

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2017 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Харківська обласна державна
адміністрація

Сервнє 2018 р.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПАСПОРТ РЕГІОНУ

Харківська область

2017 рік
(розроблено у 2018 році)

	Назва	Зміст, сторінка
1.	Загальна характеристика	4
2.	Чисельність населення	4
3.	Фізико-географічна характеристика	5
4.	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	6
5.	Атмосферне повітря	9
6.	Водні ресурси	12
7.	Земельні ресурси	20
8.	Лісові ресурси	25
9.	Рослинний світ	35
10.	Тваринний світ	47
11.	Природно-заповідний фонд	68
12.	Формування екологічної мережі	81
13.	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	85
14.	Радіаційна безпека	120
15.	Моніторинг довкілля	124
16.	Міжнародне співробітництво	126
17.	Планування природоохоронної діяльності	130
18.	Найважливіші екологічні проблеми регіону	145
	18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем	145
	18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем	151
	Примітки	155

I. Загальна характеристика

Дата утворення	27.02.1932
Територія, км ²	31 418,5
Кількість адміністративних районів	27
Кількість міст	17
з них: обласного підпорядкування	7
Кількість селищ	61
Кількість сільських населених пунктів	1 673
Чисельність населення на 01.01.2018, тис. осіб	2 694,0
з них:	
міське	2 179,5
сільське	514,5
Щільність населення, тис. осіб на 1 км ²	86

II. Чисельність населення

Таблиця 1

Назва міста	Площа, км ²	Щільність наявного населення, осіб/ км ²
1	2	3
Міста обласного підпорядкування		
м. Харків	350,0	4 143
м. Ізюм	40,8	1 185
м. Первомайський	30,8	972
Куп'янська міськрада	33,4	1 667
Лозівська міськрада	18,1	3 571
Люботинська міськрада	31,1	770
Чугуївська міськрада	12,8	2 586
Усього	517,0	x
Райони		
Балаклійський район	1 986,5	41
Барвінківський район	1 364,5	15
Близнюківський район	1 380,0	13
Богодухівський район	1 160,3	33
Борівський район	875,3	19
Валківський район	1 010,5	31
Великобурлуцький район	1 220,8	18
Вовчанський район	1 888,6	24
Дворічанський район	1 112,4	16
Дергачівський район	895,2	105
Зачепилівський район	794,0	19

1	2	3
Зміївський район	1 364,7	52
Золочівський район	968,6	27
Ізюмський район	1 553,5	11
Кегичівський район	782,5	27
Коломацький район	329,5	21
Красноградський район	985,1	45
Краснокутський район	1 040,8	27
Куп'янський район	1 280,3	19
Лозівський район	1 403,5	20
Нововодолазький район	1 182,7	27
Первомайський район	1 194,5	13
Печенізький район	467,5	21
Сахновщинський район	1 169,9	18
Харківський район	1 364,3	130
Чугуївський район	1 148,6	40
Шевченківський район	977,4	21
Усього	30 901,5	x

III. Фізико-географічна характеристика

Харківська область розташована на північному сході України на території двох природних зон Лівобережної України – Лісостепу і Степу в межах водорозділу, що відокремлює басейни Дону і Дніпра.

На півночі Харківщина межує з Белгородською областю Росії, на сході – з Луганською, на південному сході – з Донецькою, на півдні – з Дніпропетровською, на заході – з Полтавською та на північному заході – з Сумською областями України. Площа території Харківщини складає 31,4 тис. км², що становить 5,2% території України, відстань із сходу на захід – 225 км, з півночі на південь – 200 км.

Рельєф Харківщини – хвиляста рівнина, яка розмежована річковими долинами, ярами та балками. Основні його риси визначаються приуроченістю території до басейнів рік Дону та Дніпра. Басейн Дону складає 75% території області, басейн Дніпра – 25%.

Ріка Сіверський Донець – головна водна артерія Харківщини – є притокою Дона, на території області ця річка несе свої води протяжністю 375 км (загальна її довжина 1 053 км). Її основні притоки на території області – ріки Оскіл, Уди, Берека, Харків, Лопань, Сухий Торець, Балаклійка, Вовча, Великий Бурлук та ін.

На території області затверджено балансові експлуатаційні запаси питних і технічних підземних вод на 37 родовища, які включають 62 ділянки, у тому числі 3 родовища, що включають 3 ділянки мінеральних підземних вод.

У ґрунтовому покриві області переважають чорноземи типові (39,44%), звичайні глибокі (34,56%), звичайні (11,68%), опідзолені (3,37%), сірі лісові (1,44%). Решта площ (3,15%) представлена лучно-чорноземними та іншими ґрунтами.

Найродючішими є чорноземи типові та опідзолені ґрунти. Серед орних земель області нараховується 6,2 тис. га середньо кислих ґрунтів, які потребують постійної хімічної меліорації.

Клімат області помірно континентальний. Так як протяжність території області з заходу на схід і коливання висот незначні, то варіації клімату в межах області досить несуттєві.

Область розділена на 27 адміністративних районів, до її складу входить 17 міст, з них 7 міст обласного підпорядкування, 61 селище міського типу, 1 673 сільських населених пункти.

Вигідне географічне розташування області є сприятливою передумовою для розвитку зовнішньої та внутрішньої торгівлі, транспортних послуг. Харківщина має потужний промисловий, аграрний і науковий потенціал.

На території області обліковується 318 родовищ і 92 об'єкти обліку різноманітних корисних копалин, з яких 109 родовищ і 62 об'єкти обліку експлуатуються. Основні види корисних копалин, що видобуваються: нафта, газ, конденсат, кам'яне та буре вугілля, піски (будівельні, формувальні, кварцеві), глини (вогнетривкі, керамічні), гіпс, крейда, мергелі, мінеральні води.

За загальним природно-ресурсним потенціалом Харківська область посідає 5-те місце в Україні, її мінерально-сировинна база складається на 28,5% з паливно-енергетичних корисних копалин (нафта, газ, конденсат, кам'яне вугілля), на 53,4% із сировини для виробництва будівельних матеріалів, решту (18,1%) становить сировина кольорових металів, прісні мінеральні підземні води.

IV. Перелік екологічно небезпечних об'єктів

Таблиця 2

№ з/п	Підприємства (найбільші забруднювачі)	Вид економічної діяльності	Відомча належність (форма власності)	Примітка
1	2	3	4	5
Загальнодержавного значення				
1.	Міські ОСВ № 1 Комплексу «Харківводовідведення» (Диканівські очисні споруди), м. Харків	Приєм та біологічна очистка промислових і господарствених стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
2.	Міські ОСВ № 2 Комплексу «Харківводовідведення» (Безлюдівські очисні споруди), м. Харків	Приєм та біологічна очистка промислових і господарствених стічних вод м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
3.	Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго», смт Слобожанське Зміївський район	Виробництво теплової та електричної енергії на базі органічного палива	ПАТ «Центренерго» Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (приватна)	–
4.	Придніпровське управління Магістрального аміакопроводу ДП «Укрхімтрансміак», Головний офіс: м. Лозова	Транспортування рідкого аміаку з одночасною роздачею сільському господарству через	ДП «Укрхімтрансміак» Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (державна)	–

1	2	3	4	5
		роздавальні станції. В Харківській області проходить по Дворічанському, Куп'янському, Шевченківському, Ізюмському, Балаклійському, Барвінківському, Близнюківському, Лозівському районах.		
5.	Червонооскільська виробнича дільниця Регіонального управління з експлуатації каналу (Червонооскільське водосховище), Головний офіс: м. Маріуполь	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Оскіл з метою створення запасів води для водопостачання Донбасу та підтримки водності р. Сіверський Донець	Комунальне підприємство «Компанія «Вода Донбасу» (комунальна)	–
6.	Печенізький гідровузол, комплекс водопідготовки «Донець» (Печенізьке водосховище), с. Кочеток Чугуївський район	Гідротехнічна споруда для регулювання стоку р. Сіверський Донець з метою створення запасів води для питного водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
7.	Склад хлору, станція по підготовці води для м. Харків, комплекс водопідготовки «Донець», с. Кочеток Чугуївський район	Водозабір поверхневих вод та водопідготовка питної води для централізованого водопостачання м. Харків	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–
8.	Філія «Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз», Головний офіс: м. Харків	Транспортування природного газу по магістральним газопроводам та заправка автомобільного транспорту на автоматичних газонаповнювальних компресорних станціях	НАК «Нафтогаз України» (державна)	–
Місцевого значення				
9.	Державне спеціалізоване підприємство «Харківський державний міжобласний спеціальний комбінат», м. Харків	Оброблення та видалення небезпечних відходів	ДК УкрДО «Радон» Міністерства надзвичайних ситуацій України (державна)	–
10.	Комплекс водопідготовки «Дніпро», с. Краснопавлівка Лозівський район	Водозабір поверхневих вод для централізованого водопостачання міст Харкова, Лозова, Первомайський	КП «Харківводоканал» Харківська міська рада (комунальна)	–

1	2	3	4	5
11.	Ізюмське комунальне виробниче водопровідно-каналізаційне підприємство м. Ізюм	Приєм та біологічна очистка промислових і госппобутових стічних вод. Забезпечення питною водою підприємств, установ, організацій та населення	Ізюмська міська рада (комунальна)	–
12.	ДП «Харківський бронетанковий завод» (В/ч А-1569) м. Харків	Виробництво військових транспортних засобів	ДК «Укроборонпром» (державна)	–
13.	Військова частина А 1352 м. Балаклія	Зберігання та переробка боєприпасів	Міністерство оборони України (державна)	–
14.	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» м. Харків	Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, дослідно-конструкторських та проектно-технологічних робіт в галузі атомної науки і техніки.	Національна академія наук України (державна)	–
15.	Комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міської ради (Дергачівський полігон твердих побутових відходів), Дергачівський район	Збирання безпечних відходів (Приєм від житлового сектору та промислових підприємств м. Харкова твердих побутових відходів, промвідходів, їх захоронення. Збір рідких нечистот від населення та підприємств міста Харкова з подальшим скидом до міської каналізаційної мережі)	Харківська міська рада (комунальна)	–
16.	Очисні споруди Харківської державної зооветеринарної академії, с. Караван Дергачівський район	Очистка госппобутових стічних вод селища Мала Данилівка.	Міністерство освіти і науки України (державна)	–
17.	Полігон промислових відходів ПАТ «Харківський підшипниковий завод», Чугуївський район	Розміщення промислових відходів	Приватне акціонерне товариство «Харківський підшипниковий завод» (приватна)	–
18.	Очисні споруди ДУ «Покровська виправна колонія (№ 17) – спеціалізована туберкульозна лікарня», с-ще Покровське Балаклійський район	Очистка стічних вод виправної колонії	Державна кримінально-виконавча служба України (державна)	–

V. Атмосферне повітря

За даними Головного управління статистики у Харківській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2017 році склали 45 тис. тонн (у 2016 – 100,2 тис. тонн, у 2015 році – 53,4 тис. тонн). Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у Харківській області, пов'язано зі зменшенням обсягів виробництва підприємств енергетичної галузі, зокрема Зміївської ТЕС ПАТ ДЕК «Центренерго» (у 2017 – 34,086 тис.тонн, у 2016 – 55,865 тис. тонн).

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2017 рік та два попередніх

Таблиця 3

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкті господарювання, об'єкт якого належить до:	560	693	772
другої групи	138	122	164
третьої групи	422	571	608
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	53,4	100,2	45,0
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	1,7	3,2	1,4
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	19,6	37,0	16,7

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міст*

Таблиця 4

Назва забруднюючої речовини	Місто	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³
1	2	3	4	5	6
Пил	м. Харків	0,10	0,15	0,5	1,50
Діоксид сірки		0,007	0,05	0,50	0,036
Сульфати		0,00	-	-	0,01
Оксид вуглецю		3,1	3,0	5,0	15,0
Діоксид азоту		0,03	0,04	0,2	0,16
Оксид азоту		0,02	0,06	0,40	0,06
Сірководень		0,001	-	0,008	0,002
Фенол		0,002	0,003	0,010	0,020
Сажа		0,03	0,05	0,15	0,28
Аміак		0,00	0,04	0,20	0,03
Формальдегід		0,002	0,003	0,035	0,022

Примітка: * – за даними Харківського регіонального центру з гідрометеорології.

Основні забруднювачі атмосферного повітря за 2017 рік*

Таблиця 5

№ з/п	Назва об'єкта	Частка викидів забруднюючої речовини			Частка оснащення джерел викидів газочисними установками (ГОУ), %	Ефективність роботи ГОУ, %	Зменшення обсягів викидів за рахунок впровадження природоохоронних заходів, т/рік	
		усього викидів, т/рік	до загального обсягу викидів об'єкта, %	до загального обсягу викидів населеного пункту, %			очікуване	фактичне
1	2	3	4	5	6	7	8	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – відповідно до інформації Головного управління статистики у Харківській області згідно зі статтею 9 Закону України «Про державну статистику» органи державної статистики здійснюють розробку статистичної інформації згідно з переліком робіт, періодичністю, у розрізі та в терміни, що передбачені Планом державних статистичних на відповідний рік (далі – План), який затверджується Кабінетом Міністрів України або окремим рішенням Кабінету Міністрів України, Технологічною програмою державних статистичних спостережень, іншими планами, графіками, затвердженими Держстатом. Планом не передбачено формування інформації щодо основних забруднювачів атмосферного повітря.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності

Таблиця 6

№ з/п	Види економічної діяльності	Обсяги викидів за регіоном	
		тис. т	відсотків до загального підсумку
1	2	3	4
	Усього	44 955,597	100
	За видами економічної діяльності, у тому числі:		
1	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	1 900,95	4,2
2	Лісове господарство та лісозаготівлі	76,098	0,2
3	Добування сирової нафти та природного газу	10 815,856	24,0
4	Добування інших корисних копалин та розроблення кар'єрів	139,908	0,3
5	Надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів	43,319	0,1
6	Виробництво харчових продуктів	1 881,063	4,0
7	Виробництво напоїв	13,454	-
8	Виробництво тютюнових виробів	49,189	0,1
9	Текстильне виробництво	17,511	-
10	Виробництво шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	16,424	-

1	2	3	4
11	Оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів; виготовлення виробів із соломки та рослинних матеріалів для плетіння	85,932	0,2
12	Виробництво паперу та паперових виробів	192,955	0,4
13	Поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації	172,557	0,4
14	Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	1 037,151	2,3
15	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	81,765	0,1
16	Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	219,551	0,5
17	Виробництво гумових і пластмасових виробів	102,806	0,3
18	Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1 820,133	3,9
19	Металургійне виробництво	13,374	-
20	Виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	91,152	0,3
21	Виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	23,034	-
22	Виробництво електричного устаткування	183,222	0,4
23	Виробництво машин і устаткування, н.в.і.у.	393,118	0,8
24	Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів	10,612	-
25	Виробництво інших транспортних засобів	142,857	0,3
26	Виробництво меблів	52,092	0,1
27	Виробництво іншої продукції	11,946	-
28	Ремонт і монтаж машин і устаткування	2,274	-
29	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19 227,601	43,9
30	Забір, очищення та постачання води	19,613	-
31	Каналізація, відведення й очищення стічних вод	207,125	0,5
32	Збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів	464,042	1,0
33	Будівництво будівель	1,915	-
34	Будівництво споруд	19,783	-
35	Спеціалізовані будівельні роботи	1,356	-
36	Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	9,001	-
37	Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	483,152	1,0
38	Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	167,442	0,3
39	Наземний і трубопровідний транспорт	2 396,307	5,3
40	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	712,282	1,6

1	2	3	4
41	Поштова та кур'єрська діяльність	9,805	-
42	Тимчасове розміщення	2,836	-
43	Надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення	0,279	-
44	Операції з нерухомим майном	344,71	0,8
45	Діяльність у сферах архітектури та інжинірингу; технічні випробування та дослідження	0,686	-
46	Наукові дослідження та розробки	15,618	-
47	Оренда, прокат і лізинг	1,083	-
48	Обслуговування будинків і територій	40,032	0,1
49	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	815,896	1,9
50	Освіта	127,341	0,2
51	Охорона здоров'я	235,065	0,6
52	Надання послуг догляду із забезпеченням проживання	40,731	-
53	Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання	3,284	-
54	Діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг	3,463	-
55	Функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури	1,119	-
56	Діяльність у сфері спорту, організування відпочинку та розваг	11,135	-
57	Надання інших індивідуальних послуг	2,592	-

VI. Водні ресурси

Харківська область розташована на вододілі двох річкових басейнів – Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра. Територіально до басейну Сіверського Дінця належать 17 адміністративних районів, до території Дніпра – 10. Регіон має надзвичайно низьку забезпеченість водними ресурсами – 1,8% від загальних водних ресурсів України.

Водні ресурси Харківської області формуються за рахунок транзитної притоки поверхневих вод по р. Сіверський Донець, місцевого річкового стоку, що формується в межах області, стічних, шахтних і кар'єрних вод, а також експлуатаційних запасів підземних вод.

По території області протікає 867 річок, загальною протяжністю – 6 405 км, з них довжиною більше 10 км – 172 річки протяжністю – 4 666,6 км. З них, згідно класифікації річок України, одна відноситься до великих – Сіверський Донець довжиною – 1 053 км (в межах області – 375 км), шість – до середніх річок, до яких відносяться Оскіл, Уди, Лопань, Мерла, Оріль, Самара. Решта річок відноситься до категорії малих.

Площі земель, зайняті водними об'єктами, складають 91,3 тис. га (2,9% території області), в тому числі під водосховищами і ставками 46,3 тис. га.

Дозвільна діяльність у сфері водокористування

Таблиця 7

Дозволи на спеціальне водокористування	За роками											
	2015 рік				2016 рік				2017 рік			
	короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий			короткостроковий (до 3 років)	довгостроковий		
		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років		3-5 років	5-10 років	10-25 років
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
У разі використання води водних об'єктів загальнодержавного значення:												
видано	-	442	-	-	9 ¹	288	1	-	-	324 ²	-	-
анульовано*	-	5	-	-	-	16	-	-	-	5 ³	-	-
У разі використання води водних об'єктів місцевого значення												
видано	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анульовано*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – підстави для анулювання дозволу на спеціальне водокористування та перелік підприємств, до яких застосовано такий захід;

1 – переоформлення дозволу на спеціальне водокористування за заявою суб'єкту господарювання;

2 – Департаментом екології та природних ресурсів Харківської облдержадміністрації у 2017 році надано 174 дозволи на спеціальне водокористування (станом на 03.06.2017 року).

З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, відповідно до якого повноваження стосовно видачі дозволів на спеціальне водокористування передано Державному агентству водних ресурсів України. Так, з 04.06.2017 року Державним агентством водних ресурсів України надано 150 дозволів на спеціальне використання водних ресурсів на території Харківської області.

3 – Департаментом екології та природних ресурсів Харківської облдержадміністрації у 2017 році анульовано анульовано дозвіл на спеціальне водокористування наступник суб'єктам господарювання : ТОВ «СКАЙФОАМ» (заява ТОВ «СКАЙФОАМ»), ДП «Клінічний санаторій «Курорт Березівські мінеральні води» ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрпрофоздоровниця» (заява ДП «Клінічний санаторій «Курорт Березівські мінеральні води» ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрпрофоздоровниця»), Піщанська сільська рада (заява Піщанської сільської ради), Селянське (фермерське) господарство «Ковальчуківське» (заява С(Ф)Г «Ковальчуківське»), СТОВ «Нива» (заява СТОВ «Нива»).

Водні об'єкти регіону

Таблиця 8

Водні об'єкти	Кількість одиниць	Примітка
1	2	3
Усього	4 045	З них: 867 річок, 583 озер, 57* водосховищ, 2 538 ставків
у тому числі:		
місцевого значення	-	-
з них передано в оренду, зокрема:	-	-
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-
загальнодержавного значення	4 045	-
з них передано в оренду, зокрема:	1 070**	водні об'єкти використовуються на умовах оренди земель водного фонду
	5***	водні об'єкти використовуються за договором оренди водних об'єктів
водосховищ (крім водосховищ комплексного призначення)	-	-
ставків	-	-
озер	-	-
замкнених природних водойм	-	-
акваторій (водного простору) внутрішніх морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України	-	-

Примітка: * – сумарна кількість ставків та водосховищ за даними звіту науково-дослідної установи «Українського науково-дослідний інститут екологічних проблем»;

** – за даними районних державних адміністрацій станом на 01.01.2018;

*** – за даними Харківського обласного управління водних ресурсів.

Динаміка водокористування за 2017 рік та два попередніх

Таблиця 9

Показники	Одиниця виміру	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5
Забрано води з природних джерел, усього	млн. м ³	292,8	328,6	270,3
у тому числі:				
поверхневої	млн. м ³	255,5	291,7	234,8
підземної	млн. м ³	37,28	36,94	35,52
морської	млн. м ³	-	-	-
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	108,3	113,7	100,3
Використано свіжої води, усього	млн. м ³	247,0	281,6	210,9
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн. м ³	122,7	117,2	103,6

1	2	3	4	5
виробничі	млн. м ³	118,1	158,3	101,7
сільськогосподарські	млн. м ³	2,9	3,1	2,691
зрошення	млн. м ³	3,1	2,8	2,744
рибогосподарські	млн. м ³	52,09	37,42	32,03
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	91,3	97,4	78,2
Втрачено води при транспортуванні	млн. м ³	89,3	92,8	103,3
	% до забраної води	31	28	38
Скинуто зворотних вод, усього	млн. м ³	290,2	329,6	274,0
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн. м ³	0,04	0,04	0,129
у накопичувачі	млн. м ³	2,2	1,8	0,8
на поля фільтрації	млн. м ³	1,4	2,66	1,1
у поверхневі водні об'єкти	млн. м ³	288,4	325,1	270,3
не віднесених до водних об'єктів	млн. м ³	-	-	3,513
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн. м ³	288,4	325,1	270,3
з них:				
нормативно очищених, усього	млн. м ³	198,7	202,8	198,1
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн. м ³	196,8	200,0	196,5
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн. м ³	0,3	0,1	0,28
на спорудах механічного очищення	млн. м ³	1,6	2,7	1,36
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн. м ³	79,0	110,2	60,1
забруднених, усього	млн. м ³	10,7	9,774	9,81
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн. м ³	5,1	5,5	4,9
без очищення	млн. м ³	5,6	4,3	4,9
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	млн. м ³	106,7	112,5	100,3

**Використання води за видами економічної діяльності
у 2017 році та двох попередніх**

Таблиця 10

Види економічної діяльності	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	усього, млн. м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн. м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної	усього, млн. м ³	% економії свіжої води за рахунок оборотної
1	2	3	4	5	6	7
Усього за регіоном	609	93	791	93	585,7	92
За видами економічної діяльності						
у тому числі:						
Промисловість	591	96	776	95	572	95
Сільське господарство	4	48	1,3	10	2,3	14
Житлово-комунальне господарство	11	40	10	37	9,7	39

Скидання зворотних вод та забруднюючих речовин основними водокористувачами - забруднювачами
поверхневих водних об'єктів

Таблиця 11

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2015 рік			2016 рік			2017 рік		
		об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т	об'єм скидання зворотних вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання забруднених (без очищення) та недостатньо очищених зворотних вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотними водами, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
КБО «Диканівський» КП «Харківводоканал» (р. Лопань)	273 550,0	134,7	-	172 157,5	138,6		177 955,8	138,9		176 694,5
КБО «Безлюдівський» КП «Харківводоканал» (р. Уди)	109 500,0	55,72	-	60 640,4	54,97		59 560,1	51,0		55 843,7
КВ «Дніпро», КП «Харківводканал» (Краснопавлівське водосховище, р. Тетлега)	9 510,8	4,409	без очистки - 4 387,1	5 000,2	5,398	норм. чист. – 2 661,7; без очистки – 2 719,0	5 425,7	4,9	ндо – 4 903,7	184,0
Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго» (р. Сіверський Донець)	7 767,2	2,416	норм. чист. – 4 135,1	7 342,8	6,954	норм. чист. – 4 459,4	7 743,8	6,2	ндо – 3 994,0	6 700,5
КП «Чугуїввода» (р. Студенок)	2 445,5	0,738	ндо – 730,8	870,4	0,778	ндо – 777,5	926,1	0,83	ндо – 830,5	325,0
КП «Вода Есхара» (р. Уди)	*	0,232	-	307,2	0,078	ндо – 77,9	102,4	0,18	ндо – 177,9	248,8
ДП «Ізюмський казенний приладобудівний завод» (р.Сіверський Донець)	5 913,0	0,113	норм. чист. – 91,7	32,0	0,245	норм. чист. – 110,9	143,4	0,215	норм. чист. - 72,4	124,95
КП «Вода» Валківської районної ради (р. Карамушкіна)	1 277,0	0,066	ндо – 65,8	87,3	0,071	ндо – 70,8	104,7	0,073	ндо – 73,0	11,9
Борівське комунальне водопровідно- каналізаційне підприємство (р. Борова)	747,5	0,073	ндо – 72,9	82,3	0,081	ндо – 80,5	77,4	0,073	ндо – 73,3	76,53

Примітка: * – КП «Вода Есхара» у 2015 році потужність очисних споруд – 701,9 м³/добу, у 2016 році – 982,6 м³/добу, у 2017 році – 1 684 м³/добу.

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами
у поверхневі водні об'єкти

Таблиця 12

Скидання забруднюючих речовин	2015 рік	2016 рік	2017 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
Азот амонійний, тис. т	0,396	0,396	0,415
БСК ₅ , тис. т	2,030	1,972	2,001
Завислі речовини, тис. т	2,688	2,63	2,631
Нітрати, тис. т	6,93	6,679	6,669
Нітрити, тис. т	0,122	0,135	0,136
Сульфати, тис. т	42,42	43,69	43,42
Сухий залишок, тис. т	166,0	170,4	163,4
Хлориди, тис. т	22,87	23,84	23,38
ХСК, тис. т	10,24	10,30	10,36
Алюміній, т	1,010	0,69	0,004
Жири, масла, т	0,324	0,157	0,358
Залізо, т	53,92	53,52	52,56
Кальцій, т	8,533	6,591	7,681
Магній, т	3,144	2,934	3,012
Марганець, т	0,006	0,056	0,051
Мідь, т	0,787	0,713	0,701
Натрій, т	12,07	10,05	10,37
Нафтопродукти, т	134,1	133,4	134,8
Нікель, т	4,06	4,038	4,032
СПАР, т	42,64	42,47	39,95
Феноли, т	0,244	0,25	0,241
Фосфати, т	640,4	653,4	635,0
Фтор, т	-	0,020	-
Хром загальний, т	0,01	0,003	0,003
Хром ⁶⁺ , т	0,840	0,870	0,816
Цинк, т	4,429	14,42	0,364

Середньорічні концентрації забруднюючих речовин у контрольних створах водних об'єктів регіону за звітний рік (мг/л)

Таблиця 13

Місце спостереження за якістю води	Показники складу та властивостей																
	завислі речовини	БСК ₅	мініралізація	сульфати	хлориди	амоній сольовий	нітрати	нафтопродукти	ХСК	розчинений кисень	фосфати	цинк	марганець	фториди	залізо	нітриди	мідь
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
р. Сіверський Донець, нижче р. Уди, с. Есхар	-	1,7	-	2,1	0,2	1,7	0,3	4,0	-	-	-	1,2	3,6	-	1,9	3,6	5,8
р. Сіверський Донець, нижче м. Зміїв, с. Задонецьке	-	1,6	-	2,0	0,2	1,1	0,3	3,0	-	-	-	1,1	2,5	-	1,8	2,5	4,8
р. Сіверський Донець, нижче м. Балаклія, с. Ч. Гусарівка	-	1,6	-	2,1	0,2	1,1	0,2	2,8	-	-	-	1,2	2,4	-	1,8	1,7	5,2
р. Сіверський Донець, кордон з РФ, с. Огурцове	-	1,4	-	1,3	0,1	0,9	0,1	1,0	-	-	-	1,0	2,0	-	1,5	0,9	3,1
Печенізьке водосховище	-	1,2	-	1,3	0,1	0,7	-	1,0	-	-	-	0,7	1,6	-	1,4	0,4	3,0
р. Вовча, гирло, с. Гатище	-	1,3	-	1,4	0,1	0,8	0,1	1,7	-	-	-	1,1	1,5	-	1,4	0,6	3,7
р. Вовча, кордон з РФ, с. Землянки	-	1,1	-	1,2	0,1	0,7	0,1	1,0	-	-	-	0,9	1,2	-	1,2	0,8	3,0
р. Уди, гирло, смт. Есхар	-	2,0	-	2,3	0,3	3,8	0,5	4,0	-	-	-	1,3	4,1	-	2,3	8,8	7,0
р. Уди, вище м. Харкова, смт Пересічне	-	1,7	-	1,7	0,1	1,1	0,1	3,0	-	-	-	1,2	2,2	-	1,8	0,7	5,0
р. Уди, нижче м. Харкова, с. Хорошеве	-	2,3	-	2,2	0,3	7,1	0,5	5,0	-	-	-	1,5	3,8	-	2,3	9,2	7,3
р. Уди, кордон з РФ, с. Окоп	-	1,5	-	1,2	0,1	0,8	0,1	1,0	-	-	-	0,7	1,8	-	1,6	0,8	2,0
р. Лопань, гирло, м. Харків	-	2,1	-	2,4	0,3	6,8	0,3	4,0	-	-	-	1,3	2,9	-	2,4	5,1	6,1
р. Лопань, кордон з РФ, с. Козача Лопань	-	1,5	-	1,7	0,2	1,3	0,1	2,0	-	-	-	0,9	1,8	-	2,1	0,7	2,8
р. Харків, гирло, м. Харків	-	1,9	-	1,9	0,2	1,7	0,1	3,0	-	-	-	1,4	2,1	-	1,9	2,5	4,8
р. Харків, кордон з РФ, с. Стрілече	-	1,5	-	1,8	0,2	0,8	0,1	1,0	-	-	-	0,9	1,8	-	1,5	0,6	3,0
р. Оскіл, нижче м. Куп'янськ	-	1,3	-	1,2	0,2	0,7	0,1	2,0	-	-	-	1,0	1,9	-	1,5	0,6	3,8
р. Оскіл, кордон з РФ, с. Тополі	-	1,2	-	1,0	0,2	0,6	0,1	1,3	-	-	-	1,0	1,5	-	1,4	0,5	2,3
р. Тетлега, гирло, с. Кочеток	-	1,8	-	1,5	0,1	1,1	0,1	3,0	-	-	-	1,3	2,3	-	2,1	2,4	5,3

Інструментально-лабораторний контроль якості поверхневих вод

Таблиця 14

Назва водного об'єкта	Кількість контрольних створів, у яких здійснювались вимірювання, од.		Відібрано та проаналізовано проб води, од.	Кількість показників, од.	Кількість випадків та назва речовин з перевищенням ГДК, од.
	усього	у тому числі з перевищенням ГДК			
1	2	3	4	5	6
р. Сіверський Донець	4	-	48	1440	-
Печенізьке водосховище	1	-	12	360	-
р. Тетлега	1	-	4	120	-
р. Вовча	2	-	8	240	-
р. Уди	4	-	24	720	-
р. Лопань	2	-	16	480	-
р. Харків	2	-	8	240	-
р. Оскіл	2	-	8	240	-

Зворотні води, що скидаються у морське середовище*

Таблиця 15

Скидання зворотних вод	
усього, тис. м ³	з них неочищених, %
1	2
-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутнє морське середовище.

Основні водоносні горизонти

Таблиця 16

Геологічний індекс водовмісних порід	Кількість прогнозних ресурсів, тис. м ³ /добу	Кількість експлуатаційних запасів, тис. м ³ /добу
1	2	3
-	3 874,87*	1 034,59**

Примітка: * – прогнозні запаси підземних вод Харківської області;

** – експлуатаційні запаси підземних вод Харківської області.

Інформація щодо фактів аварійних залпових скидів у Харківській області та інших фактів надзвичайних екологічних ситуацій, пов'язаних із забрудненням водних об'єктів

За інформацією Департаменту цивільного захисту Харківської обласної державної адміністрації у 2017 році кваліфікованих надзвичайних екологічних ситуацій, пов'язаних із забрудненням водних об'єктів аварійними залповими скидами у регіоні не зареєстровано.

За інформацією Державної екологічної інспекції у Харківській області в 2017 році, інформація щодо фактів аварійних залпових скидів у регіоні та інших фактів надзвичайних екологічних ситуацій, пов'язаних із забрудненням водних об'єктів, не надходила.

За інформацією Державної установи «Харківський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України» у 2017 році фахівці цієї установи залучалися до відбору проб та проведення лабораторних досліджень води р. Мерла, які проводились згідно з листом Краснокутської

районної державної адміністрації. Досліджено дві проби, відібрані 02.08.2017 поблизу с. Комарівка Краснокутського району.

За результатами досліджень виявлені відхилення від вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, а саме: вміст лактопозитивних паличок становив 6 000 КУО/дм³ при нормі 5 000 КУО/дм³; вміст розчиненого кисню – 1,42 мг/дм³ та 2,4 мг/дм³ при нормі не менше 4 мг/дм³.

VII. Земельні ресурси

Рельєф території Харківської області за своїм походженням в основних рисах є флювіальними, тобто виробленим переважно дією вод, що протікали. Територія області являє собою хвилясту рівнину, помірно розчленовану долинами річок.

Відповідно до даних ґрунтової зйомки в межах Харківської області нараховується більше 150 різновидів ґрунтів. Причиною такої розмаїтості є насамперед приуроченість території області до двох зон – лісостепової та степової. Найбільша розмаїтість і строкатість характерні для лісостепової частини області, хоча по площі вона менше степової частини. У північній (лісостеповій) частині області розповсюджені чорноземи глибокі, сірі, темно-сірі опідзолені та деградовані ґрунти, чорноземи опідзолені та деградовані. У ґрунтовому покриві степової зони переважають чорноземи звичайні та чорноземи звичайні глибокі.

Найродючішими ґрунтами області є чорноземи типові, які становлять 38,24% та опідзолені 10,81%. Чорноземи звичайні глибокі 33,5% та звичайні 11,35%, внаслідок більшої посушливості кліматичних умов, мають меншу родючість. Серед інших менш поширених ґрунтів області в сільськогосподарському виробництві використовуються лучні чорноземні та лучні переважно солонцюваті-солончакуваті ґрунти – 23 тис. га, чорноземи на пісках 7,7 тис. га, лучно-болотні та болотні ґрунти – 0,77 тис. га, практично не використовуються. Еродовані ґрунти займають 41 % площі сільськогосподарських угідь.

Сучасний стан використання земельних ресурсів не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустиме співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, що негативно впливає на стійкість агроландшафту. Сільськогосподарська освоєність земель перевищує екологічно допустиму.

Структура земельного фонду Харківської області

Таблиця 17

Основні види земель та угідь	2013 рік		2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території	усього, тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Загальна територія	3 141,8	100	3 141,8	100	3 141,8	100	3 141,8	100	3 141,8	100
у тому числі:										
1. Сільськогосподарські угіддя, з них:	2 413,8	76,8	2 411,3	76,8	2 411,5	76,8	2 411,5	76,8	2 411,5	76,8
рілля	1 928,6	61,4	1 931,6	61,5	1 933,2	61,5	1 933,2	61,5	1 933,2	61,5
перелоги	11,7	0,37	8,3	0,3	7,5	0,2	7,5	0,2	7,5	0,2
багаторічні насадження	49,4	1,6	49,1	1,6	48,9	1,6	48,9	1,6	48,9	1,6
сіножаті	118,5	3,77	422,3	13,4	421,9	13,4	421,9	13,4	421,9	13,4
пасовища	305,6	9,7	417,6	13,3	417,4	13,3	417,4	13,3	417,4	13,3
2. Ліси та інші лісовкриті площі	417,7	13,3	378,0	12,0	378	12	378	12	378	12
3. Забудовані землі	123,9	3,94	124,6	4,0	124,2	4	124,2	4	124,2	4
4. Відкриті заболочені землі	31,9	1,02	31,8	1,0	32,1	1	32,1	1	32,1	1
5. Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями)	33,6	1,07	33,4	1,1	33,4	1,1	33,4	1,1	33,4	1,1
6. Інші землі	60,3	1,92	123,1	3,8	123,2	3,8	123,2	3,8	123,2	3,8
Усього земель (суша)	3 081,2	98,1	3 081,1	98,1	3 080,9	98,1	3 080,9	98,1	3 080,9	98,1
Території, що покриті поверхневими водами	60,6	1,9	60,7	1,9	60,9	1,9	60,9	1,9	60,9	1,9

Порушені, відпрацьовані та рекультивовані землі*

Таблиця 18

Землі	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5	6
Порушені, тис. га	1,7117	1,71	1,71	1,71	0,02
% до загальної площі території	0,0544	0,05	0,05	0,05	0,0006
Відпрацьовані, тис. га	0,8792	0,88	0,88	0,88	0,0088
% до загальної площі території	0,0279	0,03	0,03	0,03	0,0002
Рекультивовані, тис. га	0,0025	-	0,002	-	0,0056
% до загальної площі території	0,00008	-	0,0001	-	0,0002

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Консервація деградованих і малопродуктивних земель за 2017 рік*

Таблиця 19

Види земель	Усього земель на початок року		Проведено консервацію		Потребують консервації		Перебувають у стані консервації	
	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території	тис. га	% до загальної площі території
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Деградовані	1,7332	0,06	-	-	1,7332	0,06	-	-
Малопродуктивні	4,7546	0,15	-	-	4,7546	0,15	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів за звітний рік та два попередні*

Таблиця 20

Водоохоронні зони та прибережні захисні	За роками		
	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна площа встановлених водоохоронних зон водних об'єктів, тис. га	1,47	1,47	1,47
з них внесених до державного земельного кадастру	0,92	0,92	0,92
Загальна площа прибережних захисних смуг водних об'єктів, тис. га	9,02	9,02	9,02
з них внесених до державного земельного кадастру	1,99	1,99	1,99

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Поширеність процесів деградації земель

Таблиця 21

Види деградованих земель	Площа земель, підданих впливу, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
Дефляційно небезпечні землі (с/г угіддя)	29,636	0,94
Землі (с/г угіддя), піддані водній ерозії	0,64	0,02
Землі (с/г угіддя), піддані сумісній дії водної та вітрової ерозії	0,153	0,005
Землі (с/г угіддя) із кислими ґрунтами	0,05	0,002
Землі (с/г угіддя) із засоленими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцюватими ґрунтами	-	-
Землі (с/г угіддя) із солонцевими комплексами	-	-
Землі (с/г угіддя) осолоділі	-	-
Землі (с/г угіддя) перезволожені	-	-
Землі (с/г угіддя) заболочені	-	-
Землі (с/г угіддя) кам'янисті	-	-
Забруднені землі (с/г угіддя), що не використовуються у с/г виробництві	-	-

Виробництво органічної продукції та сировини

Таблиця 22

Рік	Площа, на якій виробляються органічна продукція та сировина		Об'єкти, яким надано статус спеціальних сировинних зон		
	тис. га	% від загальної площі регіону	площа, тис. га	% від загальної площі території	кількість, од.
1	2	3	4	5	6
2017 рік (ПрАТ «Ізюмське»)	124	0,2	-	-	-

Зрошувані землі*

Таблиця 23

Зрошувальні землі	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі	усього, тис. га	% від загальної площі
1	2	3	4	5	6	7
Площа зрошуваних земель, на якій забезпечено належне функціонування інфраструктури зрошувальних систем	82,1	2,61	-	-	-	-
у тому числі систем крапельного зрошення	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – за інформацією Головного управління Держгеокадастру у Харківській області.

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу, азоту, фосфору та калію за
результатами агрохімічної паспортизації для земель сільськогосподарського
призначення
(раз на 5 років)

Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Таблиця 24

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
0,1	0,8	6,3	32,4	52,2	8,2	4,05

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Таблиця 24.1

Площа ґрунтів, %				Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
52,98	47,02	-	-	97,1

Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Таблиця 24.2

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
-	-	-	-	-	-	-

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Таблиця 24.3

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
0,09	4,76	38,44	35,12	18,71	2,88	106,2

Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Таблиця 24.4

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький ≤ 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
-	2,13	26,96	31,8	33,84	5,27	108,8

Поширеність небезпечних екзогенних геологічних процесів (за останні 5 років)

Таблиця 25

Рік	Підтоплення		Карст			Зсуви					
	площа, тис. км ²	% від площі території регіону	площа поширення порід, здатних до карстування, тис. км ²	%	кількість карстопроявів, од.	загальна кількість, од.	площа, км ²	%	кількість активних, од.	площа активних, км ²	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2015	0,122	0,38	31,34	-	-	1615	-	-	2	0,0007	-

VIII. Лісові ресурси

Лісовий фонд Харківської області в розрізі категорій земель

(за інформацією лісогосподарських підприємств згідно із матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 26

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки, землі запасу	Загальна площа, га	Лісові землі, га						усього лісових земель	
			вкриті лісовою рослинністю		не вкриті лісовою рослинністю					
			усього	із них лісові культури	незімкнуті лісові культури	зруби	галявини, біополяни	лісові дороги, просіки, розриви		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I. Землі лісогосподарського призначення										
1.	<i>Держлісагентство України</i>									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	28 336,8	23 016,1	14 068,2	509,5	10,1	397,4	497,8	24 584,0	
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	27 925,1	26 013,8	9 872,8	585,4	73,4	206,4	578,7	27 457,7	
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	31 105	28 436,5	18 044,6	585,4	71,1	299,2	407,9	29 800,1	
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	32 388,6	29 847,7	13 196,7	488,8	16,8	24,8	397,4	31 156,3	
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	53 036	44 187,1	28 769,2	1 842,7	197,8	1 189,9	1 970,9	49 416,0	
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	14 638	12 230,4	7 984,4	344,7	42,9	272,3	124,1	13 128,9	
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	37 292,6	34 062,9	17 512,2	956,2	109,6	319,6	64,9	35 945,6	
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	48 378	45 557,1	18 008,7	740,6	116,6	9,2	516,9	47 386,9	
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	22 074	20 330,9	7 515,8	8,2	2,9	148,6	298,5	20 879,7	
1.10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс» ¹	2 860,6	2 354,2	1 810,9	86,2	9,0	37	7,9	2 506,8	
1.11	НПП «Гомільшанські ліси»	3 377,3	3 196,5	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	3 196,5	
1.12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	20 908,1	19 695,5	5 550	150,4	8,9	170,4	358	20 383,2	
1.13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	1 943	1 379	691	9	12	112	40	1 552	
2.	<i>Мінагрополітики України</i>									
2.1	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	8 582	7 821,6	3 83,7	178,2	48,2	103,3	159,1	8 310,4	
II. У тому числі: землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення³										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Держлісагентство України	41 478,0	39 998,6	7 077,0	250,0	–	13,0	3,0	40 834,6
2.	Мінагрополітики України	1 521,2	1 272,0	326,3	8,0	–	40,0	26,5	1 339,3
III. Землі іншого призначення									
–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітка: 1 – дані по ХОДАЛП «Харківоблагроліс» наведені станом на 01.01.2017 (останні матеріали безперервного лісовпорядкування лісового фонду), станом на 01.01.2018 – безперервне лісовпорядкування не розроблялось у зв'язку із підготовчими роботами до ліквідації підприємства;

2 – дані по НПП «Гомільшанські ліси» відсутні так, як останні матеріали безперервного лісовпорядкування лісового фонду НПП «Гомільшанські ліси» були розроблені станом на 01.01.2015 року, наведені цифри узяті з річного звіту підприємства по розділу лісове господарство за 2017 рік станом на 01.01.2018 (на даний час підприємством проводяться роботи з отримання відповідних дозволів від Харківської обласної державної адміністрації та Кабінету Міністрів України, необхідних для розробки проекту землеустрою);

3 – інформація щодо земель природно-заповідного фонду наведена в цілому по області із загальної площі по всім лісгосподарським підприємствам регіону (згідно з відповідними рішеннями, указами, наказами, тощо стосовно утворення об'єктів та територій ПЗФ), у зв'язку з тим, що відповідно до вимог чинного законодавства лісові земельні ділянки не віднесено до природоохоронного призначення.

Нелісові землі, землі лісгосподарського призначення (станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 27

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів	Рілля	Сінокоси	Пасовища	Піски	Болота	Води	Яри, схили, кар'єри	Інші нелісові землі	Загальна площа нелісових земель, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Держлісагентство України									
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	102,5	113	42,4	0	1855,4	612,5	735,3	291,7	3752,8
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	34,2	32,8	0	0	139,0	27,3	123,2	110,9	467,4
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	68,6	31,7	55,6	0	577	82	0	420,5	1304,9
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	13,2	59,7	4,2	1,7	254,6	31,7	0	582,4	1232,3
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	24	122,1	0	134,0	1469,9	181,8	886,3	801,9	3620,0
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	32,7	55,4	18,2	11,8	540,3	126,3	514,7	619,6	1509,1
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	25,6	29,8	1,5	0,9	430,5	59,3	0	598,1	1347
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	66,1	36,7	4,4	2,3	328,8	139,0	138	208,7	991,1
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	216,3	70,9	154	1,0	194,9	27,5	365,9	163,8	1194,3
1.10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс» ¹	0	0	0	0	9,4	0,3	0	307,9	353,8
1.11	НПП «Гомільшанські ліси»	0	0,6	0	– ²	– ²	– ²	– ²	– ²	– ²
1.12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	2,6	2,5	–	–	113,8	51,1	102,6	193,8	466,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	–	31,0	2,0	19,0	135,0	7,0	–	204,0	398,0
2.	<i>Мінагрополітики України</i>									
2.1	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	4,3	63,3	5,6	4,2	84,0	48,6	-	61,6	271,6

Примітка: 1 – дані по ХОДАЛП «Харківоблаглоліс» наведені станом на 01.01.2017 (останні матеріали безперервного лісовпорядкування лісового фонду), станом на 01.01.2018 – безперервне лісовпорядкування не розроблялось у зв'язку із підготовчими роботами до ліквідації підприємства;

2 – дані по НПП «Гомільшанські ліси» відсутні так, як останні матеріали безперервного лісовпорядкування лісового фонду НПП «Гомільшанські ліси» були розроблені станом на 01.01.2015 року, наведені цифри узяті з річного звіту підприємства по розділу лісове господарство за 2017 рік станом на 01.01.2018 (на даний час підприємством проводяться роботи з отримання відповідних дозволів від Харківської обласної державної адміністрації та Кабінету Міністрів України, необхідних для розробки проекту землеустрою).

Проведення рубок головного користування за 2017 рік

Таблиця 28

Назва лісокористувачів	Категорія лісів	Усього, тис. м ³	У тому числі за господарствами (ліквідна деревина, тис. м ³)						
			хвойні		твердолистяні		м'яколистяні		
			площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	площа, га	запас, м ³	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ДП «Балаклійське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,298	0,9	0,298	–	–	–	–	–
	3	0,821	–	–	0,4	0,090	2,7	0,731	
	4	–	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	1,119	0,9	0,298	0,4	0,900	2,7	0,731	
ДП «Вовчанське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–	–
	2	11,439	–	–	27,7	8,060	11,9	3,379	
	3	3,348	4,7	1,685	4,8	1,363	1,4	0,300	
	4	–	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	14,787	4,7	1,685	32,5	9,423	13,3	3,679	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Гутянське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,86	–	–	2,5	866	–	–
	3	12,67	24	7710	17,5	4098	2	766
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	13,53	24	7710	20	4964	2	766
ДП «Зміївське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	2,338	–	–	11	2,338	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	2,338	–	–	11	2,338	–	–
ДП «Ізюмське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	3,424	8,8	1,95	2,9	0,684	6,4	0,79
	3	11,677	43,6	11,105	–	–	3,6	0,572
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	15,101	52,4	13,055	2,9	0,684	10,0	1,362
ДП «Красноградське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	2,959	4,0	1,160	1,6	0,365	3,6	1,433
	3	5,222	6,2	1,956	15,3	2,865	2,4	0,401
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	8,182	8,2	3,116	16,9	3,230	6,0	1,834
ДП «Куп'янське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	1,547	4,0	1,082	1,9	0,491	–	–
	3	6,992	5,5	1,815	17,1	4,768	1,4	0,408
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	8,566	9,5	2,897	19,0	5,260	1,4	0,408

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Жовтневе лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	3,795	–	–	12,0	3,795	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	3,795	–	–	12,0	3,795	–	–
ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	0,477	0,7	0,238	–	–	0,9	0,150
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	0,447	0,7	0,238	–	–	0,9	0,150
ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
НПП «Гомільшанські ліси»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–
ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	1	–	–	–	–	–	–	–
	2	–	–	–	–	–	–	–
	3	–	–	–	–	–	–	–
	4	–	–	–	–	–	–	–
	Разом	–	–	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	-	-	-	-	-	-	-
ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	1	-	-	-	-	-	-	-
	2	9,883	16,8	5,341	16,9	4,542	-	-
	3	-	-	-	-	-	-	-
	4	-	-	-	-	-	-	-
	Разом	9,883	16,8	5,341	16,9	4,542	-	-

Лісовідновлення за 2017 рік

Таблиця 29

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів, інші землекористувачі, у користуванні яких є лісові ділянки	Лісовідновлення, га			усього
		у тому числі			
		посадка лісу, га	посів лісу, га	природне відновлення лісу, га	
1	2	3	4	5	6
1	<i>Держлісагентство України:</i>				
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	71,0	-	7,4	78,4
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	89,3	-	15,9	105,2
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	106,3	-	-	106,3
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	67,0	6,7	1,4	75,1
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	250,9	-	14,1	265,0
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	169,3	24,8	7,5	201,6
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	36,5	15,2	1,3	53,0
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	54,3	91,0	9,7	155,0
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	0,5	-	-	0,5
1.10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс»	9,0	-	-	9,0
1.11	НПП «Гомільшанські ліси»	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6
1.12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	27,4	4,1	-	31,5
1.13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	-	-	-	-
	Усього за Держлісагентством України	881,5	141,8	57,3	1 080,6
2	<i>Мінагрополітики України:</i>				
2.1	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	51,5	0,0	0,0	51,5
	Усього за Мінагрополітики України	51,5	0,0	0,0	51,5

Лісорозведення (створення нових лісових насаджень) за 2017 рік

Таблиця 30

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Створення нових лісових насаджень, га							
		лісорозведення, га					усього	природне самозаліснення земель, га	усього обліковано нових лісів, га
		у тому числі посадка/посів, га				створення полежахисних лісових смуг, га			
		заліснення непродуктивних земель, га	заліснення ярів, балок, кар'єрів, га	заліснення інших земель, га	усього				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	<i>Держлісагентство України:</i>								
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.3	ДП «Гутянське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	
1.10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс»	-	-	1,4	-	1,4	-	1,4	
1.11	НПП «Гомільшанські ліси»	-	-	-	-	-	-	-	
1.12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	-	-	-	-	-	-	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Держлісагентством України	-	-	1,4	-	-	-	1,4
2	<i>Мінагрополітики України:</i>							
2.1	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Мінагрополітики України	-	-	-	-	-	-	-

Проведення лісогосподарських заходів, пов'язаних із вирубуванням деревини, за 2017 рік

Таблиця 31

№ з/п	Лісокористувачі, власники лісів	Площа, га/Ліквідна деревина, тис. м ³						
		рубки догляду	лісо-відновні рубки	санітарні рубки	розрубка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	розчистка ліній електропередач, автомобільних доріг тощо	інші рубки	усього рубок
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	170/1724	-	1182/28181	1/92	-	-	1353/29997
2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	418/6986	-	2002/28913	-	-	14/3341	2434/39240
3	ДП «Гутянське лісове господарство»	436/1415	-	1147/20555	-	4/211	-	1587/22181
4	ДП «Зміївське лісове господарство»	165/676	-	1296/30902	1/120	4/737	-	1466/32343
5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	818/13863	-	453/3395	-	4/510	-	1275/17768
6	ДП «Красноградське лісове господарство»	776/11121	-	1078/36630	-	-	6/0	1854/47751
7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	446/4521	-	335/4806	-	-	4/1487	785/10814
8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	417/2817	-	1836/60666	-	-	-	2253/63483
9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	219/1214	-	1031/11974	-	-	-	1250/13188
10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс»	7/233	-	42/1332	-	-	-	49/1565
11	НПП «Гомільшанські ліси»	170/1724	-	1182/28181	1/92	-	-	1353/29997
12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	104,1/0,837	-	627,9/14,517	-	-	13,4/0,184	745,4/15,538
13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	54,0/0,54	-	-	-	-	-	54,0/0,54
14	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського	5,4*/0,242	-	195,7*/4,042	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»							

Примітка: * – зазначена інформація в га.

Загиблі лісові культури, насадження та незімкнуті лісові культури природного відновлення за 2017 рік

Таблиця 32

Назва	Держлісагентство України	Мінагрополітики України	Усього
1	2	3	7
1. Усього загиблих лісових насаджень, га	-	-	-
у тому числі від:			
пожеж	-	-	-
несприятливих погодних умов	-	-	-
хвороб та шкідників лісу	-	-	-
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	-	-	-
з них загиблих лісових культур, га	24,2	-	24,2
у тому числі від:			
пожеж	12,5	-	12,5
несприятливих погодних умов	11,7	-	11,7
хвороб та шкідників лісу	-	-	-
господарської діяльності людини (забудова, лінії електропередач, затоплення, газопроводи тощо)	-	-	-
Інше	-	-	-
2. Усього загиблих незімкнутих лісових насаджень, га	-	-	-
3. Усього пошкоджених, загиблих ділянок природного поновлення, га	-	-	-

Заготівля лісових ресурсів побічного користування та другорядних лісових матеріалів
за лісокористувачами в розрізі місцевих рад

Таблиця 33

№ з/п	Постійні лісокористувачі, власники лісів, органи місцевого самоврядування	Лісові ресурси побічного користування, встановлений ліміт/фактично заготовлено										Другорядні лісові матеріали, встановлений ліміт/фактично заготовлено						
		гриби	ягоди	лікарські рослини	плоди	горіхи	випас худоби	сінокосіння	підстилка	очерет	тощо	живиця	пні	луб	деревні соки	деревна зелень	новорічні ялинки*	тощо
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	<i>Держлісагентство України:</i>																	
1.1	ДП «Балаклійське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-
1.2	ДП «Вовчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	-
1.3	ДП «Гусятинське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	-
1.4	ДП «Зміївське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	-
1.5	ДП «Ізюмське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	-
1.6	ДП «Красноградське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	-
1.7	ДП «Куп'янське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	-
1.8	ДП «Жовтневе лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.9	ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	-
1.10	ДП «ХОДАЛП «Харківоблагроліс»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.11	НПП «Гомільшанські ліси»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.12	ДП «Харківська лісова науково-дослідна станція»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,21	-
1.13	ДП «Новомосковський військовий лісгосп»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Держлісагентством України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,81	-
2	<i>Мінагрополітики України:</i>																	
2.1	ДП «Скрипаївське навчально-дослідне лісове господарство Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва»	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Усього за Мінагрополітики України	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – зазначена кількість фактично заготовленої новорічної ялинки у тис. га.

ІХ. Рослинний світ

Харківська область розташована в межах двох природних зон: лісостепової та степової. На її території представлені як зональні, так і азональні типи рослинності, а саме: нагірні діброви, байрачні дубові ліси, березові ліси, суходільні луки, лучні степи, різнотравно-типчаково-ковиліові степи, рослинність крейдових відслонень; заплавні ліси, соснові і широколистяно-соснові ліси, заплавні луки, галофітна рослинність, осоково-злакові і мохово-осокові болота, прибережно-водна рослинність; рослинність антропогенного походження, агрофітоценози на місці зведених зональних широколистяних лісів, азональних соснових лісів, розораних зональних лучних та різнотравно-типчаково-ковиліових степів, синантропна рослинність.

По спектру основних життєвих форм флора цілком типова для областей помірного клімату. В ній представлені наступні основні типи: дерева – 27 видів, чагарники – 48, чагарники і напівчагарники – 26, багаторічні трав'янисті рослини – 873, дворічні – 95, однорічні трав'янисті рослини – 188 видів.

У складі флори Харківської області було відмічено 349 кормових культур, 340 – декоративних, 337 – медоносних, 571 вид лікарських, 112 – харчових, 74 – отруйних, 64 – дубильних, 60 – вітаміновмісних, 59 – фарбувальних, 57 – технічних, 36 видів жиро- та ефіроолійних рослин.

До списку рослин Харківської області, занесених до Червоної книги України, входить 117 видів рослин, з них: 101 вид судинних рослин, водоростей – 7, лишайників – 2, грибів – 7. Серед них за природоохоронним статусом: вразливих – 57, рідкісних – 18, недостатньо відомих – 3, неоцінених – 32, зникаючих – 7.

Перелік видів рослин, що підлягають особливій охороні на території Харківської області було затверджено рішенням Харківської обласної ради від 25 вересня 2001 року з метою збереження цінних в природному та господарському відношенні рідкісних або таких, що перебувають під загрозою зникнення на території області, видів рослин і підвищення відповідальності за їх незаконний збір, пошкодження або знищення. До списку входять 182 види судинних рослин.

Види рослин та грибів, що охороняються

Таблиця 34

Види рослин та грибів	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів рослин та грибів регіону, од.	318	318	318
Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	113	113	113
Кількість видів рослин, занесених до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, од.	182	182	182
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, од.	14	14	14
Кількість видів рослин та грибів, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	8	8	8

Динаміка охорони, невиснажливого використання та відтворення
дикорослих рослин та грибів

Таблиця 35

Усього видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, од.	Усього рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України, од.	Кількість видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, відтворених на територіях та об'єктах ПЗФ, назва (українська, латинська), од.	Кількість популяцій видів рослин та грибів, занесених до Червоної книги України, які зникли, назва (українська, латинська), од.	
1	2	3	4	
836/113	203/34	–	Верба Старке	<i>Salix starkeana</i> Willd.
			Ковила відокремлена	<i>Stipa disjuncta</i> Klok.
			Лілія лісова (лілія кучерява)	<i>Lilium martagon</i> L.
			Осока богемська	<i>Carex bohemica</i> Schreb.
			Росичка англійська	<i>Drosera anglica</i> Huds.

Перелік видів рослин та грибів, що підлягають особливій охороні на території
Харківської області
(станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 36

№ з/п	Назва виду (українська, латинська)	Червона книга України	Бернська конвенція	Регіонально-рідкісні види	CITES	Європейський червоний список	Червоний список МСОП
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Аденофора лілієлиста <i>Adenophora lilifolia</i> (L.) A. DC.			+			
2	Аконіт Бессера <i>Aconitum besseranum</i> Andrz.	+					
3	Аконіт дібровний <i>Aconitum nemorosum</i> M. Bieb. ex Rchb.			+			
4	Аконіт шерстистовусий <i>Aconitum lasiostomum</i> Rchb.			+			
5	Альдрованда пухирчаста <i>Aldrovanda vesiculosa</i> L.		+				
6	Анемона лісова <i>Anemone sylvestris</i> L.			+			
7	Астрагал білостеблий <i>Astragalus albicaulis</i> DC.			+			
8	Астрагал блідий <i>Astragalus palescens</i> M. Bieb.			+			+
9	Астрагал Геннінга <i>Astragalus henniogii</i> (Stev.) Boriss.	+				+	+

1	2	3	4	5	6	7	8	
10	Астрагал донський	<i>Astragalus tanaiticus C. Koch.</i>	+	+			+	+
11	Астрагал піщаний	<i>Astragalus arenarius L.</i>			+			
12	Астрагал пухнастоквітковий	<i>Astragalus pubiflorus DC.</i>			+			
13	Астрагал український	<i>Astragalus ucrainicus M.Pop. & Klokov</i>			+			
14	Астрагал шерстистоквітковий, астрагал мохнатоквітковий	<i>Astragalus dasyanthus Pallas</i>	+				+	+
15	Бамбузіна бребіссона	<i>Bambusina brebissonii Kutz. et Kutz.</i>	+					
16	Барбарис звичайний	<i>Berberis vulgaris L.</i>						
17	Барвінок малий	<i>Vinca minor L.</i>			+			
18	Барвінок трав'янистий	<i>Vinca herbacea Waldst. & Kit.</i>			+			
19	Батрахоспермум драглистий	<i>Batrachospermum gelatinosum (L.) D. C. (= Batrachospermum moniliforme Roth; B. densum Sirodot; B. moniliforme f. densum (Sirodot) Israelson)</i>	+					
20	Безщитник жіночий	<i>Athyrium filix-femina (L.) Roth</i>			+			
21	Белевалія сарматська	<i>Bellevalia sarmatica (Pall. ex Georgi) Woronow</i>			+			
22	Березка лінійнолиста	<i>Convolvulus lineatus L.</i>			+			
23	Билинець довгорогий, билинець комарниковий	<i>Gymnadenia conopsea (L.) R. Br.</i>	+					
24	Білозір болотний	<i>Parnassia palustris L.</i>			+			
25	Бобівник трилистий	<i>Menyanthes trifoliata L.</i>			+			
26	Боровик бронзовий, боровик темно-каштановий	<i>Boletus aereus Bull</i>	+					
27	Бородач звичайний	<i>Botriochloa ischaemum (L.) Keng</i>			+			
28	Брандушка різнокольорова	<i>Bulbocodium versicolor (Ker-Gawl.) Spreng.</i>	+					
29	Бровник однобульбовий	<i>Herminium monorchis (L.) R. Br.</i>	+					
30	Бурачок голоніжковий	<i>Alyssum gymnopodum P. Smirn.</i>	+					
31	Бурачок ленський	<i>Alyssum lenense Adams</i>			+			
32	Валеріана російська	<i>Valeriana rossica P.Smirn.</i>			+			
33	Валеріана бульбиста	<i>Valeriana tuberosa L.</i>			+			
34	Валеріана волзька (В. блискуча)	<i>Valeriana wolgeinsis Kazak. (V. nitida Kreyer)</i>			+			
35	Валеріана лікарська	<i>Valeriana officinalis L.</i>			+			
36	Валеріана пагононосна (В. донська)	<i>Valeriana stolonifera Czern.</i>			+			
37	Валіснерія спіральна	<i>Vallisneria spiralis L.</i>			+			
38	Верба лапландська	<i>Salix lapponum L.</i>	+					
39	Верес звичайний	<i>Calluna vulgaris (L.) Hull</i>			+			
40	Вероніка сива	<i>Veronica incana L.</i>			+			

1	2	3	4	5	6	7	8
41	Веснівка дволиста	<i>Majanthemum bifolium</i> (L.) F. W. Schmidt			+		
42	Вечорниці сумні	<i>Hesperis tristis</i> L.			+		
43	Вишня кущова	<i>Cerasus fruticosa</i> (Pall.) Woronov			+		
44	Віхалка гілляста	<i>Anthericum ramosum</i> L.					
45	Вовче лико Софії	<i>Daphne sofia</i> Kalen.	+				+
46	Вовче тіло болотне	<i>Potentilla palustris</i> (L.) Scop. (<i>Comarum palustre</i> L.)			+		
47	Водопериця черговоквіткова	<i>Myriophyllum alterniflorum</i> DC.			+		
48	Водяний горіх плаваючий	<i>Trapa natans</i> L. s. L.	+	+			
49	Водяний жовтець Ріона	<i>Batrachium rionii</i> (Lagger) Nyman			+		
50	Водяний жовтець фенхелевидний	<i>Batrachium fluitans</i> (Lam/) Wimmer (<i>B. foeniculaceum</i> (Gilib.) V. Krecz.)			+		
51	Водяний різак алоєвидний	<i>Stratiotes aloides</i> L.			+		
52	Волошка вугільна	<i>Centaurea carbonata</i> Klokov			+		
53	Волошка донецька	<i>Centaurea donetzica</i> Klokov	+				+
54	Волошка руська	<i>Centaurea ruthenica</i> Lam.			+		
55	Вольфія безкоренева	<i>Wolffia arrhiza</i> (L.) Horkel ex Wimmtr			+		
56	Воронець колосистий	<i>Actaea spicata</i> L.			+		
57	Вороняче око звичайне	<i>Paris quadrifolia</i> L.			+		
58	Вужачка звичайна	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.			+		
59	Гадюча цибулька занедбана	<i>Muscari neglectum</i> Guss.ex Ten.			+		
60	Гвоздика стиснуточашечна	<i>Dianthus stenocalyx</i> Juz.			+		
61	Гіацинтик блідий	<i>Hyacinthella leucophaea</i> (K.. Koch) Schur			+		
62	Гіацинтик Палласів	<i>Hyacinthella pallasiana</i> (Steven) Losinsk.			+		+
63	Гірчак зміїний	<i>Bistorta officinalis</i> Delabre (<i>Polygonum bistorta</i> L.)			+		
64	Гісоп крейдовий	<i>Hyssopus cretaceus</i> Dubjan.	+				+
65	Глід п'ятистовпчиковий	<i>Crataegus pentagyna</i> Waldst. & Kit.			+		
66	Глечики жовті	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith			+		
67	Глід український	<i>Crataegus ucrainica</i> Pojark.					+
68	Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	+			+	
69	Головатень руський	<i>Echinops rullhenicus</i> M. Bieb. (<i>E. ritro</i> L.)			+		
70	Голокучник дубовий	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newman					
71	Гоніолімон татарський	<i>Goniolimon tataricum</i> (L.) Boiss.			+		
72	Горицвіт весняний	<i>Adonis vernalis</i> L.	+		+	+	
73	Горицвіт волзький	<i>Adonis wolgensis</i> Steven	+		+		
74	Горлянка Лаксмана	<i>Ajuga laxmannii</i> (L.) Benth.					
75	Граб звичайний	<i>Carpinus betulus</i> L.			+		
76	Гравілат річковий	<i>Geum rivale</i> L.					

1	2	3	4	5	6	7	8
77	Грифола листувата	<i>Grifola frondosa</i> (Dicks.: Fr.) Gray	+				
78	Грифола листянолісова, поліпіл листянолісовий	<i>Grifola frondosa</i> (Fr.) S. F. Gray	+				
79	Громовик донський	<i>Onosma tanaitica</i> Klok	+				
80	Громовик несправжньоокрасильний	<i>Onosma pseudotinctoria</i> Klovov			+		
81	Гронянка багатороздільна	<i>Botrychium multifidum</i> (S.G.Gmelin) Rupr.	+	+			
82	Гронянка віргінська	<i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw. (<i>B. anthemoides</i> C.Presl; <i>B. virginicum</i> Willd.; <i>Botrypus virginianus</i> (L.) Holub)	+				
83	Гронянка півмісяцева	<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	+				
84	Грудниця звичайна	<i>Galatella linosyris</i> (L.) Rchb. f. (<i>Crinitaria linosyris</i> (L.) Less.)			+		
85	Грушанка зеленоцвіта	<i>Pyrola chlorantha</i> Sw.			+		
86	Грушанка круглолиста	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.			+		
87	Грушанка мала	<i>Pyrola minor</i> L.			+		
88	Гусимець повислий	<i>Arabis pendula</i> L.					
89	Дворятник крейдовий	<i>Diplotaxis cretacea</i> Kotov	+				
90	Дельфіній руський (дельфіній клиновидний)	<i>Delphinium rossicum</i> Litv. (<i>D. cuneatum</i> auct. non Steven ex DC.)	+		+		
91	Дзвінець крейдовий	<i>Rhinanthus cretaceus</i> Vassilcz.	+			+	
92	Дзвоники алтайські	<i>Campanula altaica</i> Ledeb.			+		
93	Дзвоники кропиволисті	<i>Campanula trachelium</i> L.					
94	Дзвоники персиколисті	<i>Campanula persicifolia</i> L.			+		
95	Дзвоники скупчені	<i>Campanula glomerata</i> L.					
96	Дрік донський	<i>Genista tanaitica</i> P. Smirn.		+		+	+
97	Едогоній косопоровий різновид донський	<i>Oedogonium plagiostomum</i> Wittr. ex Hirn var. <i>tanaiticum</i> Y.V. Roll	+				
98	Ефедра двоколоскова	<i>Ephedra distachya</i> L.			+		
99	Живокіст кримський	<i>Symphytum tauricum</i> Willd.			+		
100	Жовтець іллірійський	<i>Ranunculus illyricus</i> L.					
101	Жовтець язиколистий	<i>Ranunculus lingua</i> L.			+		
102	Жовтозілля дніпровське	<i>Senecio borysthenticus</i> (DC.) Andrz.				+	
103	Жовтушник лісовий	<i>Erysimum aureum</i> M. Bieb. (<i>E. sylvaticum</i> M. Bieb.)			+		
104	Жовтушник український (жовтушник крейдяний)	<i>Erysimum ucranicum</i> J. Gay. (<i>E. cretaceum</i> (Rupr.) Schmalh)	+			+	
105	Жовтушниця Талієва (сиренія Талієва)	<i>Syrenia talijevii</i> Klok.	+			+	
106	Жовтяниця черговолиста	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.			+		
107	Журавлина болотна	<i>Oxycoccus palustris</i> Pers.			+		
108	Зірочки борові	<i>Gagea pineticola</i> Klok.				+	
109	Заяча конюшина багатоліста	<i>Anthyllis macrocephala</i> Wender.			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
110	Звіробій стрункий	<i>Hypericum elegans</i> Stephan ex Willd.			+		
111	Зелениця сплюснута (дифазіаструм сплюснутий)	<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub	+				
112	Зимолоубка зонтична	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W. Barton			+		
113	Змієголовник Рюйша	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.	+	+			
114	Зморшок товстоногий	<i>Morchella crassipes</i> (Vent.) Pers	+				
115	Зозулені сльози яйцевидні	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	+			+	
116	Зозулинець шоломоносний	<i>Orchis militaris</i> L.	+				
117	Зозулині черевички справжні, черевички зозулині	<i>Cypripedium calceolus</i> L.	+	+			
118	Зозульки м'ясочервоні (пальчатокорінник м'ясочервоний)	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo	+			+	
119	Зозульки плямисті (пальчатокорінник плямистий)	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soo	+				
120	Зозульки травневі (пальчатокорінник травневий)	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P. F. Hunt & Summerhayes	+			+	
121	Зозульки фукса (пальчатокорінник Фукса)	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soo	+			+	
122	Золототисячник гарний	<i>Centaurium pulchellum</i> (Sw.) Druce			+		
123	Зубниця бульбиста	<i>Dentaria bulbifera</i> L.			+		
124	Зубниця п'ятилиста	<i>Dentaria quinquefolia</i> M. Bieb.			+		
125	Їжача голівка маленька	<i>Sparganium minimum</i> Wallr.			+		
126	Кушир донський	<i>Ceratophyllum lanailicum</i> Sapjg.					+
127	Калина звичайна	<i>Viburnum opulus</i> L.			+		
128	Катран понтійський	<i>Crambe pontica</i> Steven ex Rupr.			+		
129	Катран татарський	<i>Crambe tataria</i> Sebeok	+		+		
130	Катран шершавий (катран Буша)	<i>Crambe aspera</i> Bieb. (C. buschii) (O. E. Schulz.) Stank.	+				+
131	Каулінія мала	<i>Caulinia minor</i> (All.) Coss. & Germ.			+		
132	Келерія Талієва, кипець Талієва	<i>Koeleria talievii</i> Lavrenko	+				
133	Кермек донецький	<i>Limonium donetzicum</i> Klokov			+		
134	Кермек широколистий	<i>Limonium platyphyllum</i> Lincz.			+		
135	Китятки крейдові	<i>Polygala cretacea</i> Kotov			+		
136	Клаваріадельф	<i>Clavariadelphus pistillaris</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
	товкачиковий	(L.) Donk (<i>Clavaria pistillaris</i> Fr.)					
137	Кладонія зірчаста, кладонія Альпійська	<i>Cladonia stellaris</i> (Opiz.) Brodo (<i>Cladonia alpestris</i> (L.) Rabenh.)	+				
138	Ковила волосиста, тирса	<i>Stipa capillata</i> L.	+				
139	Ковила вузьколиста	<i>Stipa tirsia</i> Stev.	+				
140	Ковила дніпровська	<i>Stipa borysthena</i> Klokov ex Prokudin	+				
141	Ковила Лессінга	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.	+				
142	Ковила найкрасивіша	<i>Stipa pulcherrima</i> K. Koch (<i>S. grafiana</i> Steven)	+				
143	Ковила пірчаста, ковила Іоанна	<i>Stipa pennata</i> L.	+				
144	Ковила пухнастолиста	<i>Stipa dasyphylla</i> (Czern. ex Lindem.) Trautv.	+				+
145	Козельці донецькі	<i>Tragopogon donetzicus</i> Artemcz.	+				
146	Козельці українські	<i>Tragopogon ucrainicus</i> Artemcz.					+
147	Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz.	+				
148	Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Dessler	+				
149	Коручка чемерниковидна, коручка морозниковидна, коручка широколиста	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz.	+			+	
150	Косарики тонкі, гладіолус тонкий	<i>Gladiolus tenuis</i> Bieb	+				
151	Косарики черепитчасті	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	+		+		
152	Костриця крейдова	<i>Festuca cretacea</i> T. Pop. & Proskor.	+				
153	Костяниця	<i>Rubus saxatilis</i> L.			+		
154	Купальниця європейська	<i>Trollius europaeus</i> L.			+		
155	Ластовень виткий	<i>Vincetoxicum scandens</i> Sommier & Levier			+		
156	Ластовень російський	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Kleop.) Barbar.			+		+
157	Латаття біле	<i>Nymphaea alba</i> L.			+		
158	Латаття сніжно-біле	<i>Nymphaea candida</i> C. Presl			+		
159	Левкой запашний	<i>Matthiola fragrans</i> Bunge	+		+		
160	Лепешняк тростиновий	<i>Glyceria arundinacea</i> Kunth					
161	Ломиніс несправжньовогнистий	<i>Clematis pseudoflammula</i> Schmalh. ex Lipsky			+		
162	Ломиніс прямий	<i>Clematis recta</i> L.			+		
163	Ломиніс цілолистий	<i>Clematis integrifolia</i> L.			+		
164	Льон австрійський	<i>Linum austriacum</i> L.			+		
165	Льон жовтий	<i>Linum flavum</i> L.			+		
166	Льон український	<i>Linum ucrainicum</i> Griseb. ex Planch.) Czern.			+		
167	Льон Черняєва	<i>Linum czernjaevii</i> Klokov			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
168	Льон шорсткий	<i>Linum hirsutum L.</i>			+		
169	Льонок крейдовий	<i>Linaria cretacea Fisch. ex Spreng.</i>	+				
170	Льонолижник безприквітковий	<i>Thesium ebracteatum Hayne</i>		+			
171	Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia (L.) Rich.</i>	+			+	
172	Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha (Cust.) Relchenh.</i>	+				
173	Маренка сіроплода	<i>Asperula tephrocarpa Czern. ex M.Pop. & Chrshan.</i>			+		+
174	Маруна щиткова	<i>Pyrethrum corymbosum (L.) Scop.</i>					
175	Мигдаль степовий, бобчук	<i>Amygdalus nana L.</i>			+		
176	Міріостома шийкова (м. дірчаста, м. стрижневидна)	<i>Myriostoma coliforme (With.: Pers.) Corda</i>	+				
177	Молодило руське	<i>Sempervivum ruthenicum Schnittsp. & C. D. Lehm.</i>					
178	Молочай крейдолубний	<i>Euphorbia cretophila Klokov</i>					
179	Молочка приморська	<i>Glaux maritima L.</i>			+		
180	Мутин собачий	<i>Mulinus caninus Fr.</i>	+				
181	М'якух болотний (хаммарбія болотна)	<i>Hammarbya paludosa (L.) O. Kuntze</i>	+				
182	Неотінея обпалена (зозулинець обпалений)	<i>Neotinea ustulata (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis ustulata L.)</i>	+				
183	Нітела струнка	<i>Nitella gracilis (J.E. Sm.) C. Agardh</i>	+				
184	Нітелопсіс притуплений	<i>Nitellopsis obtusa (Desv. in Loisel) J. Groves</i>	+				
185	Образки болотні	<i>Calla palustris L.</i>			+		
186	Одинарник європейський	<i>Trientalis europaea L.</i>			+		
187	Оман високий	<i>Inula helenium L.</i>			+		
188	Оман мечолистий	<i>Inula ensifolia L.</i>			+		
189	Ортилія однобока	<i>Orthilia secunda (L.) House</i>			+		
190	Осока житня	<i>Carex secalina Willd. ex Wahlenb.</i>	+	+			
191	Осока несправжньо-смикавцева	<i>Carex pseudocyperus L.</i>			+		
192	Осока низька	<i>Carex humilis Leys.</i>			+		
193	Осот їстівний	<i>Cirsium esculentum (Siev.) C. A. Mey.</i>			+		
194	Осот різнолистий	<i>Cirsium heterophyllum (L.) Hill (Carduus heterophyllus L.)</i>	+				
195	Палімбія тургайська	<i>Palimbia turgaica Lipsky ex Woronow</i>	+				
196	Пахуча трава звичайна	<i>Anthoxanthum odoratum L.</i>					
197	Педіаструм каврайського	<i>Pediastrum kawraiskyi Schmidle</i>	+				
198	Первоцвіт весняний, або справжній	<i>Primula veris L.</i>			+		
199	Переломник Козо-	<i>Androsace koso-poljanskii</i>	+				+

1	2	3	4	5	6	7	8
	Полянського	<i>Ovcz.</i>					
200	Перстач прямостоячий, калган	<i>Potentilla erecta (L.) Raeusch.</i>			+		
201	Пирій ковилолистий	<i>Elytrigia stipifolia (Czern. ex Nevski) Nevski</i>	+			+	
202	Півники борові	<i>Iris pineticola Klok.</i>	+				
203	Півники карликові	<i>Iris pumila L.</i>			+		
204	Півники сибірські	<i>Iris sibirica L.</i>	+		+		
205	Півники солончакові	<i>Iris halophila Pall.</i>			+		
206	Півники угорські	<i>Iris hungarica Waldst. & Kit.</i>	+		+		
207	Півонія тонколиста	<i>Paeonia tenuifolia L.</i>	+	+			
208	Під'ялинник звичайний	<i>Monotropa hypopitys L.</i>					
209	Пізоліт безкореневий	<i>Pisolithus arrhizus (Scop.: Pers.) S. Rauschert [Scleroderma tinctorium Pers., Pisolithus tinctorius (Micheli: Pers.) Coker et Couch, Pisolithus arenarius Alb. Et Schw.]</i>	+				
210	Плавушник болотний	<i>Hottonia palustris L.</i>			+		
211	Плаун булавовидний	<i>Lycopodium clavatum L.</i>			+		
212	Плаун річний, плаун колючий	<i>Lycopodium annotinum L.</i>	+				
213	Плаунець заплавної (лікоподієлла заплавна)	<i>Lycopodiella inundata (L.) Holub (Lycopodium inundatum L.)</i>	+				
214	Плодоріжка блощицнан (зозулинець блощичний)	<i>Anacamptis coriophora (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase s.l.</i>	+				
215	Плодоріжка болотна (зозулинець болотний)	<i>Anacamptis palustris (Jacq.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis palustris Jacq)</i>	+				
216	Плодоріжка рідкоквіткова (зозулинець рідкоквітковий)	<i>Anacamptis laxiflora (Lam.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis laxiflora Lam.)</i>	+				
217	Плодоріжка салепова (зозулинець салеповий)*	<i>Anacamptis morio (L.) R.M. Bateman, Pridgeon et M.W. Chase (Orchis morio L.)</i>	+				
218	Полин естрагон	<i>Artemisia dracunculus L.</i>					
219	Полин пониклий	<i>Artemisia nutans Willd.</i>			+		
220	Полин солянковидний	<i>Artemisia salsoloides Willd.</i>			+		
221	Полин суцільнобілий	<i>Artemisia hololeuca Bieh. ex Bess.</i>	+			+	+
222	Полин Черняєва	<i>Artemisia tschernieviana Besser</i>			+		
223	Проліска дволиста	<i>Scilla bifolia L.</i>			+		
224	Пухирник звичайний	<i>Utricularia vulgaris L.</i>			+		
225	Пухирник ломкий	<i>Cystopteris fragilis (L.) Bernh.</i>			+		
226	Пухирник малий	<i>Utricularia minor L.</i>					
227	Пухирник малий	<i>Utricularia minor L.</i>	+				
228	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia Hayne</i>			+		

1	2	3	4	5	6	7	8
229	Пухирник середній	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne	+		+		
230	Пухівка вузьколиста (П. багатоколоскова)	<i>Eriophorum angustifolium</i> Honck.			+		
231	Пухівка піхвова	<i>Eriophorum vaginatum</i> L.			+		
232	Пухівка широколиста	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe			+		
233	Ранник весняний	<i>Scrophularia vernalis</i> L.	+				
234	Ранник крейдовий	<i>Scrophularia cretacea</i> Fisch. ex Spreng.	+				+
235	Рапонтикум серпієвидний	<i>Rhaponticum serratuloides</i> (Georgi) Bobrov			+		
236	Рдесник сарматський	<i>Potamogeton sarmaticus</i> Maemets			+		
237	Рдесник туполистий	<i>Potamogeton obtusifolius</i> Mert. & W. D. J. Koch			+		
238	Рдесник червонуватий	<i>Potamogeton rutilus</i> Wolfg.			+		
239	Ринхоспора біла	<i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl			+		
240	Рогачка крейдяна	<i>Erucastrum cretaceum</i> Kotov			+		
241	Рогіз Лаксманів	<i>Typha laxmannii</i> Lepech.			+		
242	Родовик лікарський	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.			+		
243	Росичка круглолиста	<i>Drosera rotundifolia</i> L.			+		
244	Рутвиця блискуча	<i>Thalictrum lucidum</i> L.					
245	Рябчик малий	<i>Fritillaria meleagroides</i> Patrin ex Schult. & Schult. f.	+				
246	Рябчик руський	<i>Fritillaria ruthenica</i> Wikstr.	+				
247	Ряст Маршалла	<i>Corydalis marschalliana</i> (Pall. ex Willd.) Pers.			+		
248	Рястка Буше	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Aschers.	+				
249	Рястка Коха (Р. Гусона)	<i>Ornithogalum kochii</i> Parl.			+		
250	Сальвінія плаваюча	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	+	+			
251	Самосил білоповстистий	<i>Teucrium polium</i> L.			+		
252	Синюха голуба	<i>Polemonium caeruleum</i> L.			+		
253	Синяк плямистий	<i>Echium maculatum</i> L.			+		
254	Ситняг сосочкоподібний	<i>Eleocharis mamillata</i> Lindb. f.	+				
255	Скumpія звичайна	<i>Cotinus coggygria</i> Scop.			+		
256	Смілка крейдова	<i>Silene cretacea</i> Fischer ex Sprengel	+	+			+
257	Смілка приземкувата	<i>Silene supina</i> M. Bieb.			+		
258	Сокироносиця струнка (в'язіль стрункий)	<i>Securigera elegans</i> (Pancic) Lassen. (<i>Coronilla elegans</i> Pancic)	+				
259	Солодушка великоквіткова	<i>Hedysarum grandiflorum</i> Pall.			+		
260	Сон лучний (с. чорніючий, с. богемський)	<i>Pulsatilla nigrican</i> <i>Pulsatilla</i> <i>pratensis</i> (L.) Mill. s.l. (incl. <i>P. bohémica</i> (Skalicky) Tzvelev = <i>P. pratensis</i> (L.) Mill. subsp. <i>bohémica</i> Skalicky; <i>P. dacica</i> (Rummelsp.) Tzvelev; <i>P.</i> <i>donetzica</i> Kotov; <i>P.</i>	+				

1	2	3	4	5	6	7	8
		<i>nigricans</i> auct. non Stoerck, nom. illeg.; <i>P. ucranica</i> (Ugr.) Wissjul.) s Stoerck					
261	Сон розкритий, сон широколистий	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l. (<i>P. latifolia</i> Rupr.)		+	+		
262	Сон розкритий, сон широколистий	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. s.l. (<i>P. latifolia</i> Rupr.)	+	+	+		
263	Сон широколистий, с. розкритий	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill.			+		
264	Сонцезвіт звичайний	<i>Helianthemum nummularium</i> (L.) Mill.			+		
265	Сонцезвіт сивий, сонянка сива	<i>Helianthemum canum</i> (L.) Hornem s.l. (ind. <i>H. cretaceum</i> (Rupr.) Juz.	+				
266	Стоколос Бенекена	<i>Bromopsis benekenii</i> (Lange) Holub					
267	Страусове перо звичайне	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Tod.			+		
268	Суховершки великоквіткові	<i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholl.			+		
269	Таволга зарубчаста	<i>Spiraea crenata</i> L.			+		
270	Таволга Литвинова	<i>Spiraea litwinowii</i> Dobrocz.			+		
271	Теліптерис болотний	<i>Thelypteris palustris</i> Schott			+		
272	Тирлич хрещатий	<i>Gentiana cruciata</i> L.			+		
273	Тирличничок язичковий	<i>Gentianella lingulata</i> (Agardh) Pritchard			+		
274	Тринія багатостеблова	<i>Trinia multicaulis</i> Schischk.			+		
275	Трутовик зонтичний	<i>Poliporus umbellatus</i> (Pers.) Fr. [<i>Grifola umbellate</i> (Pers.) Pilat; <i>Poliporus umbellatus</i> (Pers.) P. Karst.]	+				
276	Трясучка середня	<i>Briza media</i> L.					
277	Тюльпан дібровний	<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov & Zoz.	+		+		
278	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana</i> Klok.					+
279	Фіалка Лавренка	<i>Viola lavrenkoana</i> Klok.					+
280	Хара Брауна	<i>Chara braunii</i> C.C. Gmelin	+				
281	Хара Брауна	<i>Chara braunii</i> C.C. Gmelin	+				
282	Хартолепіс середній	<i>Chartolepis intermedia</i> Boiss.					
283	Хвощ великий	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.			+		
284	Хвощ галузистий	<i>Equisetum ramosissimum</i> Deaf.			+		
285	Хвощ зимуючий	<i>Equisetum hyemale</i> L.			+		
286	Хвощ лісовий	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.			+		
287	Хвощ лучний	<i>Equisetum pratense</i> L.			+		
288	Холодок багатолистий	<i>Asparagus polyphyllus</i> Steven			+		
289	Целокаулон степовий, цетрарія степова	<i>Coelocaulon steppae</i> (Savicz) Barreno et Vazques	+				
290	Цетрарія степова, целокаулон степовий, корнікулярія степова	<i>Cetraria steppae</i> (Savicz) Karnef. (<i>Coelocaulon steppae</i> (Savicz.) Barreno & Vazques, <i>Cornicularia steppae</i> Savicz).	+				

1	2	3	4	5	6	7	8	
291	Цибуля ведмежа	<i>Allium ursinum L.</i>	+					
292	Цибуля жовтіюча	<i>Allium flavescens Besser</i>			+			
293	Цибуля оманна	<i>Allium decipiens Fisch. ex Schult. & Schult. f.</i>			+			
294	Цибуля савранська	<i>Allium savranicum Besser (A. saxatile auct. non M.Bieb.)</i>	+					
295	Цикута отруйна	<i>Cicuta virosa L.</i>			+			
296	Чебрець вапняковий	<i>Thymus calcareus Klokov et Des. - Shost.</i>			+			
297	Чемериця Лобелієва	<i>Veratrum lobelianum Bernh.</i>			+			
298	Чемериця чорна	<i>Veratrum nigrum L.</i>			+			
299	Черешня	<i>Cerasus avium (L.) Moench</i>			+			
300	Черсак волосистий	<i>Dipsacus pilosus L.</i>			+			
301	Чина ряба, чина венеціанська	<i>Lathyrus venetus (Mill.) Wohlf</i>	+					
302	Чистець германський	<i>Stachys germanica L.</i>						
303	Чорниця	<i>Vaccinium myrtillus L.</i>						
304	Чорноголовник родовиковий	<i>Poterium sanguisorba L.</i>			+			
305	Шавлія австрійська	<i>Salvia austriaca Jacq.</i>			+			
306	Шавлія ефіопська	<i>Salvia aethiopsis L.</i>			+			
307	Шавлія лучна	<i>Salvia pratensis L.</i>			+			
308	Шавлія поникла	<i>Salvia nutans L.</i>			+			
309	Шафран сітчастий, крокус сітчастий	<i>Crocus reticulatus Stev ex Adams</i>	+					
310	Шоломниця крейдова	<i>Scutellaria cretica Juz.</i>	+					
311	Шолудивник болотний	<i>Pedicularis palustris L.</i>			+			
312	Шолудивник Кауфмана	<i>Pedicularis kaufmannii Pinzg.</i>			+			
313	Шолудивник пухнастоколючий	<i>Pedicularis dasystachys Schrenk</i>			+			
314	Щитник гребенястий	<i>Dryopteris cristata (L.) A. Gray</i>			+			
315	Щитник чоловічий	<i>Dryopteris filix-mas (L.) Schott</i>						
316	Щитник шартрський	<i>Dryopteris carthusiana (Vill.) H. P. Fuchs</i>			+			
317	Яловець звичайний	<i>Juniperus communis L.</i>			+			
318	Ясенець голостовпчиковий	<i>Dictamnus gymnostylis Steven</i>			+			
Усього			113	14	182	8	23	13

Інформація про інвазійні (чужорідні) види рослин

Таблиця 37

Назва виду (українська, латинська)	Занесення виду до карантинного списку	Заходи із запобігання розповсюдженню виду
1	2	3
Амброзія полинолиста (<i>Ambrosia artemisiifolia L.</i>)	Карантинний організм обмежено поширений в Україні (Список А-2)	Комплексна боротьба з амброзією передбачає проведення: – Фітосанітарних заходів: контроль за фітосанітарним станом підкарантинної продукції, сертифікація такої продукції,

1	2	3
		<p>локалізація вогнищ бур'яну, запровадження і скасування карантинного режиму. Впровадження карантинного режиму передбачає проведення комплексу заходів, спрямованих на ліквідацію вогнищ амброзії і попередження її подальшого розповсюдження.</p> <p>– Агротехнічних (ліквідаційних) заходів : застосування гербіцидів, створення агрофітоценозів, механічне скошування тощо. На території з карантинним режимом здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ карантинного бур'яну та запобігання його подальшого розповсюдження.</p>

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану рослинного світу*

Таблиця 37.1

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, надається посилання)
1	2	3	4
–	–	–	–

Примітка: * – дослідження щодо стану рослинного світу протягом 2017 року не проводились.

Спеціальне використання природних рослинних ресурсів*

Таблиця 37.2

№ з/п	Назви районів, у тому числі територій селищних, сільських рад	Назва рослинного ресурсу	Ліміт, т		Кількість виданих дозволів, аг.
			встановлений	фактично використаний	
1	2	3	4	5	6
	–	–	–	–	–

Примітка: * – у 2017 році дозволи на спеціальне використання природних рослинних ресурсів на території Харківської області не видавались.

Х. Тваринний світ

Важливою складовою частиною навколишнього середовища області є тваринний світ. Безхребетні тварини Харківської області заселяють два різко відмінні між собою середовища: наземне і водне. Хоча існує значна частина комах, яка належить до земноводних форм, що в доімагінальній стадії заселяють водойми, а в стадії імаго ведуть наземний спосіб життя (бабки, одноденки, веснянки, сизири, волохокрильці, комарі, мошки, мокриці,

хірономіди, гедзі, львинки). Вони належать до метаценотичних груп тварин, що беруть участь у міжбіоценотичних зв'язках наземних екосистем.

Наземні безхребетні у межах області заселяють різноманітні біотопи як природні, так і антропогенні; як зональні (лісові, степові), так і азональні з реліктовою фауною (крейдянні відслонення, піски, солончаки).

Тваринне населення водної біоти Харківської області налічує понад 2 000 видів і представлене різними систематичними групами (найпростіші, губки, олігохети, п'явки, молюски, ракоподібні, водяні кліщі й павуки, водяні комахи), які заселяють різноманітні біотопи (річки, стариці, водосховища, озера, ставки, болота різних типів, струмки, степові поди, джерела типу реокрена чи гелокрена). Рідкісні види тварин виступають індикаторами фауністичного різноманіття. Аналіз розподілу рідкісних видів безхребетних Харківщини за систематичним складом свідчить, що до класу комахи належить понад 97% вивченого біорізноманіття (із 229 видів – 223), по 2 види відносяться до класів п'явки та ракоподібні, по 1 виду до класів дощові черви і молюски.

Сучасна орнітофауна Харківської області представлена видами, що належать до 18 рядів. З них: 42 види занесено до Європейського Червоного списку, 167 – до Червоної книги України та ін.

Види тваринного світу, що охороняються

Таблиця 38

Види тваринного світу	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Загальна кількість видів тварин, занесених до Червоної книги України, од.	167	167	167
Загальна кількість видів тваринного світу на території області, що охороняються, од.	–	–	–
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES), од.	30	30	30
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), од.	243	243	243
Кількість видів тварин, занесених до додатків до Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннська конвенція, CMS), од.	141	141	141
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA), од.	76	76	76
Кількість видів тварин, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS), од.	14	14	14

Перелік видів тварин, що охороняються,
в Харківській області
(станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 39

№ з/п	Назва виду (українська і латинська)		Червона книга України	Бернська конвенція	CITES	CMS	AEWA	EUROBATS	Європейський червоний список	МСОП
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10
1	Псевдотрохета п'ятикільчаста	<i>Fadejewobdella quinqueannulata</i> (Lukin, 1929)	+							
2	П'явка медична	<i>Hirudo medicinalis</i> Linnaeus, 1758	+	+	+					+
3	П'явка аптечна	<i>Hirudo verbana</i> Carena, 1820	+						+	
4	Беззубка вузька	<i>Pseudanodonta complanata</i> (Ziegler in Rossmassler, 1835)								
5	Перлівниця товста	<i>Unio crassus</i> Philipsson, 1788							+	+
6	Дернівка тірольська	<i>Vallonia enniensis</i> (Gredler, 1856)							+	+
7	Завиток звужений	<i>Vertigo angustior</i> Jeffreys, 1830							+	+
8	Танімастикс ставковий	<i>Tanymastix stagnalis</i> (Linnaeus, 1758)	+							
9	Дрепанозурус дворогий	<i>Drepanosurus birostratus</i> (Fisher, 1851)	+							
10	Гемідіаптом Рилова	<i>Hemidiaptomus rylovi</i> Charin, 1929	+							
11	Гмеліна мала	<i>Gmelina pusilla</i> G. O. Sars, 1896	+							
12	Мухоловка звичайна	<i>Scutigera coleoptrata</i> (Linnaeus, 1758)	+							
13	Негаленія красива	<i>Nehalennia speciosa</i> (Charpentier, 1840)							+	
14	Дозорець імператор	<i>Anax imperator</i> Leach, 1815	+							
15	Дідок жовтоногий	<i>Gomphus flavipes</i> (Carpentier, 1825)		+						
16	Білоноська болотна	<i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Charpentier, 1825)		+						
17	Тонкочеревець сплющений	<i>Sympetrum depressiusculum</i> (Selys, 1841)							+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	Тонкочеревець перев'язаний	<i>Sympetrum pedemontanum</i> (Müller in)	+						
19	Дибка степова	<i>Saga pedo</i> (Pallas, 1771)	+	+				+	+
20	Красотіл пахучий	<i>Calosoma sycophanta</i> (Linnaeus, 1758)	+					+	+
21	Турун Щеглова	<i>Carabus (s.str.) strcheglowi</i> (Mannerheim, 1827)	+						
22	Стафілін волохатий	<i>Emus hirtus</i> (Linnaeus, 1758)	+						
23	Восковик-пістряк мінливий	<i>Gnorimus variabilis</i> (Linnaeus, 1758)						+	
24	Жук-самітник	<i>Osmoderma coriarium</i> (DeGeer, 1774)	+	+				+	+
25	Рогач звичайний	<i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
26	Каптурник мінливий	<i>Lichenophanes varius</i> (Illiger, 1801)						+	
27	Плоскотілка червона	<i>Cucujus cinnaberinus</i> (Scopoli, 1763)	+	+				+	+
28	Вусач мускусний	<i>Aromia moschata</i> (Linnaeus, 1758)	+						
29	Вусач червонокрил Келлера	<i>Purpuricenus kaehleri</i> (Linnaeus, 1758)	+						
30	Вусач альпійський	<i>Rosalia alpina</i> (Linnaeus, 1758)	+	+				+	+
31	Вусач земляний хрестоносець	<i>Dorcadion equestre</i> (Laxmann, 1770)	+						
32	Красик веселий	<i>Zygaena laeta</i> (Hübner, 1790)	+						
33	Шовкопряд березовий	<i>Endromis versicolora</i> (Linnaeus, 1758)	+						
34	Сатурнія руда	<i>Agria tau</i> (Linnaeus, 1758)	+						
35	Сатурнія грушова	<i>Saturnia pyri</i> ([Denis et Schifferrmüller], 1775)	+					+	
36	Сатурнія тернова	<i>Eudia spini</i> ([Denis et Schifferrmüller], 1775)	+						
37	Шовкопряд кульбабовий	<i>Lemonia taraxaci</i> (Denis et Schifferrmüller, 1775)	+						
38	Бражник дубовий	<i>Marumba quercus</i> (Denis et Schifferrmüller, 1775)	+						
39	Джмелевидка скабіозна	<i>Hemaris tityus</i> (Linnaeus, 1758)	+						
40	Бражник Прозерпіна	<i>Proserpinus proserpina</i> (Pallas, 1772)	+	+				+	+
41	Поліксена	<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis et Schifferrmüller, 1775)	+	+					
42	Мнемозина	<i>Parnassius mnemosyne</i> (Linnaeus, 1758)	+	+				+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
43	Подалірій	<i>Iphioides podalirius</i> (Linnaeus, 1758)	+						
44	Махаон	<i>Papilio machaon</i> Linnaeus, 1758	+						
45	Жовтوخ Мирмидона	<i>Colias myrmidone</i> (Esper, [1777])		+					
46	Жовтوخ Хризотема	<i>Colias chrysotheme</i> (Esper, 1781)		+					
47	Хвостюшок Рімнус	<i>Neolycaena rhymnus</i> (Eversmann, 1832)	+						
48	Синявець Вікрама	<i>Pseudophilotes vicrama</i> (Moore, 1865)						+	
49	Синявець Телей	<i>Maculinea teleius</i> (Bergsträsser, 1779)		+				+	
50	Синявець піренейський	<i>Agriades pyrenaicus</i> (Boisduval, 1840)	+						
51	Синявець Буадюваля	<i>Polyommatus eros</i> (Ochsenheimer, 1808)	+					+	
52	Люцина	<i>Hamearis lucina</i> (Linnaeus, 1758)	+						
53	Сонцевик фау-біле	<i>Nymphalis vaualbum</i> ([Denis et Schiffermüller], 1775)	+						
54	Рябець великий / матурна	<i>Euphydryas maturna</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	
55	Пасмовець тополевий	<i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	+						
56	Прочанок болотяний	<i>Coenonympha tullia</i> (O. F. Müller, 1764)						+	
57	Сатир залізний	<i>Hipparchia statilinus</i> (Hufnagel, 1766)	+					+	
58	Стрічка малинова	<i>Catocala sponsa</i> (Linnaeus, 1767)	+						
59	Стрічка блакитна	<i>Catocala fraxini</i> (Linnaeus, 1758)	+						
60	Каптурниця срібляста	<i>Cucullia argentina</i> (Fabricius, 1787)	+						
61	Каптурниця пишна	<i>Cucullia magnifica</i> Freyer, 1839	+						
62	Каптурниця блискуча	<i>Cucullia splendida</i> (Stoll, 1782)	+						
63	Каптурниця срібна	<i>Cucullia argentea</i> (Hufnagel, 1766)	+						
64	Совка сокиркова	<i>Periphanes delphinii</i> (Linnaeus, 1758)	+						
65	Совка розкішна	<i>Stauropora celsia</i> (Linnaeus, 1758)	+						
66	Ведмедиця господиня	<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	+						
67	Велетенський мурашиний лев західний	<i>Acanthaclysis occitanica</i> (Villers, 1789)	+					+	
68	Абія блискуча	<i>Abia nitens</i> (Linnaeus, 1758)	+						
69	Сколія-гігант	<i>Megascolia maculata</i> (Drury, 1773)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
70	Дисцелія зональна	<i>Discoelius zonalis</i> (Panzer, 1801)	+						
71	Евмен трикрапковий	<i>Eumenes tripunctatus</i> (Christ, 1791)	+						
72	Аноплій самарський	<i>Anoplius samariensis</i> (Pallas, 1771)	+						
73	Церцеріс горбкуватий	<i>Cerceris tuberculata</i> (Villers, 1787)	+						
74	Лярра анафемська	<i>Larra anathema</i> (Rossi, 1790)	+						
75	Стизоїд тризубий	<i>Stizoides tridentatus</i> (Fabricius, 1775)	+						
76	Сфекс рудуватий	<i>Sphex funerarius</i> Gussakovskij, 1934	+						
77	Мелітурга булавовуса	<i>Melitturga clavicornis</i> (Latreille, 1806)	+						
78	Андрена золотонога	<i>Andrena (Euandrena)</i> <i>chrysopus</i> Perez, 1903	+						
79	Мелітта Ванковича	<i>Melitta (Cillisa)</i> <i>wankowiczi</i> (Radoszkowski, 1891)	+						
80	Дазипода (мохнонога бджола) шипоносна	<i>Dasyroda</i> (<i>Megadasyroda</i>) <i>spinigera</i> Kohl, 1905	+						
81	Гоплітіс рудий	<i>Hoplitis (Megalosmia)</i> <i>fulva</i> (Eversmann, 1852)	+						
82	Стеліс кільчастий	<i>Stelis annulata</i> (Lepelletier, 1841)	+						
83	Ксилокопа (бджола- тесляр) звичайна	<i>Xylocopa (Xylocopa)</i> <i>valga</i> Gerstaecker, 1872	+						
84	Ксилокопа (бджола- тесляр) фіолетова	<i>Xylocopa (Xylocopa)</i> <i>violacea</i> (Linnaeus, 1758)	+						
85	Джміль моховий	<i>Bombus (Bombus)</i> <i>muscorum</i> (Linnaeus, 1758)	+						
86	Джміль пахучий	<i>Bombus</i> (<i>Subterraneobombus</i>) <i>fragrans</i> (Pallas, 1771)	+						
87	Джміль глинистий	<i>Bombus (Megabombus)</i> <i>argillaceus</i> Smith, 1854	+						
88	Джміль вірменський	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>armeniacus</i> Radoszkowski, 1877	+						
89	Джміль яскравий	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>pomorum</i> Panzer, 1805	+						
90	Джміль лезус	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>laesus</i> Morawitz, 1875	+						
91	Джміль червонуватий	<i>Bombus (Megabombus)</i> <i>ruderatus</i> (Fabricius, 1775)	+						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
92	Джміль оперезаний	<i>Bombus</i> (<i>Thoracobombus</i>) <i>zonatus</i> Smith, 1854	+						
93	Ктир шершнеподібний	<i>Alilus crabraniformis</i> (Linnaeus, 1758)	+						
94	Пелекоцера широколоба	<i>Pelecocera latifrons</i> Loew, 1856	+						
95	Зубарик чорнолапий	<i>Merodon nigritarsis</i> Róndani, 1845	+						
96	Мінога українська	<i>Eudontomyzon mariae</i> (Berg, 1931)	+	+					
97	Стерлядь прісноводна	<i>Acipenser ruthenus</i> Linnaeus, 1758	+	+	+				+
98	Карась звичайний	<i>Carassius carassius</i> (Linnaeus, 1758)	+						
99	Синець	<i>Ballerus ballerus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
100	Клепець	<i>Ballerus sapa</i> (Pallas, 1814)		+					
101	Бистрянка російська	<i>Alburnoides rossicus</i> Berg, 1924	+	+					
102	Підуст волзький	<i>Chondrostoma variable</i> Jakovlev, 1870	+						
103	Ялець Данилевського	<i>Leuciscus danilewskii</i> (Kessler, 1877)	+						
104	Вирезуб причорноморський	<i>Rutilus frisii</i> (Nordmann, 1840)	+	+					
105	Рибець	<i>Vimba vimba</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
106	Гольян озерний	<i>Eupallosella percnurus</i> (Pallas, 1814)	+						+
107	Щипавка Гладкова	<i>Cobitis melanoleuca</i> <i>gladkovi</i> Vasil'ev et Vasil'eva, 2008	+						
108	Щипавка золотиста північна	<i>Sabanejewia baltica</i> Witkowski, 1994		+					
109	Минь	<i>Lota lota</i> (Linnaeus, 1758)	+						
110	Йорж носар	<i>Gymnocephalus</i> <i>acerinus</i> (Gueldenstaedt, 1774).	+						
111	Судак волзький	<i>Sander volgensis</i> (Gmelin, 1789)	+	+					
112	Тритон гребінчастий	<i>Triturus cristatus</i> (Laurenti, 1768)		+					
113	Кумка червоночерева /Джерлянка червоночерева	<i>Bombina bombina</i> L.		+					
114	Часничиця звичайна/Жаба земляна	<i>Pelobates fuscus</i> Laur.		+					
115	Квакша східна /Ракхавка	<i>Hyla orientalis</i> Bedriaga, 1890		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
116	Ропуха сіра /Ропуха звичайна	<i>Bufo bufo</i> (Linnaeus, 1758)		+					
117	Ропуха зелена	<i>Bufo viridis</i>							
118	Жаба ставкова	<i>Pelophylax lessonae</i> (Camerano, 1882)		+					
119	Жаба їстівна	<i>Pelophylax esculentus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
120	Жаба гостроморда	<i>Rana arvalis</i> Nilsson		+					
121	Черепаша болотяна	<i>Emys orbicularis</i> (Linnaeus, 1758)		+				+	+
122	Ящірка прудка	<i>Lacerta agilis</i> (L.)		+					
123	Ящірка зелена	<i>Lacerta viridis</i> (Laurenti, 1768)	+	+					
124	Ящірка живородна	<i>Zootoca vivipara</i> (Jacquin, 1787)		+					
125	Ящірка різнобарвна	<i>Eremias arguta</i> (Pallas, 1773)		+					
126	Вуж водяний	<i>Natrix tessellata</i> (Laurenti, 1768)		+					
127	Полоз візерунковий	<i>Elaphe dione</i> (Pallas, 1773)	+						
128	Полоз сарматський (Палласів)	<i>Elaphe sauromates</i> Pallas, 1814	+						
129	Мідянка	<i>Coronella austriaca</i> Laurenti, 1768	+	+					
130	Гадюка Нікольського, гадюка лісостепова	<i>Vipera nicolskii</i> Vedmederja, Grubant et Rudaeva, 1986	+						
131	Гадюка степова	<i>Vipera renardi</i> Christoff, 1861	+	+				+	
132	Гагара червоношия	<i>Cavia stellata</i> Pontopp.		+		+	+		
133	Гагара чорношия	<i>Cavia arctica</i> L.		+		+	+		
134	Пірнікоза чорношия	<i>Podiceps nigricollis</i> C. L. Brehm, 1831		+			+		
135	Пірнікоза червоношия	<i>Podiceps auritus</i> L.		+					
136	Пірнікоза сірощока	<i>Podiceps grisegena</i> (Boddaert, 1783)		+		+	+		
137	Пірнікоза мала	<i>Podiceps ruficollis</i> (Pall.)		+					
138	Лелека чорний	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
139	Лелека білий	<i>Ciconia ciconia</i> L.			+		+		
140	Квак	<i>Nycticorax nycticorax</i> (Linnaeus, 1758)		+			+		
141	Чепура мала	<i>Egretta garzetta</i> (Linnaeus, 1758)		+			+		
142	Чепура велика	<i>Egretta alba</i> L.		+		+	+		
143	Чапля руда	<i>Ardea purpurea</i> Linnaeus, 1766		+		+	+		
144	Бугайчик	<i>Ixobrychus minutus</i> L.		+		+	+		
145	Бугай	<i>Botaurus stellaris</i> L.		+		+	+		
146	Казарка червоновола	<i>Rufibrenta ruficollis</i> (Pallas, 1769)	+	+	+	+	+		+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
147	Гуска сіра	<i>Anser anser</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
148	Гуменник	<i>Anser fabalis</i> Lath.				+	+		
149	Гуска білолоба	<i>Anser albifrons</i> Scop.				+	+		
150	Гуска мала	<i>Anser erythropus</i> L.	+			+	+		
151	Лебідь-кликун	<i>Cygnus cygnus</i> L.		+		+	+		
152	Лебідь-шипун	<i>Cygnus olor</i> Gm.				+	+		
153	Огар	<i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	+	+		+	+		
154	Чирянка мала	<i>Anas crecca</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
155	Чирянка велика	<i>Anas querquedula</i> L.				+	+		
156	Свищ	<i>Anas penelope</i> L.				+	+		
157	Широконіска	<i>Anas clypeata</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
158	Крижень	<i>Anas platyrhynchos</i> L.				+	+		
159	Нерозень	<i>Anas strepera</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
160	Шилохвіст	<i>Anas acuta</i> L.				+	+		
161	Чернь білоока	<i>Aythya nyroca</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+		+	+		+
162	Чернь чубата	<i>Aythya fuligula</i> L.				+	+		
163	Чернь морська	<i>Aythya marila</i> L.				+	+		
164	Попелух	<i>Aythya ferina</i> L.				+	+		
165	Чернь червонодзьоба	<i>Netta rufina</i> (Pallas, 1773)	+	+		+	+		
166	Морянка	<i>Clangula hyemalis</i> L.				+	+		
167	Гоголь	<i>Bucephala clangula</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
168	Синьга	<i>Melanitta nigra</i> L.				+	+		
169	Турпан	<i>Melanitta fusca</i> L.				+	+		
170	Крех середій	<i>Mergus serrator</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
171	Крех малий	<i>Mergus albellus</i> (L.)		+					
172	Скопа	<i>Pandion haliaetus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+			
173	Осоїд	<i>Pernis apivorus</i> (Linnaeus, 1758)		+	+	+			
174	Шуліка чорний	<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	+	+	+	+		+	
175	Лунь польовий	<i>Circus cyaneus</i> (Linnaeus, 1766)	+	+	+	+			
176	Лунь степовий	<i>Circus macrourus</i> (S. G. Gmelin, 1771)	+	+	+	+		+	+
177	Лунь лучний	<i>Circus pygargus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+		+	
178	Лунь очеретяний	<i>Circus aeruginosus</i> L.		+		+			
179	Яструб великий	<i>Accipiter gentilis</i> L.		+		+			
180	Яструб малий	<i>Accipiter nisus</i> L.		+		+			
181	Яструб-тювик (Яструб коротконогий)	<i>Accipiter brevipes</i> Severt	+	+		+			
182	Зимняк	<i>Buteo lagopus</i> Pantopp.		+		+			
183	Канюк степовий	<i>Buteo rufinus</i> (Cretzschmar, 1827)	+	+	+	+		+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
184	Канюк звичайний	<i>Buteo buteo</i> L.		+		+			
185	Зміїд	<i>Circaetus gallicus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
186	Орел-карлик	<i>Hieraaetus pennatus</i> (J. F. Gmelin, 1788)	+	+	+	+			
187	Підорлик великий	<i>Aquila clanga</i> Pallas, 1811	+	+	+	+			+
188	Підорлик малий	<i>Aquila pomarina</i> C. L. Brehm, 1831	+	+	+	+			
189	Могильник	<i>Aquila heliaca</i> Savigny, 1809	+	+	+	+			+
190	Беркут	<i>Aquila chrysaetos</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
191	Орлан-білохвіст	<i>Heliaeetus albicilla</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+			
192	Сапсан	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall, 1771	+	+	+	+			
193	Балабан	<i>Falco cherrug</i> J. E. Gray, 1834	+	+	+	+			+
194	Кібчик	<i>Falco vespertinus</i> Linnaeus, 1766		+	+	+			+
195	Підсоколик великий	<i>Falco subbuteo</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
196	Підсоколик малий	<i>Falco columbarius</i> L.		+		+			
197	Боривітер звичайний	<i>Falco tinnunculus</i> Linnaeus, 1758		+	+	+			
198	Перепілка	<i>Coturnix coturnix</i> L.				+			
199	Журавель сірий	<i>Grus grus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+	+	+		
200	Деркач	<i>Crex crex</i> L.		+					+
201	Погонич звичайний	<i>Porzana porzana</i> (Linnaeus, 1766)		+		+	+		
202	Погонич малий	<i>Porzana parva</i> Scop.		+		+	+		
203	Погонич-крихітка	<i>Porzana pusilla</i> (Pallas, 1776)		+		+	+		
204	Лиска	<i>Fulica atra</i> L.				+	+		
205	Дрохва	<i>Otis tarda</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+			+
206	Кулик-сорока	<i>Haematopus ostralegus</i> Linnaeus, 1758	+	+			+		
207	Сивка морська	<i>Pluvialis squatarola</i> L.				+	+		
208	Сивка звичайна	<i>Pluvialis apricaria</i> L.				+	+		
209	Пісочник малий	<i>Charadrius dubius</i> Scopoli, 1786		+		+	+		
210	Пісочник великий	<i>Charadrius hiaticula</i> Linnaeus, 1758	+	+		+	+		
211	Крем'яшник	<i>Arenaria interpres</i> L.		+		+	+		
212	Хрустан	<i>Eudromias morinellus</i> L.		+		+	+		
213	Чайка	<i>Vanellus vanellus</i> L.		+		+	+		
214	Кулик-довгоніг	<i>Himantopus himantopus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		
215	Коловодник лісовий	<i>Tringa ochropus</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
216	Коловодник болотяний	<i>Tringa glareola</i> L.		+		+	+		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
217	Коловодник звичайний	<i>Tringa totanus</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
218	Коловодник чорний	<i>Tringa erythropus</i> Pall.				+	+		
219	Коловодник великий	<i>Tringa nebularia</i> Gunn.		+		+	+		
220	Коловодник ставковий	<i>Tringa stagnatilis</i> (Bechstein, 1803)	+	+		+	+		
221	Мородунка	<i>Xenus cinereus</i> Guld.				+	+		
222	Набережник	<i>Actitis hypoleucos</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		
223	Плавунець круглодзьобий	<i>Phalaropus lobatus</i> L.				+	+		
224	Брижач	<i>Philomachus pugnax</i> L.				+	+		
225	Побережник малий	<i>Calidris minutus</i> Leisl.		+		+	+		
226	Побережник червоногрудий	<i>Calidris ferruginea</i> Pontopp.		+		+	+		
227	Побережник чорногрудий	<i>Calidris alpina</i> L.		+		+	+		
228	Побережник болотяний	<i>Limicola falcinellus</i> Pontop.		+		+	+		
229	Баранець малий	<i>Lymnocyptes minimus</i> Brunn.				+	+		
230	Баранець звичайний	<i>Gallinago gallinago</i> L.				+	+		
231	Баранець великий	<i>Gallinago media</i> (Latham, 1787)	+	+		+	+		+
232	Слуква	<i>Scolopax rusticola</i> L.		+		+	+		
233	Кульон великий	<i>Numenius arguata</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+	+		+
234	Грицик великий	<i>Limosa limosa</i> (Linnaeus, 1758)		+		+	+		+
235	Крячок білощокий	<i>Chlidonias hybrida</i> (Pallas, 1811)		+			+		
236	Крячок чорний	<i>Chlidonias niger</i> L.		+		+	+		
237	Крячок білокрилий	<i>Chlidonias leucopterus</i> (Temminck, 1815)		+		+	+		
238	Крячок річковий	<i>Sterna hirundo</i> Linnaeus, 1758		+		+	+		
239	Крячок малий	<i>Sterna albifrons</i> Pallas, 1764	+	+		+	+		
240	Голуб-синяк	<i>Columba oenas</i> Linnaeus, 1758	+	+					
241	Сова болотяна	<i>Asio flammeus</i> (Pontoppidan, 1763)	+	+	+				
242	Пугач	<i>Bubo bubo</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
243	Совка	<i>Otus scops</i> (Linnaeus, 1758)	+	+	+				
244	Сова сіра	<i>Strix aluco</i> L.		+					
245	Сова вухата	<i>Asio otus</i> (L.)		+					
246	Сич хатній	<i>Athene noctua</i> (Scop.)		+					
247	Серпокрилець чорний	<i>Apus apus</i> L.		+					
248	Дрімлюга	<i>Caprimulgus europaeus</i>		+					
249	Одуд	<i>Upupa epops</i> (L.)		+					
250	Сиворакша	<i>Coracias garrulus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+			+

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
251	Рибалочка	<i>Alcedo atthis</i> (L.)		+					
252	Бджолоїдка звичайна	<i>Merops apiaster</i> L.		+		+			
253	Крутиголовка	<i>Jynx torquilla</i> L.		+					
254	Жовна сива-	<i>Picus canus</i> (Gm.)		+					
255	Жовна чорна	<i>Dryocopus martius</i> L.		+					
256	Дятел звичайний	<i>Dendrocopos major</i> (L.)		+					
257	Дятел сирійський	<i>Dendrocopos syriacus</i> (Hemprich & Ehrenberg)		+					
258	Дятел середній	<i>Dendrocopos medius</i> (L.)		+					
259	Дятел малий	<i>Picoides minor</i> (L.)		+					
260	Жайворонок малий	<i>Calandrella brachydactyla</i> (Leisler, 1814)		+					
261	Жайворонок степовий	<i>Melanocorypha calandra</i> (Linnaeus, 1766)		+					
262	Жайворонок рогатий	<i>Eremophila alpestris</i> L.		+					
263	Плиска жовта	<i>Motacilla flava</i> (L.)		+					
264	Плиска жовтоголова	<i>Motacilla citreola</i> (Pall.)		+					
265	Плиска гірська	<i>Motacilla cinerea</i> Tunstall		+					
266	Плиска біла	<i>Motacilla alba</i> (L.)		+					
267	Сорокопуд терновий	<i>Lanius collurio</i> L.		+					
268	Сорокопуд чорнолобий	<i>Lanius minor</i> Gm.		+					
269	Сорокопуд сирій	<i>Lanius excubitor</i> Linnaeus, 1758	+	+					
270	Вивільга	<i>Oriolus oriolus</i> L.		+					
271	Волове око	<i>Troglodytes troglodytes</i> (Linnaeus, 1758)		+					
272	Кобилочка солов'їна	<i>Locustella luscinioides</i> Sav.		+		+			
273	Кобилочка річкова	<i>Locustella fluviatilis</i> Wolf		+		+			
274	Кобилочка-цвіркун	<i>Locustella naevia</i> Bodd.		+		+			
275	Очеретянка лучна	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> L.		+		+			
276	Очеретянка ставкова	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> Herm.		+		+			
277	Очеретянка чагарникова	<i>Acrocephalus palustris</i> Bechst.		+		+			
278	Очеретянка індійська	<i>Acrocephalus agricola</i> (Jerdon, 1845)		+					
279	Очеретянка садова	<i>Acrocephalus dumetorum</i> Blyth, 1849		+					
280	Берестянка звичайна	<i>Hippolais icterina</i> Vieill.		+		+			
281	Кропив'янка рябогруда	<i>Sylvia nisoria</i> Bechst.		+		+			
282	Кропив'янка чорноголова	<i>Sylvia atricapilla</i> L.		+		+			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
283	Кропив'янка садова	<i>Sylvia borin</i> Bodd.		+		+			
284	Кропив'янка сіра	<i>Sylvia communis</i> Lath.		+		+			
285	Вівчарик жовтобровий	<i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechst.		+		+			
286	Вівчарик-ковалик	<i>Phylloscopus collybita</i> (Vieill.)		+					
287	Вівчарик весняний	<i>Phylloscopus trochilus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
288	Вівчарик зелений	<i>Phylloscopus trochiloides</i> (Sundevall, 1837)		+					
289	Золотомушка жовточуба	<i>Regulus regulus</i> L.				+			
290	Мухоловка сіра	<i>Muscicapa striata</i> Pall.		+		+			
291	Мухоловка мала	<i>Ficedula parva</i> Bechst.		+		+			
292	Мухоловка строката	<i>Ficedula hypoleuca</i> (Pallas, 1764)		+		+			
293	Мухоловка-білошия	<i>Ficedula albicollis</i> Temm.		+		+			
294	Трав'янка лучна	<i>Saxicola rubetra</i> L.		+		+			
295	Трав'янка чорноголова	<i>Saxicola torquata</i> (L.)		+					
296	Кам'янка звичайна	<i>Oenanthe oenanthe</i> (L.)		+					
297	Кам'янка попеляста	<i>Oenanthe isabellina</i> (Temminck, 1829)		+		+			
298	Горихвістка звичайна	<i>Phoenicurus phoenicurus</i> L.		+		+			
299	Горихвістка чорна	<i>Phoenicurus ochrurus</i> (Gm.)		+					
300	Вільшанка	<i>Erithacus rubecula</i> L.		+		+			
301	Соловейко східний	<i>Luscinia luscinia</i> L.		+		+			
302	Синьошийка	<i>Luscinia svecica</i> (L.)		+					
303	Дрізд чорний	<i>Turdus merula</i> L.				+			
304	Дрізд співочий	<i>Turdus philomelos</i> C.I. Brehm				+			
305	Дрізд білобровий	<i>Turdus iliacus</i> Linnaeus, 1766		+		+			
306	Дрізд-омелюх	<i>Turdus viscivorus</i> Linnaeus, 1758		+		+			
307	Синиця вусата	<i>Panurus biarmicus</i> (L.)		+					
308	Ремез	<i>Remis pendulinus</i> (L.)		+					
309	Гаїчка болотяна	<i>Parus palustris</i> (L.)		+					
310	Гаїчка-пухляк	<i>Parus montanus</i> Baldenstein		+					
311	Синиця чубата	<i>Parus cristatus</i> Linnaeus, 1758		+					
312	Синиця чорна	<i>Parus ater</i> (L.)		+					
313	Синиця блакитна	<i>Parus caeruleus</i> (L.)		+					
314	Синиця велика	<i>Parus major</i> L.		+					
315	Повзик	<i>Sitta europaea</i> L.		+					
316	Підкоришник звичайний	<i>Certhia familiaris</i> L.		+					
317	Зяблик	<i>Fringilla coelebs</i> (L.)		+					
318	В'юрок	<i>Fringilla montifringilla</i> L		+					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
319	Щедрик /В'юрок канарковий	<i>Serinus serinus</i> (L.)		+					
320	Зеленяк	<i>Carduelis chloris</i> L		+					
321	Чиж	<i>Spinus spinus</i> (Linnaeus, 1758)		+					
322	Щиглик	<i>Carduelis carduelis</i> (L.)		+					
323	Коноплянка	<i>Acanthis cannabina</i> L.		+					
324	Чечітка звичайна	<i>Acanthis flammea</i> (L.)		+					
325	Чечевиця	<i>Carpodacus erythrinus</i> Pall.		+					
326	Шишкар ялиновий	<i>Loxia curvirostra</i> (L.)		+					
327	Костогриз	<i>Coccothraustes coccothraustes</i> (L.)		+					
328	Просянка	<i>Emberiza calandra</i> Linnaeus, 1758		+					
329	Вівсянка звичайна	<i>Emberiza citrinella</i> L		+					
330	Вівсянка очеретяна	<i>Emberiza schoeniclus</i> (L.)		+					
331	Пуночка	<i>Plectrophenax nivalis</i> (L.)		+					
332	Заєць білий	<i>Lepus timidus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
333	Ховрах крапчастий	<i>Spermophilus suslicus</i> (Güldenstädt, 1770)	+	+				+	+
334	Мишівка темна	<i>Sicista severtzovi</i> (Ognev, 1935)	+						
335	Тушкан великий	<i>Allactaga major</i> (Kerr, 1792)	+					+	
336	Хом'ячок сірий	<i>Cricetulus migratorius</i> (Pallas, 1773)	+						
337	Хом'як звичайний	<i>Cricetus cricetus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+					
338	Строкатка степова	<i>Lagurus lagurus</i> (Pallas, 1773)	+						
339	Мідиця мала	<i>Sorex minutus</i> (Linnaeus, 1766)		+					
340	Рясоніжка мала	<i>Neomys anomalus</i> (Cabrera, 1907)	+	+					
341	Білозубка білочерева	<i>Crocidura leucodon</i> (Hermann, 1780)	+	+					
342	Нічниця Брандта	<i>Myotis brandtii</i> (Eversmann, 1845)	+	+		+		+	
343	Нічниця ставкова	<i>Myotis dasycneme</i> (Boie, 1825)	+	+		+		+	+
344	Нічниця водяна	<i>Myotis daubentonii</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+	
345	Нічниця Наттерера/нічниця в'їчаста	<i>Myotis nattereri</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+	
346	Вухань бурий	<i>Plecotus auritus</i> (Linnaeus, 1758)	+	+		+		+	
347	Вечірниця мала	<i>Nyctalus leisleri</i> (Kuhl, 1818)	+	+		+		+	
348	Вечірниця руда	<i>Nyctalus noctula</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
349	Вечірниця велетенська	<i>Nyctalus lasiopterus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+	+	+
350	Нетопир середземноморський	<i>Pipistrellus kuhli</i> (Kuhl, 1817)	+	+		+		+		
351	Нетопир лісовий	<i>Pipistrellus nathusii</i> (Keyserling et Blasius, 1839)	+	+		+		+		
352	Нетопир звичайний	<i>Pipistrellus pipistrellus</i> Schreber, 1774	+	+		+		+		
353	Нетопир-пігмей	<i>Pipistrellus pygmaeus</i> (Leach, 1825)	+	+		+		+		
354	Кажан двоколірний	<i>Vespertilio murinus</i> Linnaeus, 1758	+	+		+		+		
355	Кажан пізній	<i>Eptesicus serotinus</i> (Schreber, 1774)	+	+		+		+		
356	Вовк	<i>Canis lupus</i> L.		+						
357	Горностай	<i>Mustela erminea</i> Linnaeus, 1758	+	+						
358	Ласка	<i>Mustela nivalis</i> Linnaeus, 1766		+						
359	Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i> Linnaeus, 1761	+	+					+	+
360	Тхір лісовий	<i>Mustela putorius</i> Linnaeus, 1758	+	+	+	+				+
361	Тхір степовий	<i>Mustela eversmanni</i> Lesson, 1827	+	+						
362	Куниця лісова	<i>Martes martes</i> Linnaeus, 1758		+						
363	Перегузня	<i>Vormela peregusna</i> Gldenstdt, 1770	+	+					+	+
364	Борсук європейський	<i>Meles meles</i> Linnaeus, 1758		+						
365	Видра річкова	<i>Lutra lutra</i> Linnaeus, 1758	+	+	+				+	+
366	Лось європейський	<i>Alces alces</i> Linnaeus, 1758		+						
Усього			167	243	30	141	76	14	42	31

Перелік видів тварин, які охороняються і які з'явилися чи зникли в регіоні за останні три роки

Таблиця 40

Назва виду	З'явилися			Зникли			Причина		
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2			3			4		
Жовна чорна, або дятел чорний (<i>Dryocopus martius</i>)	+			-			Розширення гніздового ареалу		

Інформація про чужорідні види тварин*

Таблиця 41

Назва виду (українська і латинська (наукова))	Результати досліджень, заходи контролю чисельності
1	2
–	–

Примітка: * – на території Харківської області відсутні чужорідні види тварин.

Динаміка чисельності основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 42

Види мисливських тварин	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4
Лось	66	76	46
Олень благородний	359	407	407
Олень плямистий	402	418	390
Козуля	7 313	7 419	6 537
Кабан	2 993	2 956	2 130
Заць-русак	90 848	90 201	–
Бабак	43 924	19 289	–
Куниця	1 117	1 116	–
Лань	–	–	15

Добування основних видів мисливських тварин (особин)

Таблиця 43

Рік	Види мисливських тварин	Затверджений ліміт добування	Видано ліцензій	Добуто	Не використано ліцензій	Причина невикористання
1	2	3	4	5	6	7
2015	Олень благородний	6	5	10*	–	Розпорядження ХОДА від 25.08.2015 № 378 «Про обмеження здійснення полювання у мисливський сезон 2015-2016 років»
	Олень плямистий	21	18	26*	1	
	Козуля	371	227	363	37	
	Кабан	674	528	1022*	168	
	Бобер	20	10	12*	9	
	Куниця лісова	33	7	4*	7	
2016	Олень благородний	13	4	3	1	Розпорядження ХОДА від 26.07.2016 № 308 «Про обмеження здійснення полювання у мисливський сезон 2016-2017 років»
	Олень плямистий	31	12	10	2	
	Козуля	412	262	196	66	
	Кабан	758	682	575	107	
	Бобер	13	0	0	0	
	Куниця лісова	23	2	0	0	
2017	Олень благородний	18	14	1	13	–*
	Олень плямистий	27	21	12	5	
	Козуля	439	399	322	54	
	Кабан	773	403	90	262	
	Бобер	5	1	0	1	
	Куниця лісова	9	2	0	2	
	Бабак	30	0	0	0	Ліміт був затверджений після сезону полювання

Примітка: * – основними причинами невикористання затвердженого Ліміту є заборона полювання у зв'язку з карантинними обмеженнями через АЧС в угіддях 7-ми господарств; несприятливі погодні умови через які с/г посіви кукурудзи, за межами територій господарств, залишались в полях до завершення сезону полювання в яких знаходились тварини, відсутність попиту на бобра та куницю, слабкий попит на козулю.

Динаміка вилову риби

Таблиця 44

Рік	Назва водного об'єкта	Затверджений ліміт вилову, т/рік	Фактичний вилов, т/рік
1	2	3	4
2015	Берекське водосх. ТОВ «Рибхоз»	26	26
	Великобурлуцьке в-ще, ТОВ «Агрофірма «Промтех»	49,7	49,28
	Оз. Лиман Лиманське ДВSRП	165,8	181,32
	Трав'янськеводосх.ПП «Атос – культурне рибне господарство»	50,5	50,48
	Муромське водосх. ПП «Атос – культурне рибне господарство»	39,3	31,81
	Печенізьке водосх. ОКСП з виконання норм екологічної безпеки	291,4	25,03
	Орільське в-ще, СУНСЦ «Аграрій»	60,6	-
	Олександрівське водосховище ПП «Рибхоз»	58,9	-
	Івано-Шейчиноводосх.ПП Шевченко М.Є.	45,800	43,00
	Ставок біля с. Великі Проходи, ТОВ «Шанс 67»	17	-
	Ставок № 12 Люботинської м/р, ФОП Герус В.Г.	7,22	7,22
	Богуславська водойма ПП Бурлуцький О.Г.	37,6	37,6
	Бідилівське в-ще ПП «Патріот Аляски»	25,68	6,7
	Старовірівське в-ще ПСГРП «Нововодолазький рибгосп»	41,300	41,300
	Лозовенківське водосховище, ТОВ «ВЕСТ.ТУР.ЛТД»	10,59	0,44
	Воскресенівське водосховище ФГ «Парус»	33,5	20,2
	В'ялівське водосховище ТОВ «В'ялівське»	59,3	15,22
	Першотравнева водойма ФО-П Головченко Б.І.	11,9	11,9
	Добропільське водоймище, ФО-П Добровський І.В.	28,7	22,15
	Ставок біля с. Пісчане, ТОВ «Агрофірма «Зоря»»	5,94	-
	Ставок на території Жовтневої с/р ФОП Дрогальчук П.В.	11,350	-
	Ставок біля с. Шестерівка, ТОВ «Восход-Лес»	13,05	-
	Ставок № 1 Черемушнянської с/р ТОВ «Європейський фонд розвитку»	19,26	-
	Ставок № 2 Черемушнянської с/р ТОВ «Європейський фонд розвитку»	28,07	-
	Ставок №1 біля с. Бахметівка, ТОВ «Європейський фонд розвитку»	8,6	-
	Ставок №2 біля с. Бахметівка, ТОВ «Європейський фонд розвитку»	8,8	-
	Ставок біля с. Максимівка ФОП Рижонкова Н.О.	10,41	-
	Ставок (без назви) у с. Старий Мерчик, ФОП Хромов Ю.П.	15,34	-
	Став «Приколотнянське водосховище», ФОП Клімашов Р.Б.	16,1	11,04
	Водосховище в с. Іванівка, «Харківагро-2000»	122,100	-
	Ставок в с. Чистоводівка, ТОВ «Сатурн-1»	40,300	15,68
	Ставок біля с Куп'єваха, ФОП Константинов О.А.	4,1	-
	Ставок в с. Шаровка, Шарівської с/р ФОП Євтушенко А.В.	19,7	-
Мирошниківське в-ще, ТОВ «Простори Слобожанщини»	15,1	15,1	
Ставок с. Мороховці, ФОП Лесик Ю.О.	4,31	-	
Ставок № 1 в с. Писарівка, ФГ «Нива»	24,500	9,93	

1	2	3	4
	Ставок № 2 в с. Писарівка, ФГ «Нива»	16,620	8,14
	Ставок в с. Бригадирівка, ФОП Ткаченко М.О.	8,1	-
	Краснопавлівське водосховище, СУНСЦ «Аграрій»	29,2	25,25
	Ставок біля с. Кам'яна Яруга ФОП Репрінцев О.М.	9,2	-
	Ставок № 1, розташований біля с. Вернопілля ПРАТ «Ізюмриба»	31,900	16,06
	Ставок № 4, розташований біля с. Вірнопілля ПРАТ «Ізюмриба»	15,000	15
	Ставок № 6, розташований біля с. Вірнопілля ПРАТ «Ізюмриба»	10,000	2,01
	Ставок, розташований біля с. Мала Комишуваха ПРАТ «Ізюмриба»	13,000	5,49
	Ставок, розташований біля с. Комарівка ПРАТ «Ізюмриба»	49,800	28,6
	Кам'янське водосховище, розташоване біля с. Кам'янка ПРАТ «Ізюмриба»	100,500	100,7
	Ставок «Кам'яний» ФО-П Бурко А.А.	3,85	-
	Яковівське водоймище № 1 («Нове»), розташоване біля с. Яковлівка, ФОП Водяницький В.І.	7,4	6,05
	Яковівське водоймище № 2 («Космач»), розташоване біля с. Яковлівка, ФОП Водяницький В.І.	7,2	6,1
	Ставок (без назви) на землях Липецької с/р ТОВ «Вішба»	16,2	4,831
	Ставок №1 в с. Піщане, Великобаччанської с/р ФОП Яблонський А.І.	6,5	-
	Ставок «Попівський», ФО-П Сорока В.В.	11,800	8,63
	Ставок біля с. Кутузівка ПСП «Деметра»	8	-
	Ставок на р. Чуговка ТОВ «Райський куточок»	11,5	-
	Ставок, біля с. Яковенкове ВАТ «Агрофірма «Вербівське»	14,0	0,61
	Ставок, розташований на р. Бичок, ФОП Малемоненко А.М.	45,8	47,7
	Став біля с. Стара Московка, ТОВ «Аквакультура Спорт»	2	-
	Рогозянське водосховище ТОВ «Укрекоінвест»	190,7	25,120
	Ставок на тер. Миронівської с/р, КП «Первомайський водгосп»	0,7	-
	Кобзівське водоймище, ПАОП «Промінь»	11,9	11,00
	Червонооскільське водосховище (лов риби відповідно до виділених квот)	16,065	28,458 (вилов з урахуванням не лімітованих видів риб та риб, вилов яких ведеться в межах прогнозу)
2016	Берекське водосховище	34,5	31,43
	Великобурлуцьке водосховище	49,9	39,14
	Оз. Лиман	172,0	127,1
	Трав'янське водосховище	55,8	9,5
	Муромське водосховище	41,3	11,5
	Печенізьке водосховище	348,7	15,63
	Олександрівське водосховище	58,9	0,0
	Ставок біля с. Великі Проходи	17,2	0,0

1	2	3	4
	Богуславська водойма	37,9	20,1
	Бідилівське водосховище	23,45	3,1
	Старовірівське водосховище	41,3	41,3
	Лозовенківське водосховище	17,26	0,0
	Воскресенівське водосховище	33,5	7,5
	В'ялівське водосховище	60,5	10,2
	Першотравнева водойма	11,9	11,9
	Ставок біля с. Пісчане	6,02	5,5
	Ставок на території Жовтневої с/р	11,35	0,0
	Ставок біля с. Шестерівка	12,1	0,0
	Ставок № 1 Черемушніанської с/р	19,66	0,0
	Ставок № 2 Черемушніанської с/р	29,3	0,0
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	8,6	0,0
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	8,8	0,0
	Ставок біля с. Максимівка	9,9	0,0
	Ставок у с. Старий Мерчик	10,49	0,0
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,3	7,5
	Водосховище в с. Іванівка	122,1	7,25
	Ставок в с. Чистоводівка	40,3	4,24
	Ставок с. Куп'єваха	21,8	0,0
	Забродівське водосховище	3,6	0,0
	Мирошниківське водосховище	19,7	19,7
	Ставок № 1 в с. Писарівка	24,51	0,0
	Ставок № 2 в с. Писарівка	16,62	0,0
	Ставок в с. Бригадирівка	8,3	0,0
	Краснопавлівське водосховище	33,2	7,2
	Ставок біля с. Кам'яна Яруга	9,22	0,0
	Ставок № 1, розташований біля с. Вірнопілля	31,9	17,41
	Ставок № 4, розташований біля с. Вірнопілля	15,0	15,0
	Ставок № 6, розташований біля с. Вірнопілля	10,0	6,86
	Ставок, розташований біля с. Мала Комишуваха	13,0	13,0
	Ставок, розташований біля с. Комарівка	49,8	51,98
	Кам'янське водосховище, розташоване біля с. Кам'янка	100,5	99,54
	Ставок «Кам'яний»	3,85	0,0
	Яковівське водоймище № 1 «Нове»	7,6	0,0
	Яковівське водоймище № 2 «Космач»	7,4	0,0
	Ставок № 1 в с. Піщане	6,7	0,0
	Ставок «Попівський»	11,8	9,4
	Ставок, розташований біля с. Кутузівка	8,0	0,0
	Ставок на р. Чуговка	11,7	0,0
	Ставок, розташований біля с. Яковенкове	14,1	4,4
	Ставок на р. Бичок	48,0	6,38
	Ставок біля с. В. Бишкін	11,46	0,0
	Рогозянське водосховище	211,3	42,5
	Ставок на тер. Миронівської с/р	5,6	0,0
	Ставок біля с. Стара Московка	5,6	0,0
	Водосховище на р. Братениця в с. Івано-Шийчине	8,91	7,71
	Кулиничівський ставок	2,17	0,97
	Кобзівське водоймище	18,2	18,2
2017	Ставок «Попівський»	11,8	11,532
	Ставок, розташований біля с. Яковенкове	14,1	8,538
	Ставок на р. Бичок	48,0	7,93
	Воскресенівське водосховище	33,5	21,033

1	2	3	4
	Олександрівське водосховище	58,9	17,3
	Забродівське водосховище	9,6	4,313
	Водосховище на річці Братениця в с. Івано-Шийчине	29,09	29,074
	Ставок біля с. Куп'єваха	24,5	24,5
	Ставок на р. Березівка басейн р. Ворскла	9,020	9,020
	Богуславська водойма	37,9	37,6
	Першотравнева водойма	11,9	11,9
	Ставок № 1 в с. Черемушна	4,885	0,504
	Ставок № 2 в с. Черемушна	8,03	0,308
	Ставок (без назви) у с. Старий Мерчик	0,0	0,0
	Великобурлуцьке водосховище	49,84	6,73
	Став «Приколотнянське водосховище»	16,8	16,8
	Ставок біля с. Шестерівка ТОВ «Восход-лес»	0,0	0,0
	Ставок біля с. Великі проходи	17,2	0,0
	Водойма-охолоджувач Зміївської ТЕС оз. Лиман	177,38	157,8
	Ставок № 1 в с. Писарівка	24,51	14,4
	Ставок № 2 в с. Писарівка	16,62	10,12
	Рогозянське водосховище	72,3	65,8
	Ставок в с. Чистоводівка	40,3	4,41
	Ставок № 1 біля с. Вірнопілля	31,9	31,85
	Ставок № 4 біля с. Вірнопілля	15,0	15,0
	Ставок № 6 біля с. Вірнопілля	10,0	10,0
	Ставок біля с. Мала Комишуваха	13,0	13,0
	Ставок біля с. Комарівка	30,0	29,0
	Кам'янське водосховище	100,5	100,028
	Ковалівське водосховище	37,63	37,63
	Бідилівське водосховище	24,75	22,9
	Кобзівське водосховище	25,4	22,419
	Мирошниківське в-ще біля с. Мирошніківка	25,8	12,19
	Старовірівське в-ще	41,3	41,3
	Ставок № 1 біля с. Бахметівка	8,6	0,436
	Ставок № 2 біля с. Бахметівка	8,8	0,412
	Берекське в-ще	34,5	34,5
	Верхній Бишкін	11,8	0,0
	Ставок на тер. Миронівської с/р	5,6	5,6
	Ставок на р. Орілька біля с. Кашпурівка	8,79	7,19
	Ставок роз. в урочищі Ростиня	2,68	2,68
	Ставок розташований біля с. Кутузівка	8,0	8,0
	Муромське в-ще	39,2	32,55
	Трав'янське в-ще	55,2	52,0
	В'ялівське водосховище	61,6	30,25
	Яковівське водоймище № 1 («Нове»), розташоване біля с. Яковлівка	7,6	7,067
	Яковівське водоймище № 2 («Космач»), розташоване біля с. Яковлівка	7,4	7,005
	Ставок біля с. Стара Московка Коротичанської с/р	7,5	7,5
	Кулиничівський ставок	3,658	3,658
	Печенізьке водосховище	422,7	12,312
	Водосховище в с. Іванівка	122,1	109,754
	Ставок біля с. Старовірівка	1,37	1,37
	Вільхівське водосховище	2,7	0,0
	Ставок «Полковницький»	3,67	3,66
	Ставок «Полковницький-2»	3,66	3,632
	Ставок «Полковницький-3»	4,13	4,111

1	2	3	4
	Орільське (Орільківське) водосховище	9,72	0,0
	Вищесолоненське водоймище	4,5	4,5
	Старогниличанське водосховище	1,35	1,328
	Ставок розташований біля с. Троїцьке	2,02	1,79
	Ставок «Першотравневий»	2,53	2,39
	Лозовеньківське водосховище	0,0	0,0

Кількість виявлених фактів браконьєрства

Таблиця 45

Роки	Виявлено фактів браконьєрства, од.
1	2
2015 рік	739
2016 рік	370
2017 рік	913

Перелік природоохоронних заходів і наукових досліджень щодо стану дикої фауни і заходів, вжитих щодо охорони тваринного світу, у тому числі на виконання вимог міжнародних договорів України у галузі дикої фауни та рішень її керівних органів

Таблиця 46

Назва, терміни та місце проведення дослідження або заходу	Обсяг фінансування	Виконавець/виконавці	Основні досягнуті результати, наявні публікації (якщо результати розміщено в Інтернеті, вказується посилання)
1	2	3	4
Дослідження щодо стану популяцій диких тварин			
–	–	–	–
Заходи охорони та відновлення тваринного світу			
–	–	–	–

ХІ. Природно-заповідний фонд

На сьогоднішній день заповідний фонд Харківської області налічує 243 об'єкти (в т.ч. 13 – загальнодержавного значення, 230 – місцевого значення) загальною площею 74,437 тис. га, що становить 2,37% від загальної площі області.

Найбільший рівень заповідності має Печенізький район, який складає 23,5% від загальної площі району, на його території розташовано 5 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 10,98 тис. га. Вище середньообласного показника по рівню заповідності мають, також, наступні райони та міста:

- Зміївський – рівень заповідності становить 11,62%, налічується 12 об'єктів природно-заповідного фонду, що розташовані на загальній площі 15,86 тис. га;

- Борівський – рівень заповідності складає 7,62%, налічується 5 об'єктів на площі 6,67 тис. га;

- Краснокутський – рівень заповідності 5,52%, налічується 17 об'єктів на площі 5,75 тис. га;

- м. Харків – 4,74%, налічується 16 об'єктів природно-заповідного фонду на площі 1,45 тис. га.

Найнижчий рівень заповідності мають наступні райони:

- Золочівський – 0,05%, на території якого розташовано 5 об'єктів природно-заповідного фонду на площі 0,05 тис. га;

- Лозівський – 0,08%, розташовано 7 об'єктів на площі 0,12 тис. га;

- Шевченківський – 0,10%, розташовано 6 об'єктів на площі 0,09 тис. га;

- Коломацький – 0,10%, розташовано 2 об'єкти на площі 0,03 тис. га;

- Харківський – 0,10%, розташовано 15 об'єктів на площі 0,14 тис. га.

Крім цього, нижче одного відсотка мають рівень заповідності у Сахновщинському, Куп'янському, Красноградському, Нововодолазькому, Богодухівському, Близнюківському, Валківському, Барвінківському, Кегичівському та Дергачівському районах.

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні, в рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, в Харківській області проводиться робота з розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Так, у 2017 році рішенням Харківської обласної ради від 07.12.2017 № 606-VII «Про створення ландшафтного заказника місцевого значення «Синичинський» на території Ізюмського району Харківської області створено ландшафтний заказник місцевого значення «Синичинський» орієнтовною площею 285,6 га, який розташовано в межах Студеноцького лісництва ДП «Ізюмське лісове господарство».

Перелік цінних природних територій, що резервуються для створення нових або розширення існуючих об'єктів ПЗФ

Таблиця 47

Рішення про резервування	Назва території/об'єкта, яку/який запропоновано створити	Площа, га	Місцезнаходження	Підприємство, установа чи організація, у віданні яких перебувають території*
1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник орнітологічний	328,0	Балаклійський район, біля с. Вільхуватка,	–
	Заказник загально – геологічний	23,0	Балаклійський район, біля с. Протопопівка	–
	Заказник ґрунтовий	50,0	Балаклійський район, біля с.Петрівське,	–
	Заказник палеонтологічний	96,6	Барвінківський район, біля с. М.Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	256,0	Барвінківський район, біля с. Гаврилівка	–
	Заказник ентомологічний	156,0	Барвінківський район, біля с. Новобогданівка	–
	Заказник ботанічний	222,0	Барвінківський район, між с. Жовтневе, Данилівка і Мала Андріївка	–
	Заказник ботанічний	480,0	Барвінківський район, біля с. Новодмитрівка, Гусарівка	–
	Заказник ботанічний	667,0	Барвінківський район, біля с. Іллічівка і с.Барвінкове	–
	Заказник загально – геологічний	30,0	Барвінківський район, біля с. Велика Комишуваха	–
	Пам`ятка природи геологічна	2,0	Барвінківський район, між с.с. Велика Комишуваха та Гаражівка	–
	Заказник ботанічний	31,1	Близнюківський район, урочище Дягівське	–
	Заказник ботанічний	16,4	Близнюківський район, урочище Орлянське	–
	Заказник ботанічний	22,4	Близнюківський район, урочище Широчанське	–
	Заказник ботанічний	670,0	Близнюківський район, біля с.с. Самійлівка, Бубнове Перше, Широке	–
	Заказник ботанічний	226,0	Близнюківський район, біля с.с. Григорівка, Дмитрівка	–
	Заказник ботанічний	475,0	Близнюківський район, біля с. Криштопівка	–
	Заказник ботанічний	99,1	Близнюківський район, біля с. Бурбулатово	–
	Заказник гідрологічний	173,0	Близнюківський район, біля с. Семенівка	–
	Заказник орнітологічний	64,0	Борівський район, біля с. Підлиман	–
Заказник ентомологічний	6,8	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–	
Заказник ентомологічний	7,2	Борівський район, біля с. Андріївка	–	
Заказник ботанічний	170,0	Борівський район, біля с. Островське	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	100,0	Борівський район, біля с.с. Дружелюбівка, Ольгівка	–
	Заказник ботанічний	215,0	Борівський район, біля с. Гаврилівка	–
	Заказник ентомологічний	22,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–
	Заказник ґрунтовий	23,0	Богодухівський район, біля с. Полкова Микитівка	–
	Заказник загально – зоологічний	15,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	3,0	Богодухівський район, біля с. Крисине	–
	Заказник ботанічний	30,0	Богодухівський район, Мерчанське л-во, ур. Байрак, кв. 134	–
	Заказник орнітологічний	8,6	Богодухівський район, Мерчанське л-во урочище Лоханя, кв. 132, діл. 1-6	–
	Заказник ботанічний	3,0	Валківський район, біля с. Золочівське	–
	Пам`ятка природи ботанічна	20,0	Валківський район, Мерчанське л-во, кв. 73	–
	Заказник гідрологічний	37,0	Валківський район, біля с. Старий Мерчик	–
	Заказник гідрологічний	72,0	Валківський район, біля с.с. Високопілля	–
	Заказник гідрологічний	110,0	Валківський район, біля с. Іллюхівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Валківський район, біля с. Кузьмівка, с.Іллюхівка	–
	Пам`ятка природи	50,0	Валківський район, біля с. Огульці	–
	Заказник ентомологічний	3,5	Великобурлуцький район, урочище Титаренків ліс	–
	Заказник ентомологічний	5,3	Великобурлуцький район, біля селища Литвинівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–
	Заказник ентомологічний	6,6	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук,	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, урочище Караван	–
	Заказник ентомологічний	2,5	Великобурлуцький район, урочище Розбита гора	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Волкове	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Великобурлуцький район, біля с. Поягошино	–
	Заказник ентомологічний	3,9	Великобурлуцький район, біля с. Зінькіне	–
	Заказник ентомологічний	100,0	Великобурлуцький район, біля с. Манцівка	–
	Заказник ентомологічний	4,9	Великобурлуцький район, урочище Лисиця	–
	Заказник ентомологічний	6,4	Великобурлуцький район, біля с. Лозове	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Великобурлуцький район, біля с. Вороне	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Великобурлуцький район, урочище Кругле	–
	Заказник ентомологічний	2,4	Великобурлуцький район, біля с. Сіроярське	–
Заказник ентомологічний	3,3	Великобурлуцький район, біля с. Берестки	–	
Заказник ботанічний	192,0	Великобурлуцький район, біля сел. Червона Хвиля та Зелений гай	–	
Заказник ботанічний	365,0	Великобурлуцький район, біля сел. Підсередне, Гнилиця, Гнилиця I	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник гідрологічний	270,0	Великобурлуцький район, біля с. Гнилиця	–
	Заказник ботанічний	630,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Рублене, Березняки, Артільне	–
	Заказник ентомологічний	130,0	Великобурлуцький район, біля с. Хатне	–
	Заказник ботанічний	156,0	Великобурлуцький район, біля с.с. Амбарне, Григорівка	–
	Заказник ентомологічний	140,0	Великобурлуцький район, Біля с.с. Комсомольське, Красноярське	–
	Заказник ботанічний	220,0	Великобурлуцький район, біля с. Мілове	–
	Заказник гідрологічний	50,0	Великобурлуцький район, біля с. Малий Бурлук	–
	Заказник ботанічний	441,0	Великобурлуцький район, біля селища Дорошенкове	–
	Заказник ґрунтовий	45,0	Вовчанський район, біля с. Лошакове	–
	Заказник ґрунтовий	10,0	Вовчанський район, біля с. Нестерне	–
	Заказник ботанічний	10,0	Вовчанський район, біля с. Графське	–
	Заказник ботанічний	101,7	Вовчанський район, Хоромлянське л-во, кв 95, 84, 94, 104, 105	–
	Заказник лісовий	900,0	Вовчанський район, Старосалтівське л-во	–
	Заказник ботанічний	89,2	Вовчанський район, біля с. Жовтневе	–
	Міждержавний заказник ландшафтний	4766,0	Вовчанський район, між с. Огірцеве, Стариця, Жовтневе л-во кв. 1-102	–
	Заказник ботанічний	56,9	Дворічанський район, біля с. Петро – Іванівка, урочище Іванівка	–
	Заказник ботанічний	125,8	Дворічанський район, урочище Новомлинськ	–
	Заказник ботанічний	159,0	Дворічанський район, урочище Корішне	–
	Заказник ентомологічний	30,7	Дворічанський район, урочище Бульбівка	–
	Заказник ботанічний	23,8	Дворічанський район, урочище Хрущівка	–
	Заказник ботанічний	17,1	Дворічанський район, урочище Крючка	–
	Заказник ботанічний	139,7	Дворічанський район, урочище Красне – I	–
	Заказник ботанічний	32,8	Дворічанський район, урочище Приоскілля	–
	Заказник ентомологічний	35,1	Дворічанський район, урочище Парнянське	–
	Заказник ботанічний	199,9	Дворічанський район, біля с.с. Тополі, Кам`янка	–
	Заказник ботанічний	36,2	Дворічанський район, урочище Кривеньке	–
Заказник ботанічний	78,9	Дворічанський район, урочище Кармаличене	–	
Заказник ботанічний	32,5	Дворічанський район, біля с. Лозова	–	
Заказник ботанічний	8,0	Дворічанський район, урочище Коноплянівка	–	
Заказник ґрунтовий	190,0	Дворічанський район, біля с. Кам`янка	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	410,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–
	Заказник ботанічний	250,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–
	Заказник ландшафтний	1040,0	Дворічанський район, біля с.с. Колодезне, Петро – Іванівка	–
	Заказник ґрунтовий	65,0	Дворічанський район, біля смт Дворічна	–
	Заказник ґрунтовий	110,0	Дворічанський район, біля с. Колодезне	–
	Заказник ботанічний	266,0	Дергачівський район, урочище Угор	–
	Заказник ґрунтовий	70,0	Дергачівський район, біля с.с. Кудайка, Гаптівка	–
	Заказник ентомологічний	59,0	Дергачівський район, урочище Велика Яруга	–
	Заказник ґрунтовий	105,0	Дергачівський район, біля селища Слатне	–
	Пам`ятка природи ботанічна	14,7	Дергачівський район, Південне л-во, кв 138, 137	–
	Заказник гідрологічний	1070,0	Зачепилівський район, біля с.с. Сомівка, Займанка, Лиманівка	–
	Заказник гідрологічний	5000,0	Зачепилівський район, біля с.с. Нове – Пекельне, Можарове	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Зачепилівський район, біля с. Залінійне	–
	Заказник ботанічний	100,0	Зміївський район, біля с. Шелудьківка	–
	Гомільшанський природний національний парк	5000,0	Зміївський район, біля с.с. Гайдари, Велика Гомільша, Черкаський Бишкін	–
	Загальнодержавний заказник загально зоологічний	900,0	Зміївський район, від с. Шелудьківка до смт Комсомольське та Лиман	–
	Загальнодержавний заказник	1326,0	Зміївський район, між с.с. Задонецьке, Черкаський Бишкін	–
	Заказник ґрунтовий	120,0	Зміївський район, біля с. Зидьки	–
	Пам`ятка природи ботанічна	27,6	Зміївський район, Задонецьке л-во, кв 72, 73	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	2250,0	Зміївський район, Мохначанське л-во, кв 21, 24-30, 36-41, 47-51, 57-59, Скрипаївське л-во, кв 1-3,10-15,23-29,37-46, біля с.с. Мохнач та Лісове	–
Заказник ботанічний	1,0	Зміївський район, біля с. Пролетарське	–	
Заказник лісовий	150,0	Зміївський район, урочище Бірки, Рокитянське л-во, кв.40-45	–	
Загальнодержавний заказник гідрологічний	2000,0	Зміївський район, від с. Тимченки до с. Чемужівка	–	
Пам`ятка природи ботанічна	0,2	Золочівський район, біля с. Сквородинівка	–	
Заказник орнітологічний	30,0	Золочівський район, біля с. Феськи	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник гідрологічний	52,0	Золочівський район, біля с. Цупівка	–
	Заказник гідрологічний	170,0	Золочівський район, біля с. Рясне	–
	Загальнодержавний заказник ландшафтний	26000,0	Ізюмський район, Ізюмський ДЛГ	–
	Заказник загально геологічний	25,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–
	Заказник ботанічний	550,0	Ізюмський район, біля с. Бугаївка	–
	Заказник ботанічний	86,0	Ізюмський район, Придонецьке л-во, кв.466, 425-427	–
	Заказник загально геологічний	10,0	Ізюмський район, біля с. Донецьке	–
	Заказник загально геологічний	78,0	Ізюмський район, біля с. Кам'янка	–
	Заказник ботанічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Калюжине	–
	Заказник ентомологічний	57,5	Кегичівський район, біля с. Шевченкове	–
	Заказник ентомологічний	17,1	Кегичівський район, біля с. Медведівка	–
	Заказник ентомологічний	31,8	Кегичівський район, урочище Водокачка	–
	Заказник орнітологічний	88,0	Кегичівський район, біля с. Власівка	–
	Заказник ботанічний	1126,0	Кегичівський район, біля с.с. Парасковія, Комунарівка, Калюжине	–
	Заказник гідрологічний	109,0	Кегичівський район, біля с. Коханівка	–
	Заказник ботанічний	170,0	Кегичівський район, біля с. Олександрівка	–
	Заказник ботанічний	3,7	Коломацький район, біля с. Григорівка	–
	Заказник гідрологічний	6,9	Краснокутський район, біля с. Чернещина	–
	Заказник гідрологічний	1,0	Краснокутський район, біля с. Любівка	–
	Пам'ятка природи комплексна	5,0	Краснокутський район, біля с.Городне	–
	Пам'ятка природи комплексна	2,0	Краснокутський район, Пархомівське лісництво	–
	Заказник загально зоологічний	50,0	Краснокутський район, від с.Чернещина до с.Капранське	–
	Заказник загально зоологічний	33,0	Краснокутський район, Володимирівське л-во кв.33	–
	Заказник ботанічний	20,0	Краснокутський район, урочище Лаврики	–
	Загальнодержавний заказник лісовий	3000,0	Краснокутський район, Володимирське л-во, урочище Володимирська дача: кв.6-8, 13-18, 24-31,37-44, 50-59, 64-104	–
	Пам'ятка природи ботанічна	19,0	Краснокутський район, Шарівське л-во, кв.28	–
	Заказник ботанічний	308,0	Краснокутський район, с.Каплухівка	–
Заказник ботанічний	164,0	Краснокутський район, біля с. Пархомівка	–	
Заказник ботанічний	30,0	Куп'янський район, Біля с. Орлянка	–	
Заказник загально зоологічний	48,6	Куп'янський район, урочище Липове	–	
Заказник ботанічний	290,0	Куп'янський район, біля с. Осадькове	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ентомологічний	5,0	Куп`янський район, урочище Карпівський ліс	–
	Заказник ботанічний	25,2	Куп`янський район, біля с. Калинове	–
	Заказник ентомологічний	14,3	Куп`янський район, біля с. Тищенківка	–
	Заказник загально зоологічний	25,5	Куп`янський район, біля с. Дорошівка	–
	Заказник ґрунтовий	68,0	Куп`янський район, біля с.Сеньок	–
	Заказник ботанічний	6,0	Куп`янський район, біля с. Нечволодівка	–
	Заказник ботанічний	30,0	Куп`янський район, біля с. Кислівка	–
	Заказник ботанічний	360,0	Куп`янський район, біля с. Миколаївка	–
	Заказник ентомологічний	160,0	Куп`янський район, біля с. Цибівка	–
	Заказник ботанічний	150,0	Куп`янський район, біля с. Кругляківка до кордону з Луганською обл.	–
	Заказник ентомологічний	7,0	Лозівський район, біля с. Миколаївка, балка Благовіщенська	–
	Заказник загальногеологічний	10,0	Лозівський район, біля с. Смирнівка	–
	Заказник орнітологічний	420,0	Нововодолазький район, біля с. Старовірівка	–
	Заказник загально зоологічний	55,0	Нововодолазький район, біля с. Вільхуватка, Ватутіне	–
	Заказник ботанічний	40,0	Нововодолазький район, біля с. Федорівка	–
	Заказник орнітологічний	156,0	Нововодолазький район, біля с. Парасковія	–
	Заказник ботанічний	103,0	Нововодолазький район, біля с. Охоче	–
	Заказник ботанічний	163,0	Нововодолазький район, біля с. Ліпкуватівка	–
	Заказник ентомологічний	4,0	Первомайський район, урочище «Горіле»	–
	Заказник ентомологічний	8,0	Первомайський район, біля с.с.Отрадове, Петрівка, балка Заяча	–
	Заказник ботанічний	28,0	Первомайський район, біля с. Єфремівка	–
	Заказник ботанічний	100,0	Первомайський район, околиці с. Берека	–
	Заказник ботанічний	330,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник загальногеологічний	95,0	Первомайський район, біля с. Верхній Бишкін	–
	Заказник ботанічний	643,0	Первомайський район, біля с.с.Єфремівка, Верхня Орілька	–
	Заказник ботанічний	89,0	Первомайський район, біля с. Берека – 1	–
	Ландшафтний регіональний парк	4000,0	Печенізький район, між с.с.Мартова, Артемівка, Борщова	–
Заказник загальногеологічний	20,0	Сахновщинський район, біля с. Дубові Гряди	–	
Заказник гідрологічний	1400,0	Сахновщинський район, біля с.с. Вел.Чернещина, Мал.Бучки	–	
Заказник ботанічний	34,8	Харківський район, Мерешанське л-во, кв.78, 101	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради XIV сесії XXII скликання від 20.11.1997 «Про резервування для наступного заповідання природних територій та об'єктів»	Заказник ботанічний	30,0	Харківський район, біля с.с. Тимченки, Миргород	–
	Заказник ботанічний	31,5	Харківський район, біля с. Буди, урочище Муховате	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, біля с. Бездлюдівка	–
	Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.16, 17, 18, 20	–
	Заказник ботанічний	150,0	Харківський район, Бабаївське л-во, кв.49, 50	–
	Заказник ботанічний	300,0	Харківський район, Мерешанське л-во, кв.49, 50, 55, 56, 57, 62, 63	–
	Заказник ботанічний	61,0	Харківський район, Мерешанське л-во, кв. 72, 73, 74	–
	Загальнодержавний заказник гідрологічний	400,0	Харківський район, біля с. Мереша	–
	Заказник загально-геологічний	70,0	Харківський район, між с.с. Липці і Руські Тишки	–
	Заказник ботанічний	65,0	Чугуївський район, біля с. Кицівка	–
	Заказник ботанічний	71,6	Чугуївський район, Кочетоцьке л-во, а.кв.209, 210, 211, 229	–
	Заказник ботанічний	214,5	Чугуївський район, Печенізьке л-во, кв. 44, 45, 46	–
	Заказник загально-геологічний	40,0	Чугуївський район, біля с. Кам'яна Яруга	–
	Пам'ятка природи ботанічна	20,0	Шевченківський район, біля с. Шишківка	–
	Заказник ентомологічний	13,4	Шевченківський район, біля с. Крейдянка	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Василенкове	–
	Пам'ятка природи ботанічна	4,6	Шевченківський район, біля с. Одрядне	–
	Заказник ботанічний	5,0	Шевченківський район, біля с.Старовірівка	–
	Заказник ентомологічний	5,0	Шевченківський район, біля с. Кравцівка	–
	Заказник ботанічний	4,0	Шевченківський район, біля с. Безмятежне	–
	Заказник ботанічний	7,0	Шевченківський район, біля с. Раївка	–
	Заказник ботанічний	430,0	Шевченківський район, біля с.с. Сподобівка, Дуванка, Федорівка	–
	Заказник ботанічний	360,0	Шевченківський район, між с.с. Новий Бурлук, Аркадівка	–
Ботанічний сад	60,0	м. Харків, Павлово Поле, Саржин Яр, нова територія ботанічного саду	–	
Пам'ятка природи ботанічна	3,0	м. Харків, біля с. Залютине	–	
Заказник лісовий	76,0	м. Харків, Сосновий бір (Григорівський бір)	–	
Заказник гідрологічний	26,0	м. Харків, біля станції метро Барабашова	–	
Гідрологічний заказник «Леб'язі озера»	500,0	Балаклійський район, с. Мілове, Балаклійський лісгосп, Високобірне лісництво, а. 111-119	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради II сесії XXIV скликання від 21.05.2002 «Про затвердження Програми формування національної екологічної мережі в області на 2002-2015 роки»	Загальнозоологічний заказник «Норцівський»	20,0	Балаклійський район, с. Норцівка, Балаклійський лісгосп, Норцівське лісництво, кв. 53	–
	Орнітологічний заказник «Бригадирівський»	300,0	Балаклійський район, с. Бригадирівка	–
	Гідрологічний заказник «Новопавлівський»	180,0	Близнюківський район, с. Новопавлівка	–
	Гідрологічний заказник «Волохівський»	87,0	Вовчанський район, с. Волохівка	–
	Гідрологічний заказник «Ізбицький»	50,0	Вовчанський район, с. Ізбицьке	–
	Ботанічний заказник «Петрівський»	310,0	Вовчанський район, с. Петрівське	–
	Ботанічний заказник «Хотімлянський»	200,0	Вовчанський район, с. Хотімля	–
	Гідрологічний заказник «Довгий»	782,0	Дворічанський район, між сел. Красне Перше та Новомлинське	–
	Гідрологічний заказник «Дворічний Кут»	115,0	Дергачівський район, с. Дворічний Кут	–
	Гідрологічний заказник «Руськолозівський»	50,0	Дергачівський район, с. Руська Лозова	–
	Орнітологічний заказник «Вільховий»	20,0	Дергачівський район, Данилівський лісгосп, Липецьке лісництво, кв. 67-74	–
	Орнітологічний заказник «Скалонівський»	400,0	Зачепилівський район, с. Скалонівка	–
	Орнітологічний заказник «Зачепилівський»	500,0	Зачепилівський район, між смт Зачепилівка та Леб'яже	–
	Орнітологічний заказник «Рунівщинський»	330,0	Зачепилівський район, с. Рунівщина	–
	Орнітологічний заказник «Сухий Лиман»	200,0	Зміївський район, с. Лиман	–
	Гідрологічний заказник «Снігівський»	60,0	Золочівський район, с. Сніги	–
	Ландшафтний заказник «Яремівський»	900,0	Ізюмський район, с. Яремівка, Ізюмський район, Студенецьке лісництво, кв. 135,136,142-144,148-152	–
Іхтіологічний заказник «Студенецький»	10,0	Ізюмський район, с. Студенок	–	

1	2	3	4	5
Рішення Харківської обласної ради II сесії XXIV скликання від 21.05.2002 «Про затвердження Програми формування національної екологічної мережі в області на 2002-2015 роки»	Ботанічний заказник «Шляховий»	60,0	Коломацький район, с. Шляхове	–
	Ботанічний заказник «Петрівський»	500,0	Красноградський район, с. Петрівка	–
	Гідрологічний заказник «Пристін»	1000,0	Куп`янський район, між ага. Петрівка та Пристін	–
	Гідрологічний заказник «Сеньківський»	200,0	Куп`янський район, с. Сенькове	–
	Орнітологічний заказник «Миролюбівський»	608,0	Лозівський район, с. Миролюбівка	–
	Гідрологічний заказник «Староводолазький»	40,0	Нововодолазький район, с. С.Водолага	–
	Гідрологічний заказник «Красивий»	400,0	Первомайський район, між сел. Михайлівка та Красиве	–
	Ботанічний заказник «Булацелівський»	25,0	Первомайський район, с. Булацелівка	–
	Ботанічний заказник «Олексіївський»	15,0	Первомайський район, с. Олексіївський	–
	Гідрологічний заказник «Андріївський»	180,0	Сахновщинський район, с. Андріївка	–
	Ботанічний заказник «Тернівський»	52,0	Харківський район, с. Тернова	–
	Ботанічний заказник «Борщівський»	86,0	Харківський район, с. Борщова	–
	Орнітологічний заказник «Бригадирівський»	75,3	Чугуївський район, с. Бригадирівка	–
	Ботанічний заказник «Леб`яже»	355,0	Чугуївський район, с. Леб`яже	–
	Ландшафтний заказник «Пісковий»	800,0	Чугуївський район, в\ч А 2280	–
	Орнітологічний заказник «Гетьманівський»	230,0	Шевченківський район, с. Гетьманівка	–
	Ботанічний заказник «Великобурлуцька заплава»	30,0	Шевченківський район, с. Аркадівка	–
Ботанічний заказник «Безмятежний»	25,0	Шевченківський район, с. Безмятежне	–	

* актуальна інформація відсутня через постійні зміни користувачів земельних ділянок

Розподіл територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) за їх значенням, категоріями та типами
(станом на 01.01.2018 року)

Таблиця 48

Категорії об'єктів ПЗФ	Об'єкти ПЗФ									% площі окремих категорій до загальної площі ПЗФ
	загальнодержавного значення			місцевого значення			разом			
	кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		кількість, од.	площа, га		
		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування		усього	у тому числі надана в постійне користування	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	9 280,1	-	-	-	3	22 690,0	9 280,1	94,6
Регіональні ландшафтні парки	-	-	-	7	20 544,33	37,7	7	20 544,33	37,7	-
Заказники, усього	3	1 038,0	X	166	36 921,56	X	169	37 959,56	X	4,33
у тому числі:										
ландшафтні	-	-	X	14	26 328,77	X	14	26 328,77	X	-
лісові	-	-	X	9	3 207,1	X	9	3 207,1	X	-
ботанічні	1	185,0	X	51	3 169,99	X	52	3 346,19	X	0,77
загальнозоологічні	2	853,0	X	5	1 292,4	X	7	2 145,4	X	3,56
орнітологічні	-	-	X	7	787,9	X	7	787,9	X	-
ентомологічні	-	-	X	63	594,8	X	63	594,8	X	-
іхтіологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
гідрологічні	-	-	X	17	1 811,6	X	17	1 811,6	X	-
загальногеологічні	-	-	X	1	14,6	X	1	14,6	X	-
палеонтологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
карстово-спелеологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Пам'ятки природи, усього	-	-	X	44	645,9	X	44	645,9	X	-
у тому числі:										
комплексні	-	-	X	2	176,3	X	2	176,3	X	-
ботанічні	-	-	X	38	455,2	X	38	455,2	X	-
зоологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
гідрологічні	-	-	X	4	14,4	X	4	14,4	X	-
геологічні	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
Заповідні урочища	-	-	X	9	2 537,2	X	9	2 537,2	X	-
Ботанічні сади	1	41,9	41,9	1	13,25	-	2	55,15	41,9	0,17
Дендрологічні парки	1	22,8	-	1	51,5	-	2	74,3	-	0,1
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	4	169,9	-	1	10,8	-	5	180,7	-	0,71
Зоологічні парки	1	22,0	14,96	-	-	-	1	22,0	14,96	0,09
РАЗОМ	13	23 984,6	-	230	61 010,14	-	243	74 436,9	-	100

Примітка: * – територія ландшафтного заказника місцевого значення «Печенізький» площею 365,7 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Печенізьке поле». Території загальнозоологічного заказника загальнодержавного значення «Катеринівський» площею 527,0 га, загальнозоологічного заказника «Бурлуцький» площею 326,0 га, заповідного урочища «Божкове» площею 79,0 га, частини заповідного урочища «Дігтярне» площею 95,0 га входять до складу регіонального ландшафтного парку «Великобурлуцький степ». Частина ландшафтного заказника «Гомільшанська лісова дача», площею 7962,0 га входить до складу національного природного парку «Гомільшанські ліси». Лісовий заказник місцевого значення «Володимирівська дача», площею 699,0 га входить до складу національного природного парку «Слобожанський». Ботанічні заказники місцевого значення «Конопляне», площею 315,9 га та «Червоний», площею 49,8 га входять до складу національного природного парку «Дворічанський». Територія ботанічного заказника місцевого значення «Борівський» площею 18,0 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Червонооскільський»; ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Помірки» площею 120,4 га входить до складу регіонального ландшафтного парку «Сокольники-Помірки».

Динаміка структури природно-заповідного фонду

Таблиця 49

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2014 року		На 01.01.2015 року		На 01.01.2016 року		На 01.01.2017 року		На 01.01.2018 року	
	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га	кількість, од.	площа, га
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Природні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Біосферні заповідники	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Національні природні парки	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0	3	22 690,0
Регіональні ландшафтні парки	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33	7	20 544,33

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Заказники загальнодержавного значення	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0	3	1 038,0
Заказники місцевого значення	166	36 921,56	166	36 921,56	166	36 921,56	166	36 921,56	167	37 207,16
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пам'ятки природи місцевого значення	44	645,9	44	645,9	44	645,9	44	645,9	44	645,9
Заповідні урочища	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2	9	2 537,2
Ботанічні сади загальнодержавного значення	1	41,9	1	41,9	1	41,9	1	41,9	1	41,9
Ботанічні сади місцевого значення	1	13,25	1	13,25	1	13,25	1	13,25	1	13,25
Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	22,8	1	22,8	1	22,8	1	22,8	1	22,8
Дендрологічні парки місцевого значення	1	51,5	1	51,5	1	51,5	1	51,5	1	51,5
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	22,0	1	22,0	1	22,0	1	22,0	1	22,0
Зоологічні парки місцевого значення	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	4	169,9	4	169,9	4	169,9	4	169,9	4	169,9
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	1	10,8	1	10,8	1	10,8	1	10,8	1	10,8
РАЗОМ	242		242		242		242		243	
Фактична площа ПЗФ *		74 151,34		74 151,34		74 151,34		74 151,34		74 436,9
% фактичної площі ПЗФ від площі адміністративно-територіальних одиниць		2,36		2,36		2,36		2,36		2,37

Примітка: * – сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ.

Водно-болотні угіддя міжнародного значення*

Таблиця 50

Кількість, од.	Усього, тис. га	% від загальної площі території
1	2	3
-	-	-

Примітка: * – на території Харківської області відсутні водно-болотні угіддя міжнародного значення.

ХІІ. Формування екологічної мережі

Природні ландшафти спостерігаються майже на 30,4% території Харківщини. У найменш зміненому вигляді вони збереглися на землях, зайнятих лісами, чагарниками, болотами, на відкритих землях, площа яких становить лише 14,6% території області. Таким чином, можна вважати, що стан, близький до притаманного природного, мають тільки ці території, і вони можуть бути віднесені до регіональної системи екомережі.

Формування екомережі на Харківщині проводилось згідно з Програмою формування національної екологічної мережі в області на 2002 - 2015 роки, яка затверджена рішенням Харківської обласної ради від 21.05.2002 року (зі змінами). В рамках зазначеної Програми науково-дослідною установою «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» розроблено проект схеми регіональної екомережі Харківської області.

До складу регіональної екомережі Харківської області, за інформацією НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем», належать територіальні структури загальнодержавного та місцевого значення, які є складовими місцевих схем формування екомережі.

Територіальні структури загальнодержавного значення

- **Екорегіон** – Придонецький, розташований у долині р. Сіверський Донець.
- **Екокоридори:**
 - широтний: Галицько-Слобожанський (лісостеповий) проходить долинами рр. Мерла, Мерчик, Черемушна, Мжа, Сіверський Донець, Великий Бурлук, Нижня Дворічна та Оскіл;
 - меридіональний: Сіверсько-Донецький – включає заплавні луки, чагарники, сіножаті, схиліві землі з незначним рослинним покривом, ліси, водні об'єкти.

Територіальні структури місцевого значення

- **Екокоридори:**
 - Природного походження:
 - Орільський – долина р. Оріль;
 - Оскільський – долина р. Оскіл;
 - Берестовий – долина р. Берестова;
 - Самарський – долина р. Самара;
 - Берецький – долина р. Берека;
 - Балаклійсько-Синихінський – долини рр. Волоська Балаклійка та Синиха;
 - Удянський – долина р. Уди.
 - Штучного походження: лісосмуги вздовж залізниць.

Складові структурних елементів екологічної мережі,
в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону,
відповідно до розробленого НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем»
проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області

Таблиця 51

№ з/п	Одиниці адміністративно-територіального устрою регіону	Загальна площа, тис. га	Загальна площа екомережі, тис. га	Складові елементи екомережі, тис. га											
				об'єкти ПЗФ	водно-болотні угіддя	ліси та інші вкриті лісом площі	пасовища, сіножаті	прибережні захисні смуги	відкриті заболочені землі	курортні та лікувально-оздоровчі території	рекреаційні території	землі під консервацію	відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	водоохоронні зони	радіоактивно забруднені землі, що не використовуються в господарстві
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Балаклійський район	198,644	26,9741	7,689	19,2851			-	-	-	-	-	-	-	-
2	Барвінківський район	136,452	3,8459	0,519	3,3266			-	-	-	-	-	-	-	-
3	Близнюківський район	138,01	2,4437	0,421	2,0227			-	-	-	-	-	-	-	-
4	Богодухівський район	116,03	3,0165	0,350	2,6670			-	-	-	-	-	-	-	-
5	Борівський район	87,533	16,1973	6,673	9,5242			-	-	-	-	-	-	-	-
6	Валківський район	101,053	1,5391	0,339	1,2006			-	-	-	-	-	-	-	-
7	Великобурлуцький район	122,08	9,5474	2,592	6,9553			-	-	-	-	-	-	-	-
8	Вовчанський район	188,861	13,8277	4,480	9,3474			-	-	-	-	-	-	-	-
9	Дворічанський район	111,235	8,6169	3,537	5,0797			-	-	-	-	-	-	-	-
10	Дергачівський район	90,006	1,5365	0,811	0,7256			-	-	-	-	-	-	-	-
11	Зачепилівський район	79,396	6,6318	1,378	5,2542			-	-	-	-	-	-	-	-
12	Зміївський район	136,465	23,9627	15,862	8,1004			-	-	-	-	-	-	-	-
13	Золочівський район	96,862	4,2123	0,051	4,1613			-	-	-	-	-	-	-	-
14	Ізюмський район	155,344	12,5138	3,194	9,3204			-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
15	Кегичівський район	78,25	0,4124	0,537	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Коломацький район	32,954	-	0,032	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Красноградський район	98,513	6,2403	0,170	6,0703	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	Краснокутський район	104,08	6,6987	5,748	0,9508	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Куп'янський район	128,031	6,6263	0,174	6,4520	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Лозівський район	140,353	10,3742	0,115	8,9231	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Нововодолазький район	118,274	1,8192	0,343	1,4760	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22	Первомайський район	119,444	4,1592	2,243	1,9167	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Печенізький район	46,748	27,904	10,985	16,9191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Сахновщинський район	116,991	4,5081	0,148	4,3601	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	Харківський район	140,342	4,1771	0,138	4,0387	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Чугуївський район	114,861	7,303	4,135	3,1679	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27	Шевченківський район	97,741	4,5901	0,094	4,4963	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	м. Ізюм	4,074	-	0,176	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	м. Куп'янськ	3,343	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	м. Лозова	1,806	-	0,052	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	м.Первомайський	3,083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	м. Харків	30,604	0,5	1,452	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	м. Чугуїв	1,277	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	м. Люботин	3,113	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Харківська область	3 141,85	220,178	74,437	145,741	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Переліки територій та об'єктів екологічної мережі*

Таблиця 51.1

№ з/п	Серійний номер	Назва	Назва органу, дата прийняття та № рішення про включення території та об'єкта до переліку	Місце розташування	Площа, га	Обліковий/кадастровий номер та цільове призначення	Власник (користувач) земельної ділянки	Стисла характеристика природоохоронної цінності
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Загальнодержавного значення								
Ключові								
Буферні								
Сполучні								
Відновлювальні								
II. Місцевого значення								
Ключові								
Буферні								
Сполучні								
Відновлювальні								

Примітка: * – пропозиції щодо включення території та об'єктів до переліків територій та об'єктів екомережі до Департаменту не надходили.
 Регіональну схему екологічної мережі Харківської області не затверджено, кошти для доопрацювання проекту схеми регіональної екологічної мережі Харківської області НДУ «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у 2017 році не виділялись.

ХІІІ. Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами

Згідно з статистичними даними, чисельність населення Харківської області становить 2 701,2 тис. осіб. За даними Головного управління статистики у Харківській області, протягом 2017 року в області утворилося 1 803 380,6 тонн відходів, у тому числі відходів І класу небезпеки – 240,9 тонн, ІІ класу небезпеки – 947,6 тонн, ІІІ класу небезпеки – 50 402,6 тонн, ІV класу небезпеки – 1 751 789,5 тонн. Серед утворених у 2017 році відходів найбільшу питому вагу становлять відходи ІV класу небезпеки – 97,1% від загального обсягу.

Протягом 2017 року утилізовано, оброблено (перероблено) 127 078,8 тонн відходів, або 7% від загальної кількості утворених.

Із загальної кількості утворених відходів І–ІV класів небезпеки 769 197,0 тонн було видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти, що становить 42,7%.

На території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів. Документи, що посвідчують право користування земельною ділянкою, отримано на 14 об'єктів поведження з відходами (18%). Паспортизацію місць видалення відходів проведено для 49 об'єктів (63%). Проектно-кошторисну документацію розроблено на 25 місць видалення відходів (32%) та отримано 18 позитивних висновків державної екологічної експертизи (23%). В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проектні рішення не дотримуються.

Також, в наявності 7 полігонів промислових відходів, на яких здійснюється розміщення відходів ІІІ та ІV класів небезпеки: золошлаковідвал Зміївської ТЕС ПАТ «Центренерго», колишній шлаковідвал ВАТ «Куп'янський ливарний завод», полігон промислових відходів Обласного комунального спеціалізованого підприємства з виконання норм екологічної безпеки, полігон промислових відходів і золошлаковідвал ПрАТ «Харківський тракторний завод», полігон промислових відходів ПрАТ «Харківський підшипниковий завод», золошлаковідвал ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» філія «Теплоелектроцентрально». Розміщення небезпечних промислових відходів 1-го і 2-го класів небезпеки на зазначених полігонах не дозволяється.

Основним напрямком роботи у сфері поведження з відходами залишається вирішення питання забезпечення повного збирання небезпечних відходів з метою передачі їх для подальшої утилізації, обробки (переробки) на спеціалізовані підприємства. В області діє мережа підприємств, які здійснюють відповідні операції у сфері поведження з небезпечними відходами. Серед них ТОВ НВП «КОР-МЕТ», ТОВ «НАГОЯ», ТОВ «ЕКОТЕК», ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО», ТОВ «ЮПТЕР ЕКО», ТОВ «ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ «ЕКОСФЕРА» та інші, які здійснюють збирання, перевезення, зберігання, знешкодження, утилізацію відпрацьованих ламп та приладів, що містять ртуть, відпрацьовані нафтовідходи, відпрацьовані лужні та кислотні акумуляторні батареї, відходи гальванічного та термічного виробництва, відходи застосування фотохімікатів тощо.

З метою покращення існуючої ситуації із розміщенням та захороненням твердих побутових відходів на території Харківської області реалізується ряд природоохоронних заходів.

В області реалізується проект будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі Харківської області (потужністю 30-40 тис. тонн/рік), замовником якого є комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міської ради. За рахунок коштів Світового банку, у розмірі 45 млн. доларів. Будівництво об'єкту розпочато у 2017 році. Термін реалізації проекту будівництва – два роки.

Розпочато будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами на території Симонівської сільської ради Вовчанського району (поза межами населених пунктів). Замовником робіт і головним розпорядником коштів виступає Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації. Кошторисна вартість будівництва вказаного комплексу становить 99 262,1 тис. грн. У 2017 році з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища було профінансовано робіт з будівництва об'єкту на загальну суму 6 968,1 тис. грн.

В стадії введення до експлуатації комплекс по управлінню комунальними відходами в м. Богодухів. Здійснювалися роботи з будівництва комплексу по управлінню комунальними відходами в м. Люботин. Будівництво об'єктів здійснювалося за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища та державного бюджету. Замовником робіт на зазначених об'єктах виступав Департамент капітального будівництва Харківської обласної державної адміністрації.

У 2017 році за кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища було придбано сміттєвози для м. Балаклія, м. Барвінкове, м. Дергачі, м. Красноград, м. Зміїв, м. Мерефа Харківського району, смт Приколотне Великобурлуцького району, смт Кегичівка Кегичівського району, смт Печеніги Печенізького району, смт Шевченкове Шевченківського району, смт Нова Водолага Нововодолазького району, смт Чкаловське Чугуївського району, Валківського та Зміївського районів; вакуумні машини для м. Чугуєва, м. Мерефа Харківського району, смт Зачепилівка Зачепилівського району, смт Краснокутськ Краснокутського району, смт Сахновщина Сахновщинського району та Дворічанського району; гідродинамічну машину з мулососом для м. Лозова; каналопромивочну машину для м. Первомайський.

Одним із варіантів ефективного вирішення проблем у сфері поводження з відходами є запровадження роздільного збирання їх компонентів.

У м. Харків вперше часткове роздільне збирання корисних компонентів у складі твердих побутових відходів було запроваджено у 2004 році. У 2008 році до роздільного збирання долучилися смт Слобожанське Зміївського району та смт Пісочин Харківського району. В с. Тернова Чугуївського району контейнери для роздільного збирання було встановлено у 2011 році, в смт Солоницівка та смт Пересічне Дергачівського району – у 2014 році.

Внаслідок вжитих обласною державною адміністрацією заходів упродовж 2015-2017 років кількість населених пунктів, в яких розпочато запровадження

роздільного збирання корисних компонентів твердих побутових відходів, збільшилася з 7 до 191 одиниць.

Користь роздільного збирання твердих побутових відходів виявляється у зменшенні навантаження на полігони твердих побутових відходів, мінімізації антропогенного навантаження на природні ресурси та покращення екологічного стану області.

Також, санітарне очищення територій населених пунктів повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення відходів.

Згідно з наявними в Департаменті екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації даними, в області встановлено 9 433 контейнери, потребує додаткового придбання та встановлення контейнерів, у кількості 3 690 одиниць. Також, в районах області в наявності 173 одиниці техніки для вивезення сміття, необхідність додаткового придбання становить 69 спецавтомобілів.

З метою забезпечення утримання територій населених пунктів у належному стані, їх санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування та створення умов, сприятливих для життєдіяльності населення, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2010 року № 777-р «Деякі питання проведення щорічної акції «За чисте довкілля» та дня благоустрою територій населених пунктів», було організовано та проведено всеукраїнську акцію «За чисте довкілля» та безстрокову всеукраїнську кампанію із забезпечення чистоти і порядку в населених пунктах. Всього протягом акції в області ліквідовано 1 733 несанкціонованих сміттєзвалищ загальним обсягом 125,38 тис. м³, очищено від сміття понад 673,68 тис. м² берегів водойм, прибрано прибудинкових територій площею понад 23,8 млн. м², приведено до належного стану 839 парки та сквери, загальною площею 36,0 млн. м², впорядковано 2 071 кладовище, 1 423 братських могил, меморіальних комплексів та місць почесних поховань.

Департаментом екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації протягом 2017 року розглянуто 138 звернень, які надійшли на створений Мінприроди України електронний сервіс «Інтерактивна мапа сміттєзвалищ». Під час розгляду звернень, Департаментом екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації направляються листи до районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо невідкладного вжиття заходів з приведення у належний стан території, вказаної на сторінках інтерактивної мапи сміттєзвалищ. Також, з метою вжиття заходів адміністративного впливу відповідна інформація направляється до Державної екологічної інспекції у Харківській області та Головного управління Держпродспоживслужби в Харківській області.

Департаментом екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації забезпечено складання та ведення обласного реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів та реєстру місць видалення відходів.

Загальні показники поводження з відходами за звітний період

Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т
(за формою статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 52

№ з/п	Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5
1	Утворено	1 711,4	1 952,6	1 803,4 ¹
2	Одержано від інших підприємств	1 339,3	1 359,1	1 391,6
3	Спалено	55,2	57,8	69,9
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	54,5	57,7	68,8
4	Використано (утилізовано)	306,3	428,7	127,1
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	564,0	859,0	-
6	Передано іншим підприємствам	1 347,6	1 348,6	1 459,4
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	5,7	0,2	-
8	Наявність на кінець звітнього року у сховищах організованого складування та на території підприємств	3 430,0	3 250,6	3 148,5

Примітка: 1 – з урахуванням відходів, утворених у домогосподарствах.

Підприємства – основні накопичувачі промислових відходів (за даними статзвітності № 1-відходи)

Таблиця 53

№ з/п	Підприємства	Найменування відходу	Клас небезпеки	Накопичено відходів станом на початок 2017 року, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2017 рік (звітний), т	Накопичено відходів станом на кінець 2017 року, т	Місце накопичення відходів
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВСЬКИЙ ПІДШИПНИКОВИЙ ЗАВОД» (АТ «ХАРП»)	Макулатура паперова та картонна	IV	1,725	5,455	1,880	Територія АТ «ХАРП»
		Мастила зіпсовані, забруднені або неідентифіковані їх залишки які не можуть бути використані	II	0,291	9,202	0,291	Територія АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		Ошкурки та стружка токарна металів чорних яка утворюються у процесах їх формування	III	1 266,398	1 558,910	1 214,194	Територія АТ «ХАРП»
		Брухт чорних металів дрібний інший	III	466,696	1 907,070	572,273	Територія АТ «ХАРП»
		Стружка сплавів алюмінієвих	III	0,336	0,044	0,380	Територія АТ «ХАРП»
		Брухт прокату мідного	III	0,303	0,164	0,382	Територія АТ «ХАРП»
		Інші відходи	III	6,050	-	6,050	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлаки від очищення вод стічних неспецифічних промислових	III	903,000	-	903,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлам, що утворюється під час машинного оброблення у процесі формування металу	III	140,490	-	140,490	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали гумові (гумові деталі) зіпсовані, забруднені, їх залишки, які не можуть бути використані	III	162,601	-	162,601	Полігон АТ «ХАРП»
		Шини зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані	III	17,105	-	17,105	Полігон АТ «ХАРП»
		Брухт вогнетривких виробів інших	III	201,175	6,000	207,175	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлам шліфування та полірування	III	105 387,191	873,000	106 260,191	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали текстильні зіпсовані або неідентифіковані їх залишки які не можуть бути використані	III	1 713,054	0,050	1 713,104	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали фільтрувальні пошкоджені, відпрацьовані або забруднені	III	0,849	-	0,849	Полігон АТ «ХАРП»
		Осад очисних споруд гальванічного виробництва, який містить оксиди	III	385,800	-	385,800	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		кольорових металів					
		Засоби мийні зіпсовані або відпрацьовані та їх залишки	III	300,000	8,000	308,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Води стічні та відходи від їх очищення на підприємстві	III	39,675	5,000	44,675	Полігон АТ «ХАРП»
		Відходи від функціонування установок для очищення вод стічних	III	35,500	10,000	45,500	Полігон АТ «ХАРП»
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	III	7,500	2,000	9,500	Полігон АТ «ХАРП»
		Шлаки гальванічні з осаджувачем: лугою, содою (натрійвмісні)	III	2,000	0,500	2,500	Полігон АТ «ХАРП»
		Ґрунти, забруднені нафтопродуктами, хімічними та біоречовинами, що підлягають збиранню обробленню та видаленню	III	2,000	0,500	2,500	Полігон АТ «ХАРП»
		Суміш вапна гашеного з водою	IV	15,000	3,000	18,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів	IV	779,473	33,000	812,473	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали абразивні, забруднені (полотно шліфувальне)	IV	88,328	11,000	99,328	Полігон АТ «ХАРП»
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель і споруд	IV	15 612,848	141,000	15 753,848	Полігон АТ «ХАРП»
		Відходи одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші	IV	20 070,145	258,700	20 328,845	Полігон АТ «ХАРП»
		Тирса деревинна	IV	109,992	16,000	125,992	Полігон АТ «ХАРП»
		Матеріали пакувальні пластмасові зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IV	3,200	0,800	4,000	Полігон АТ «ХАРП»
		Папір та картон пакувальні зіпсовані, відпрацьовані чи	IV	2,000	0,500	2,500	Полігон АТ «ХАРП»

1	2	3	4	5	6	7	8
		забрудненні					
		Матеріали абразивні та вироби з них пошкоджені (круги абразивні)	IV	887,870	73,600	961,470	Полігон АТ «ХАРП»
2.	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВСЬКИЙ ТРАКТОРНИЙ ЗАВОД» (АТ «ХТЗ»)	Батареї свинцеві зіпсовані або відпрацьовані	I	0	0,61	0	Передача спеціалізованій організації
		Батареї нікелево-кадмієві зіпсовані або відпрацьовані	I	0	0,9	0	Передача спеціалізованій організації
		Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані	I	0	0,426	0	Передача спеціалізованій організації
		Шлами алюмовмісні (шлам травлення алюмінію)	III	11,99	0	11,99	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт та відходи алюмінію та сплавів алюмінієвих кускові, що утворюються від процесів виробництва прокату алюмінієвого (напівфабрикатів з алюмінію)	III	0,447	2,987	0	Територія АТ «ХТЗ»
		Шлам гідроокису кольорових металів після нейтралізації	III	95,348	10,533	105,881	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Матеріали деревинні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	132,816	7,010	139,826	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Залишки фарб, що непридатні до використання за призначенням	III	74,896	9,074	83,943	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Нафтолами (Шлам масляних ванн термообробки)	III	159,01	0,64	159,65	Полігон промислових

1	2	3	4	5	6	7	8
							відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Соли та їхні розчини інші відпрацьовані	III	12,033	0,15	12,183	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлам, одержаний при машинному обробленні, від процесів формування металу (Шлам МОР)	III	5,35	0	5,35	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Розчинники та суміші для розчинення інші, відпрацьовані від процесів знежирення металів (шлам травлення сталевих деталей)	III	75,518	0,42	75,938	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт чорних металів та сплавів (Відпрацьована металева дріб)	III	32,277 (брухт) 546,592 (мет. дріб)	2 003,986 22,54	254,098 569,132	Територія АТ «ХТЗ» Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Матеріали обтиральні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені (ганчір'я обтирочне промаслене)	III	529,347	2,649	531,996	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлаки доменні інші (формувальна суміш ливарного виробництва відпрацьована)	IV	78 016,08	520,0	78 536,08	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	IV	26,929	38,4	38,4 26,929	Територія АТ «ХТЗ» Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт вогнетривких виробів інший (тигли)	IV	29,937	2,627	32,564	Полігон промислових

1	2	3	4	5	6	7	8
							відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Брухт цегли шамотної (цегла вогнетривка)	IУ	1 291,09	96,6	1 387,69	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлаки ливарні (плавлення чавуну та сталі)	IУ	3 042,89	128,8	3 171,69	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Пил газоочисних установок, що утворюється в процесі виробництва феросплавів (Пил ПГОУ)	IУ	23,65	0,66	24,31	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Шлам ванн вилуджування відливок	IУ	728,31	0	728,31	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Макулатура паперова та картонна	IУ	13,29	0,137	13,427	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Бій скла технічного та скловиробів, що не підлягає спеціальному обробленню	IУ	7,027	0,010	7,037	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи комунальні (міські) змішані, у т.ч. сміття з урн	IУ	14 555,263	147,741	14 703,004	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням (кола абразивні)	IУ	33,008	19,151	15,76 33,399	Територія АТ «ХТЗ» Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Матеріали деревинні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0	9,525	0	Використано на власні потреби
		Матеріали текстильні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	1,641	0,255	1,896	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Графіт, матеріали вуглецевографітні та вироби з них зіпсовані та їх залишки, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0	2,106	0	Використано у виробництві
		Брухт комбінований (Пил відпрацьованого деревинно-вугільного карбюратора)	IУ	2,222	0,045	2,267	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Вироби гумові (в т.ч. шини) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням (лист, трубка, шнур)	IУ	55,743	3,4	59,143	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи від функціонування установок для очищення вод стічних, не зазначені іншим способом (осад відстійників)	IУ	12,9	0	12,9	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи, одержані у процесах зварювання (мул карбідний)	IУ	0	0,005	0	Використано на власні потреби
		Шлами абразивні	IУ	803,845	0,7	804,545	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Сажа зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	1,44	0	1,44	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель та споруд (Будівельне сміття)	IУ	1 559,392	37,91	1 597,302	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Відходи, які утворюються при наданні послуг з охорони здоров'я людей, інші (відходи МСЧ. у т.ч. вата, бінт)	IУ	0,054	0,24	0,294	Полігон промислових відходів АТ «ХТЗ» в смт Новопокровка
		Голки медичні використані	IУ	0,026	0	0	Використано у виробництві
		Шприці одноразові використані	IУ	0,067	0	0,067	Територія АТ «ХТЗ»
		Відходи пластмасових виробів	IУ	0	8,19	0	Передача спеціалізованій організації
3.	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія» філія «Теплоелектроцентрально»	Лампи люмінесцентні	I	0	0,127	0	–
		Обладнання електронне	I	0	0,037	0	–
		Батареї свинцеві	I	0	0,463	0	–
		Фільтри паливні	III	0	0,002	0	–
		Брухт чорних металів	III	604,597	27,435	632,032	Територія підприємства
		Брухт кольорових металів	III	0,950	20,538	21,488	Територія підприємства
		Матеріали пакувальні пластмасові	IУ	0	0,124	0	–
		Шини відпрацьовані	IУ	0	0,532	0	–
		Відходи комунальні змішані	IУ	0	7,500	0	–
		Шлак паливний	IУ	186 109,703	2 093,490	184 566,693	Золівдвал, у 2017 році передано на сторону 1 543,01 т
		Пил зольний вугільний	IУ	1 907 086,918	18 356,741	1 925 353,659	Золівдвал, у 2017 році передано на сторону 90,0 т

1	2	3	4	5	6	7	8
4.	Зміївська ТЕС ПАТ «Центенерго»	Батареї та акумулятори інші зіпсовані або відпрацьовані	I	6,554	0,841	0,203	Складське господарство
		Лампи люмінесцентні та відходи, які містять ртуть, інші зіпсовані або відпрацьовані	I	0,693	1,170	0,368	Складське господарство
		Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані або забруднені (фільтри паливні, масляні)	III	0,007	0,037	0,002	Складське господарство
		Фотохімі. зіпсов. або відпрацьовані, їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням (фотоплівка)	III	0,051	0	0,051	Складське господарство
		Прилади електропобут., посуд, товари побутові інші зіпсовані або забруднені (лампи розжарювання)	III	0,833	1,427	0,380	Складське господарство
		Брухт чорних металів дрібний інший	III	874,243	759,220	535,590	Складське господарство
		Брухт кольорових металів дрібний інший (мідь та її сполуки)	III	12,586	23,248	21,629	Складське господарство
		Брухт кольорових металів дрібний інший (алюміній та її сполуки)	III	3,737	26,408	25,390	Складське господарство
		Деревина та вироби з Деревини зіпсовані або використані	IV	3,193	49,863	2,987	Складське господарство Полігон ТПВ
		Вироби та матеріали гумові зіпсов. або відпраць. (Відпрацьована транспортна стрічка, інша гума)	IV	1,989	18,382	1,291	Складське господарство

1	2	3	4	5	6	7	8
		Шини, зіпсовані перед початком експлуат., відправ., пошк.чи забрудн. під час експл. (Відпрацьовані шини)	IУ	2,338	2,728	2,066	Складське господарство
		Відходи, які містять продукти хімічні неорганічні, не позначені іншим способом (Вапно)	IУ	0	0,120	0	Використано
		Бій матеріалів та виробів скляних	IУ	0	5,640	0	Полігон ТПВ
		Відходи комунальні (міські) змішані, у т. ч. сміття з урн	IУ	0	444,003	0	Полігон ТПВ
		Відходи змішані будівельні та зносу будівель і споруд	IУ	0	2 822,780	0	Полігон ТПВ
		Відходи знезараження та очистки вод стічних (осад від очищення стічних вод)	IУ	716,800	480,000	1 196,800	Мулові карти
		Шлам, що утворюється від освітлення води (осад ХВО)	IУ	3 537,721	303,000	3 840,721	Золовідвал
		Шлак паливний	IУ	33 732 784,794	143 983,800	33 838 626,94	Золовідвал
		Обладнання інше	III	0,018	0,006	0,024	Складське господарство
5.	Обласне комунальне спеціалізоване підприємство з виконання норм екологічної безпеки	Напівфабрикати власного виробництва пластин, листів, труб та профілів пластмасових або залишки незакінченого виробництва пластин, листів, труб та профілів пластмасових, не придатні для використання за призначенням	III	0,662	0,172	0,834	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Частинки тверді інші та пил інший (пил скла)	III	5,027	0,000	5,027	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали скловмісні волокнисті неконденційні	III	103,433	12,875	116,308	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Пил полірувальних кругів	III	0,034	0,165	0,199	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Частинки тверді інші та пил, що утворюються у термічних процесах металургії металів кольорових інших	III	3,000	0,000	3	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи неціанідні, які містять хром, відпрацьовані у процесі оброблення металів та нанесення покриттів на метали	III	943,696	0,000	943,696	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Осад очисних споруд гальванічного виробництва, який містить оксиди кольорових тяжких металів	III	85,597	16,417	102,014	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Фарби зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	525,378	21,318	546,696	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали деревинні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	18,499	1,556	20,055	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Смоли синтетичні (полімерні) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	214,691	0,054	214,745	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Маси пластичні та вироби з них на основі полімеризаційних матеріалів зіпсовані, заруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	III	37,474	0,216	37,690	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Ґрунти, забруднені нафтопродуктами, хімічними та біоречовинами, що підлягають	III	295,567	239,215	534,782	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		збиранню, обробленню та видаленню					
		Залишки очищення резервуарів нафтопродукти	III	740,500	0,000	740,5	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам масло-, водовідокремлювачів	III	92,062	0,000	92,062	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи перевезень, не позначені іншим способом	III	653,740	165,337	819,077	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара металева, скляна, дерев'яна, текстильна, картонна та паперова зіпсована, відпрацьована	III	191,738	23,224	214,962	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Брухт чорних металів дрібний інший	III	141,226	22,916	164,142	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали обтиральні, зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	III	435,852	62,322	498,174	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам гідроксидів металів та шлам інший	III	1 307,174	101,818	1 408,992	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи, які утворюються під час здійснення буріння свердловин для видобування нафти та газу	IV	600,000	0,000	600	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сировина та матеріали допоміжні інші зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	113,629	5,262	118,891	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сировина інша зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IV	27,065	4,705	31,77	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Матеріали інші, які використовуються для виробництва шкіри, зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,040	0,521	0,561	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи деревини кускові	IУ	309,697	7,863	317,56	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Стружка деревна	IУ	23,897	0,086	23,983	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Сажа зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	11,920	0,000	11,92	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Крейда зіпсована, забруднена або неідентифікована, її залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	10,182	0,000	10,182	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали скловмісні волокнисті некондиційні	IУ	185,887	18,680	204,567	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Таблетки фільтрувальні, абсорбенти інші відпрацьовані	IУ	8,917	3,059	11,976	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Напівфабрикати власного виробництва препаратів фармацевтичних або залишки незакінченого виробництва препаратів фармацевтичних, не придатні для використання за призначенням	IУ	0,694	0,000	0,694	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Вироби абразивні некондиційні	IУ	20,539	0,518	21,057	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Пил шліфувальний, що утворюється у процесі виробництва виробів азбестових технічних	IУ	429,410	0,000	429,41	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Окалина прокатного та ковальсько-пресового виробництва	IУ	8,500	0,000	8,5	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Напівфабрикати власного виробництва металів кольорових інших, їх сплавів та прокату з них або залишки незакінченого виробництва металів кольорових інших, їх сплавів та прокату з них, не придатні для використання за призначенням	IУ	31,870	0,733	32,603	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Суміші формувальні на мідній основі відпрацьовані	IУ	233,416	0,000	233,416	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів та інших газоочисних установок	IУ	84,829	0,000	84,829	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Пил та тверді частинки інші електрофільтрів та інших газоочисних установок	IУ	3,300	0,120	3,42	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам газоочисних установок	IУ	0,201	4,000	4,201	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи одержані у процесах зварювання	IУ	24,147	1,906	26,053	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи одержані у процесах зварювання	IУ	0,314	0,005	0,319	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріал абразивний, який використовують під час дробоструминного оброблення, відпрацьований	IУ	13,113	0,000	13,113	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Матеріали електроізоляційні та вироби ізолювальні зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,175	0,038	0,213	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Флюси для твердих припоїв зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	15,308	0,000	15,308	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали абразивні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	17,676	3,191	20,866	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Графіт, матеріали вуглецевографітні та вироби з них зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	22,480	20,560	43,04	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Азбест, матеріали азбестові (вироби азбестові фрикційні, вироби азбестові текстильні тощо) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	158,000	1,210	159,21	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Термопласти з литва, плівкові та листові інші зіпсовані забруднені або не ідентифіковані та їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,074	0,000	0,074	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали гумові (стрічки гумово-тканинні, рукава, вироби трубчасті, матеріали	IУ	0,010	0,000	0,010	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		монтажні гумові, гумові деталі машин тощо) зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням					
		Лаки електроізоляційні на основі синтетичних полімерів зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	0,205	0,000	0,205	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали електроізоляційні слюдинітові зіпсовані, забруднені або неідентифіковані, їх залишки, які не можуть бути використані за призначенням	IУ	23,209	0,000	23,209	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Смоли поліефірні відпрацьовані у процесах просочування в електротехнічному виробництві	IУ	69,952	1,456	71,408	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи змішані будівництва та знесення будівель і споруд	IУ	1399,492	281,441	1680,933	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара металева, скляна, дерев'яна, текстильна, картонна та паперова, яку використовують під час перевезень, зіпсована, чи відпрацьована, чи забруднена	IУ	187,889	117,585	305,474	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шини зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані, пошкоджені чи забруднені під час експлуатації	IУ	179,449	29,356	208,805	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Макулатура та папір картонний	IУ	76,594	3,793	80,387	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Бій скла технічного та скловиробів, що не підлягає спеціальному обробленню	IУ	182,851	9,003	191,854	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара пластикова дрібна використана	IУ	21,481	0,186	21,666	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Суміш відходів, матеріалів та виробів з пластмас	IУ	216,734	9,531	226,265	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Тара дерев'яна використана (за винятком відходів тари, що утворились під час перевезень)	IУ	97,699	0,000	97,699	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Вироби та матеріали гумові зіпсовані або відпрацьовані	IУ	325,328	310,718	636,046	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали з вмістом азбесту зіпсовані або відпрацьовані	IУ	544,771	62,745	607,516	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Фарби, емалі, лаки, чорнила, речовини для склеювання зіпсовані або відпрацьовані, їх залишки, що не можуть бути використані за призначенням	IУ	2,004	0,000	2,004	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали пакувальні пластмасові зіпсовані, зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IУ	0,000	3,012	3,012	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші.	IУ	7105,315	707,564	7812,879	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Відходи, одержані в процесі очищення вулиць, місць загального використання, інші.	IУ	-0,730	0,780	0,05	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Папір та картон пакувальні зіпсовані, відпрацьовані	IУ	0,000	0,170	0,17	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Матеріали фільтрувальні зіпсовані, відпрацьовані чи забруднені	IУ	48,715	2,546	51,261	полігон промвідходів с. Смирнівка

1	2	3	4	5	6	7	8
		Одяг захисний зіпсований, відпрацьований	IУ	15,324	3,922	19,246	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Обладнання електронне загального призначення зіпсоване, відпрацьоване чи не ремонтпридатне	IУ	193,279	8,370	201,649	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Препарати та речовини фармацевтичні(у т.ч. ветеринарні), засоби і товари лікарські(у т.ч. аерозолі), їх залишки зіпсовані, прострочені або не ідентифіковані	IУ	36,849	5,010	41,859	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Залишок нелеткий та шлак	IУ	117,973	11,038	129,011	полігон промвідходів с. Смирнівка
		Шлам від очищення вод стічних неспецифічних промислових	IУ	702,476	34,884	737,36	полігон промвідходів с. Смирнівка

Інфраструктура місць видалення відходів (МВВ) за критерієм екологічної безпеки*

Таблиця 54

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Місця видалення відходів категорії Г – надзвичайно небезпечні		Місця видалення відходів категорії В – небезпечні		Місця видалення відходів категорії Б – помірно небезпечні		Місця видалення відходів категорії А – малонебезпечні	
		діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.	діючі, од.	закриті, од.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Балаклійський район	-	-	-	-	-	-	3	1 - закрите
2	Барвінківський район	-	-	2	-	-	-	-	-
3	Близнюківський район	-	-	-	-	-	-	1	-
4	Богодухівський район	-	-	-	-	-	-	2	1 - проект
5	Борівський район	-	-	-	-	-	-	1	-
6	Валківський район	-	-	4	-	-	-	-	-
7	Великобурлуцький район	-	-	-	-	-	-	2	-
8	Вовчанський район	-	-	1	-	-	-	3	1 - проект
9	Дворічанський район	-	-	-	-	-	-	1	-
10	Дергачівський район	-	-	12	-	-	-	1	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	Зачепилівський район	-	-	-	-	-	-	1	-
12	Зміївський район	-	-	-	-	3	1	1	-
13	Золочівський район	-	-	-	-	-	-	3	-
14	Ізюмський район	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Кегичівський район	-	-	-	-	1	-	-	-
16	Коломацький район	-	-	-	-	-	-	2	-
17	Красноградський район	-	-	-	-	1	-	1	-
18	Краснокутський район	-	-	1	-	-	-	3	1 - закрито, 1 - проект
19	Куп'янський район	-	-	1	-	-	-	-	-
20	Лозівський район	-	-	1	-	1	-	1	1-прийнято до проекткування
21	Нововодолазький район	-	-	2	-	-	-	1	-
22	Первомайський район	-	-	-	-	-	-	-	-
23	Печенізький район	-	-	-	-	-	-	2	-
24	Сахновщинський район	-	-	-	-	-	-	1	-
25	Харківський район	-	-	1	-	-	3	2	-
26	Чугуївський район	-	-	1	-	1	-	-	-
27	Шевченківський район	-	-	-	-	-	-	1	-
28	м. Ізюм	-	-	-	-	-	-	1	-
29	м. Куп'янськ	-	-	1	-	-	-	2	-
30	м. Лозова	-	-	-	-	-	-	3	-
31	м. Люботин	-	-	-	-	-	-	1	-
32	м. Первомайський	-	-	1	-	-	-	-	-
33	м. Чугуїв	-	-	-	-	-	-	-	-
34	м. Харків	-	-	2	-	1	-	-	-
	Усього:	-	-	30	-	8	4	40	2-закритих 4-проект

Примітка: * – за даними реєстру місць видалення відходів.

**Стан обліку та паспортизації місць видалення відходів (МВВ)
(станом на 01.01.2018 року)**

Таблиця 55

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість непаспортизованих МВВ, од.*	Кількість паспортизованих МВВ, од.**	Паспортизовано МВВ за звітний період, од.**
1	2	3	4	5
1	Балаклійський	-	4	-

1	2	3	4	5
2	Барвінківський	-	2	-
3	Близнюківський	-	1	-
4	Богодухівський	-	3	-
5	Борівський	10	1	-
6	Валківський	-	4	-
7	Великобурлуцький	-	2	-
8	Вовчанський	-	5	-
9	Дворічанський	-	1	-
10	Дергачівський	-	13	1
11	Зачепилівський	1	1	-
12	Зміївський	-	5	1
13	Золочівський	-	3	-
14	Ізюмський	1	-	-
15	Кегичівський	1	1	-
16	Коломацький	-	2	-
17	Красноградський	12	2	-
18	Краснокутський	-	6	1
19	Куп'янський	-	1	-
20	Лозівський	-	4	-
21	Нововодолазький	4	3	1
22	Первомайський	-	-	-
23	Печенізький	3	2	-
24	Сахновщинський	-	1	-
25	Харківський	-	6	1
26	Чугуївський	-	2	-
27	Шевченківський	1	1	-
	Усього по районах	33	76	5
28	м. Ізюм	-	1	-
29	м. Куп'янськ	-	3	-
30	м. Лозова	-	3	-
31	м. Первомайський	-	1	-
32	м. Люботин	-	1	-

1	2	3	4	5
33	м. Чугуїв	1	-	-
34	м. Харків	-	1	1
	Усього по містам обласного значення	1	10	1
Полігони				
35	м.Харків (Дергачівський полігон)	-	1	-
36	Харківський район (ТОВ «Перероблюючий завод»)	-	1	-
	Усього:	-	2	-
	Усього по області	34	88	6

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення;

** – за даними реєстру місць видалення відходів.

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів*

Таблиця 56

Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання транспортних засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
1	2	3	4	5
Лозівський район	с. Смирнівка Харківського обласного спеціалізованого підприємства з виконання норм екологічної безпеки	-	-	-
м. Харків	Компанія «Брухт Шина Харків», м. Харків, вул. Азовстальська, 23	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО», 61099, м.Харків, вул. Лодзька, 7-А	ТОВ «Грандріч», м. Харків, вул. Індустріальна, 3	ТОВ«ХАРКІВ-ЕКО», 61099, м. Харків, вул. Лодзька, 7-А (збирання, перевезення, зберігання, утилізація)
	ТОВ «Екосінтез», м. Харків, проспект Московський, 142, оф. 31	ТОВ «ЕКОТЕК», 61124, м. Харків, вул. Матросова, буд. 8-А.	ТОВ «ЧерМет», м.Харків, вул. Достоєвського, 13	ТОВ «ЮПТЕР ЕКО», 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12 (збирання, перевезення, зберігання, оброблення,утилізація, знешкодження)

1	2	3	4	5
	ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» , 61099, м.Харків, вул. Лодзька, 7-А	-	ТОВ «МетЛом», м. Харків, вул. Чуваська	-
	ТОВ НВП «Вимпел», м. Харків, проспект Гагаріна, 4	ТОВ «ЮПІТЕР ЕКО», 61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	ТОВ Фірма «Авангард», м.Харків, пров. Інженерний, 9	-
	ПП Тарасенко, м.Харків, вул. Залютинська, 4	ТОВ НВП «КОР-МЕТ», 61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7	-	-
	-	ТОВ «ПК «ЕКОСФЕРА», 61001, м.Харків, Набережна Гімназійна, буд. 14, кв. 14	-	-

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами на території регіону
Таблиця 57

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (операції та види небезпечних відходів)
1	2	3	4	5
1	ТОВ «НАГОЯ» (36374046)	61017, м. Харків, вул. Котлова, 168 Фактична адреса: м. Харків, вул. Ізмайловська, 11-А	тел.: 0504024849; тел.: (057) 174-97-79	1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні до використання за призначенням (у т.ч. відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші, відходи, забруднені нафтопродуктами (промаслені ганчір'я, пісок, фільтри).
2	ТОВ «ЕКОТЕК» (32136485)	61124, Харківська обл, м. Харків, вул. Матросова, б. 8-А. Фактична адреса: Харківська обл., смт. Пісочин, в'їзд Шевченка, 3.	тел.(057) 7061832 www.ekotek.net.ua ekotek@net.ru	1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть); 2. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані; 3. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло;

1	2	3	4	5
				<p>4. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші, відходи забруднені нафтопродуктами – промаслені ганчір'я, пісок, ґрунт, деревина, відпрацьовані фільтри);</p> <p>5. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії;</p> <p>6. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів;</p> <p>7. Відходи, що містять як складові гальванічний шлам та осад відстійників після коагуляційної та реагентної очистки стічних вод (збирання, перевезення);</p> <p>8. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення);</p> <p>9. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення);</p> <p>10. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення).</p>
3	<p>ТОВ «ХАРКІВ-ЕКО» (36626459)</p>	<p>61099, м. Харків, вул. Лодзька, буд. 7А</p>	<p>тел.: (057) 754-65-75</p>	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>2. Відходи, що містять як складові або забруднювачі сполуки шестивалентного хрому (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>3. Гальванічний шлам (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>4. Розчини після травлення металів (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>5. Відпрацьовані травильні розчини, що містять розчинну мідь (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>6. Відходи азбесту (пил та волокна) (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>7. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p>

1	2	3	4	5
				<p>9. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>10. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>11. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>12. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>13. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, олифи (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>15. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>16. Відходи хімічних речовин, отримані під час проведення науково-дослідних робіт чи навчального процесу, які ще не ідентифіковані, та/або які є новими, а їх вплив на людину та/або довкілля невідомий (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>17. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>18. Відходи і брут електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання).</p> <p>19. Клінічні та подібні їм відходи, а саме – відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p>
4	ТОВ «ЮПТЕР ЕКО»	61106, м. Харків, вул. Плиткова, буд. 12	тел.: 067-94-50-906	1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів (збирання, перевезення,

1	2	3	4	5
	(38774910)			<p>зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, тирса, пісок, ґрунт, відпрацьовані фільтри (збирання, перевезення, зберігання, утилізація).</p> <p>3. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>4. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком тари з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>6. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>7. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (за винятком відходів пестицидів та гербіцидів) (збирання, перевезення, зберігання, знешкодження).</p> <p>8. Відходи розчинів кислот чи основ (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).</p> <p>9. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть) (збирання, перевезення).</p> <p>10. Відходи і брухт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевого трубок або інше активоване скло (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація).</p> <p>11. Відходи негалогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення,</p>

1	2	3	4	5
				знешкодження). 12. Відходи галогенованих органічних розчинників (збирання, перевезення, зберігання, оброблення, знешкодження).
5	ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ МНС УКРАЇНИ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 08588961	61013, м. Харків, вул. Шевченка, буд. 8	main@kharkiv.mns.gov.ua тел.(057) 766-64-50	1. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням.
6	ТОВ «ЕЛДІРІ- УКРАЇНА» (32611962)	62403, Харківська обл., смт. Бабаї, вул. Червоних Партизан, буд. 20 Фактична адреса: 6100, м. Харків, вул. Єнакіївська, 6	тел.: (057)751-38-31	1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші). Відходи, забруднені нафтопродуктами – промаслене ганчір'я, пісок, ґрунт, деревина, відпрацьовані фільтри . 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії. 3. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані. 4. Відходи упаковок та контейнерів, забруднені (за винятком використаної тари з-під пестицидів та гербіцидів). 5. Гальванічний шлам. 6. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи. 7. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності.
7	ТОВ НВП «КОР-МЕТ» (38772535)	61046, м. Харків, вул. Єнакіївська, буд. 7.	http://kormet.uaprom.net тел.: (057) 760-24-56	1. Відходи виробництва, одержання і застосування фармацевтичних препаратів; 2. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші); 3. Шлами бензину, що містять свинець; 4. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії; 5. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності; 6. Відходи упаковок та контейнерів забруднені (за

1	2	3	4	5
				<p>винятком використаної тари з-під пестицидів);</p> <p>7. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт;</p> <p>8. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/зв'язуючих матеріалів;</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи;</p> <p>10. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ;</p> <p>11. Відходи азбесту (пил та волокна);</p> <p>12. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у тому числі відпрацьовані люмінесцентні лампи та прилади, що містять ртуть);</p> <p>13. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані;</p> <p>14. Відходи розчинів кислот чи основ;</p> <p>15. Гальванічний шлам;</p> <p>16. Розчини після травлення металів.</p> <p>17. Відпрацьовані каталізатори;</p> <p>18. Відходи поверхневої обробки металів та пластмас;</p> <p>19. Відходи, що містять переважно органічні компоненти, до складу яких можуть входити метали і неорганічні матеріали;</p> <p>20. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї;</p> <p>21. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди.</p>
8	<p>ТОВ «ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ «ЕКОСФЕРА» (41112119)</p>	<p>61001, м. Харків, Набережна Гімназійна, буд. 14, кв. 14. Фактична адреса: 62418, Харківська обл., Харківський р-н, смт. Пісочин, в'їзд Кононенко, буд. 9</p>	<p>тел.: 050-593-94-17</p>	<p>1. Відходи, що містять як складові або забруднювачі ртуть, сполуки ртуті (у т.ч. відпрацьовані люмінесцентні лампи) (збирання, зберігання);</p> <p>2. Відходи і брукт електричних та електронних вузлів, що містять компоненти, такі, як акумуляторні батареї або інші батареї, включені до Жовтого переліку відходів, ртутні вмикачі, скло від електронно-променевих трубок або інше активоване скло (збирання, зберігання);</p>

1	2	3	4	5
				<p>3. Відходи розчинів кислот чи основ (у т.ч. відпрацьований електроліт) (збирання, зберігання);</p> <p>4. Відпрацьовані нафто-продукти, непридатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші) (збирання, зберігання);</p> <p>5. Відходи виробництва, виготовлення і застосування смол, латексів, пластифікаторів, клеїв/ зв'язуючих матеріалів, за винятком відходів, зазначених у Зеленому переліку відходів (збирання, зберігання);</p> <p>6. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії (збирання, зберігання);</p> <p>7. Відходи, речовини або вироби, які містять, складаються або забруднені ПХБ, поліхлорованими терфенілами (ПХТ), полі-хлорованими нафталінами (ПХН) або полібромованими біфенілами (ПББ), або будь-якими іншими полі-бромованими аналогами цих сполук, на рівні концентрацій 50 мг/кг або більше(збирання, зберігання);</p> <p>8. Відходи виробництва, одержання і застосування чорнила, барвників, пігментів, фарб, лаків, оліфи(збирання, зберігання);</p> <p>9. Відходи виробництва, одержання і застосування біоцидів та фіто-фармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням (збирання, зберігання);</p> <p>10. Відходи, які складаються або містять хімічні речовини, що не відповідають специфікації або мають прострочений термін придатності (збирання, зберігання);</p> <p>11. Відходи упаковок та контейнерів (у т.ч. тара з-під пестицидів та гербіцидів) (збирання, зберігання);</p> <p>12. Гальванічний шлам (збирання, зберігання);</p> <p>13. Відпрацьовані батареї свинцевих акумуляторів, цілі чи розламані(збирання, зберігання);</p> <p>14. Клінічні та подібні їм відходи, а саме - відходи, що виникають у результаті медичного догляду, ветеринарної чи подібної практики, і відходи, що утворюються у</p>

1	2	3	4	5
				лікарнях або інших закладах під час досліджень, догляду за пацієнтами або при виконанні дослідницьких робіт(збирання, зберігання); 15. Розчини після травлення металів (збирання, зберігання); 16. Відходи поверхневої обробки металів і пластмас (збирання, зберігання); 17. Шкіряні пил, зола, шлами, порошок, які містять сполуки шестивалентного хрому чи біоциди (збирання, зберігання); 18. Відходи азбесту (збирання, зберігання); 19. Відпрацьоване активоване вугілля (збирання, зберігання).
9	ТОВ «ХАДО-ТЕХНОЛОГІЯ» (31233443)	61103, м. Харків, пров. Двадцять Третього Серпня, буд. 4 Фактична адреса: м.Харків, вул. Цементна, буд. 6А	електронна пошта: not@xado.com	1. Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустриальні масла та їх суміші); 2. Відходи сумішей масло/вода, вуглеводні/вода, емульсії.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють збирання, заготівлю відходів як вторинної сировини*

Таблиця 58

№ з/п	Назва	Місцезнаходження	Контактні дані (веб-адреса, телефон, електронна пошта)	Спеціалізація (види вторинної сировини)
1	2	3	4	5
Балаклійський район				
1	ТОВ «Компанія Р-СТІЛ»	вул. Підвокзальна, 27 А, смт Андріївка	-	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
2	ТОВ «Східвтормет»	вул. Підвокзальна, 27 А, смт Андріївка	-	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
3	ТОВ «ВТОРМЕТ-ХАРКІВ»	вул. Залізнична, 48, смт Андріївка	-	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
Вовчанський район				
4	ФОП «Кириченко»	м.Вовчанськ вул. Гоголя	-	Збір вторинної сировини (макулатура, скло, пластик)
5	ФОП «Кириченко»	смт.Вільча вул. Шевченка, 516	-	Збір вторинної сировини (макулатура, пластик, скло)
Дергачівський район				
6	Приймальний пункт	с. Безруки, в'їзд Бережний,8	-	Збір вторинної сировини (скло, жерсть)

1	2	3	4	5
7	Приймальний пункт	с.Безруки, пров. Привокзальний,7	-	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
Зміївський район				
8	ТОВ «Трансметко»	м. Зміїв, пров. Залізничний	-	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
м. Люботин				
9	ТОВ «Любмет»	вул. Шевченко, 28	050-211-76-48 lubmet@ukr.net	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
м. Первомайський				
10	Приватне підприємство «Каскад777» Ісмаїлов М.О.	64102, м.Первомайський, Харківська обл., вул. Дорожна,2	050-911-89-01	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
11	ТОВ «Время 2050» Гришин А.П.	64100, м.Первомайський, Харківська обл., колишній ПДП «Хімпром»	066-210-23-38 (057) 764-09-26	Заготівля та переробка металобрухту чорних та кольорових металів
12	ТОВ «Східвтормет» Лілітко А.В.	64102, м.Первомайський, Харківська обл., вул. Польова,24	050-303-21-02	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
13	ТОВ «Альт-метал» Жилін В.О.	64102, м.Первомайський, Харківська обл., вул.Лісозахісна,7а	067-281-22-41	Заготівля та переробка металобрухту чорних металів
14	ФОП Косінов О.О.	64102, м.Первомайський, Харківська обл., вул.Бугайченко 25В	067-916-27-56	Збір вторинної сировини (макулатура, склотара)
15	ТОВ «Константа» Шаргородська О.М.	64102, м.Первомайський, Харківська обл., вул.Харківська (територія колишнього ринку)	-	Заготівля, переробка металобрухту кольорових металів
м. Харків				
16	ТОВ «Клін-Полімер»	м. Харків, вул. Матросова, 9	snabzhenie@klin.in.ua т. (067) 579-53-50	- Предмети одягу водонепроникні й вітрозахисні; - робочий одяг та речі і аксесуари; - пластики порошкоподібні і гранульовані, порошки та гранули з пластика; - листи та плівки з пластика; - послуги попередньої переробки пластиків; - послуги збору і рециклінгу

1	2	3	4	5
				(переробки для повторного використання) пластикових і гумових відходів; - послуги консультантів по керуванню збором, обробкою і видаленням побутових і промислових відходів
17	ТОВ «Вторчермет»	м. Харків, вул. Індустріальна, 3	82858-ua.all.biz т. (067) 812-75-86	Утилізація кольорових, чорних металів
18	ПФ «Союз фірма»	м. Харків, вул. Олександра Матросова, 9	т. (097) 770-08-68	Утилізація паперових відходів, пластику, скла
19	ТОВ «Альтернативні Енергетичні Рішення»	м. Харків, вул. Киргизька, 19	e-mail: info@a-e-s.com.ua т. (067) 578-94-94	Утилізація батарейок, біологічних відходів, паперових відходів, електроніки, пластмаси, гумових відходів, скла
20	ТОВ «Вікторія»	м. Харків, вул. Студентська, 20	victoria.kharkov.ua т. (057) 714 07 76	Утилізація паперових відходів, скла
21	ТОВ Науково-виробниче підприємство «Новінтех»	м. Харків, вул. Біологічна, 25	http://novinteh.kharkov.ua (057) 711-98-94, 733-10-98	Утилізація паперових відходів, батарейок, бляшаних банок, пластмаси, скла, брухту чорних металів, побутової техніки, тетрапаків та інші

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

**Впровадження роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів
(приймання/збирання/вилучення небезпечних відходів у складі побутових відходів від населення)***

Таблиця 59

№ з/п	Найменування населеного пункту	Загальна кількість мешканців у населеному пункті, тис. осіб	Кількість приймальних пунктів небезпечних відходів у складі побутових (усього), од.	Кількість місць тимчасового розміщення небезпечних відходів у складі побутових до їх передачі спеціалізованим підприємствам, од.	Загальний обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами, т	Номенклатура та обсяг небезпечних відходів, які збираються приймальними пунктами
1	2	3	4	5	6	7
-	-	-	-	-	-	-

Примітка: * – за даними районних державних адміністрацій та міст обласного значення.

Поводження з непридатними та забороненими до використання пестицидами та отрутохімікатами

Стан зберігання заборонених і непридатних до використання пестицидів та їх знешкодження
(станом на 31.12.2017 року)

Таблиця 60

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість, т	Кількість складів, од.	Стан складських приміщень		
				добрий, од.	задовільний, од.	незадовільний, од.
1	2	3	4	5	6	7
Протягом 2011-2012 років всі непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин з території області вивезені. Станом на 01.01.2018 непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин на території області не обліковуються.						

XIV. Радіаційна безпека

З часів катастрофи на Чорнобильській АЕС населення України приділяє особливу увагу питанням впливу радіації на здоров'я людини, в тому числі, і за рахунок дії іонізуючого випромінювання, спричиненого штучними та природними джерелами іонізуючого випромінювання (далі – ДІВ).

Штучні ДІВ застосовуються у більшості галузей народного господарства, зокрема: в медицині – для діагностики та лікування онкологічних захворювань, сільському господарстві – для опромінення та дослідження зернових культур, у промисловості – для радіографічного та технологічного контролю (вимірювань ваги, кількості, щільності тощо), геофізичних досліджень свердловин, стерилізації продукції, наукових досліджень тощо.

Поводження з ДІВ у кожній галузі має свою специфіку та потребує захисту людей, які під час виконання своєї професійної діяльності знаходяться в сфері впливу іонізуючого випромінювання. Забезпечення радіаційного захисту людини і навколишнього природного середовища при використанні ДІВ є пріоритетним напрямом державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Функції державного регулювання ядерної та радіаційної безпеки на території Харківської, Полтавської та Сумської областей здійснює Східна інспекція з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції ядерного регулювання України (далі – Східна інспекція Держатомрегулювання). Діяльність Східної інспекції Держатомрегулювання спрямована на підвищення ядерної та радіаційної безпеки, запобігання радіаційних аварій та випадків ядерного тероризму на підконтрольній території.

Діяльність підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, здійснюється на підставі ліцензій на право провадження діяльності з використання ДІВ, виданих Держатомрегулювання та її територіальними органами.

На території Харківської області станом на 01.01.2018 року знаходиться 399 підприємств, організацій та установ, які використовують ДІВ, в тому числі: в промисловості та науково-дослідних закладах – 104, лікувально-профілактичних установах – 295. Найбільш широке використання ДІВ в медичних закладах, які використовуються для променевої терапії та діагностики захворювань.

До найбільш радіаційно-небезпечних об'єктів Харківської області відносяться: Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», Державне спеціалізоване підприємство «Харківський державний міжобласний спеціальний комбінат» (далі – ДСП «Харківський ДМСК»), Національний науковий центр «Інститут метрології», Державна установа «Інститут медичної радіології ім. С.П.Григор'єва Національної академії медичних наук України», КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ОНКОЛОГІЇ».

З метою запобігання незаконному обігу ДІВ, підвищення рівня радіаційної безпеки, забезпечення обліку ДІВ, контролю за їх зберіганням, місцезнаходженням і переміщенням, аналізом якісного і кількісного складу ДІВ

реєструються у Реєстраційному центрі Державного реєстру ДІВ (м. Харків). Станом на 01.01.18 року підприємствами, організаціями та установами Харківської області зареєстровано 2 410 од. ДІВ, з них ізотопних ДІВ – 1 031 од., пристроїв, що генерують іонізуюче випромінювання – 1 379 од.

У зв'язку з прийняттям Податкового Кодексу України та з метою зменшення накопичення радіоактивних відходів особливими умовами ліцензій встановлюються умови щодо обмеження терміну зберігання відпрацьованих радіонуклідних ДІВ, а також умови щодо надання щоквартальної звітності про фактичні обсяги РАВ. Відпрацьовані радіонуклідні ДІВ протягом 6 місяців з дати закінчення терміну експлуатації повинні бути переатестовані з подовженням терміну їх експлуатації або переведені до категорії РАВ і передані до спеціалізованого підприємства по поводженню з радіоактивними відходами. Щоквартально Східною інспекцією Держатомрегулювання проводиться аналіз звітів для виявлення понаднормового зберігання РАВ.

У зв'язку з цим, необхідно відзначити позитивну тенденцію зменшення кількості відпрацьованих ДІВ, оскільки саме відпрацьовані ДІВ є найбільш вразливими.

У 2017 році до ДСП «Харківський ДМСК» підприємствами та організаціями Харківської області було передано 317 од. відпрацьованих ДІВ у вигляді радіоактивних відходів сумарною активністю $1,59 \cdot 10^{11}$ Бк та твердих радіоактивних відходів масою 40 221 кг сумарною активністю $5,37 \cdot 10^7$ Бк.

У 2017 році Східною інспекцією Держатомрегулювання взято участь у реагуванні на 2 (виявлення ДІВ у незаконному обігу) випадки радіаційних інцидентів та інших подій, пов'язаних з втратою контролю над ДІВ. Радіаційних аварій на території Харківської області у 2017 році не зафіксовано.

Стан радіаційної безпеки в Харківській області зумовлений наявністю підприємств, організацій та установ, що використовують радіаційно-небезпечні технології і речовини, а також їх впливом на обслуговуючий персонал, населення та навколишнє природне середовище і є задовільний.

Поводження з радіоактивними відходами

Важливою умовою забезпечення безпеки при використанні ДІВ є їх безпечне зберігання або захоронення у кінці їх життєвого циклу з метою уникнення можливості їх втрати та потрапляння до місць доступних для населення. Адже відпрацьовані ДІВ і після завершення строку служби за своїм призначенням залишаються радіаційно-небезпечними об'єктами, оскільки містять радіоактивний матеріал, який в разі розповсюдження чи ненавмисного використання може завдати значної шкоди для здоров'я людей. Відпрацьовані ДІВ переводяться в категорію радіоактивних відходів (далі – РАВ) і подальше поводження з ними здійснюється відповідно до вимог безпеки при поводженні з РАВ.

З метою забезпечення безпеки РАВ, у формі відпрацьованих ДІВ та інших РАВ, що утворюються при використанні ДІВ у різних галузях промисловості та медицині, у 60-х роках минулого сторіччя на території

України, були створені шість спеціалізованих підприємств з поводження з радіоактивними відходами, зокрема, ДСП «Харківський ДМСК».

ДСП «Харківський ДМСК», на території закріпленій за ним зон обслуговування (Харківська, Полтавська та Сумська області), забезпечує збір, транспортування та безпечне розміщення відпрацьованих ДІВ та РАВ у спеціально призначених для цього сховищах, а також, експлуатацію станції дезактивації білизни, спецодягу і засобів індивідуального захисту від медичних закладів та підприємств.

У зв'язку з тим, що сховища РАВ на пункті захоронення радіоактивних відходів (далі – ПЗРВ) ДСП «Харківський ДМСК» споруджувались, вводились в експлуатацію та заповнювались ще за радянських часів, без дотримання усього обсягу прийнятих на сьогодні вимог безпеки, у 90-ті роки були прийнято рішення щодо перепрофілювання та переоснащення спеціалізованого підприємства з метою переходу на технологію тимчасового контейнерного зберігання РАВ. Відповідно було припинено експлуатацію старих сховищ РАВ, які призначались для захоронення РАВ та відпрацьованих ДІВ (тобто без наміру їх подальшого вилучення). Натомість на ПЗРВ споруджені та експлуатуються тимчасові сховища ангарного типу для контейнерного зберігання РАВ. Старі сховища законсервовані, щодо них здійснюються постійні заходи з обслуговування, підтримки у безпечному стані, моніторингу та контролю.

Подальші заходи в частині переоснащення та перепрофілювання ДСП «Харківський ДМСК» визначені у Загальнодержавній цільовій екологічній програмі поводження з РАВ.

Серед іншого передбачаються заходи щодо вилучення РАВ із старих сховищ та перезахоронення в централізованих сховищах на майданчику комплексу «Вектор» на території зони відчуження. Це дозволить ліквідувати старі місця захоронення РАВ та пов'язану з їх існуванням потенційну небезпеку розповсюдження радіонуклідів у навколишнє середовище. У кожному конкретному випадку такі рішення мають прийматися за результатами переоцінки безпеки, яка на поточний момент здійснюється ДСП «Харківський ДМСК», відповідно до умов ліцензій, виданих Держатомрегулювання.

Також, ДСП «Харківський ДМСК» залучається до невідкладних дій компетентних органів із ліквідації аварійних ситуацій, що пов'язані із виявленням "покинутих" ДІВ або ДІВ у незаконному обігу. Всі такі ДІВ направляються до сховищ ДСП «Харківський ДМСК», де забезпечується їх безпечне та контрольоване зберігання та локалізація від потрапляння у навколишнє природне середовище та місць доступних для населення.

ДСП «Харківський ДМСК» постійно проводиться контроль за радіаційним станом на станції дезактивації та ПЗРВ у відповідності до вимог норм, правил та стандартів з ядерної та радіаційної безпеки. У 2017 році за даними радіаційного моніторингу на промайданчику, у санітарно-захисній зоні, зоні спостереження ДСП «Харківський ДМСК» перевищень нормативних значень радіаційних параметрів не зафіксовано, радіаційна обстановка стабільна.

**Експлуатація атомних електростанцій та пунктів захоронення
радіоактивних відходів (ПЗРВ)**

Таблиця 61

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район), назва АЕС та підприємства	Кількість ядерних та радіаційно небезпечних об'єктів (усього), од.	АЕС		Підприємства, що здійснюють захоронення радіоактивних відходів (РАВ)		
			кількість реакторів, од.	кількість РАВ, м ³ загальна активність, Бк*	кількість ПЗРВ, од.	кількість РАВ, м ³ загальна активність, Бк*	радіаційний фон на території ПЗРВ, мкЗв/год
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Державне спеціалізоване підприємство «Харківський державний міжобласний спеціальний комбінат» (ПЗРВ)	1	-	-	1	-	<0,3

Примітка: * – інформація щодо кількості РАВ та загальної активності у Східній інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України відсутня.

Використання джерел іонізуючого випромінювання (ДІВ)*

Таблиця 62

№ з/п	Власник ДІВ	Адреса власника ДІВ	Примітка
1	2	3	4
1	Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут»	61108, м. Харків, вул. Академічна, 1	
2	Національний науковий центр «Інститут метрології»	61002, м. Харків, вул. Мironосицька, 42	
3	Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна	61022, м. Харків, пл. Свободи, 4	
4	Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України	61001, м. Харків, пр. Науки, 60	
5	Публічне акціонерне товариство «Турбоатом»	61323, м. Харків, пр. Московський, 199	
6	Геофізичне управління «Укргазпромгеофізика» Дочірньої компанії «Укргазвидобування» НАК «Нафтогаз України»	Юр. адреса: 04053, м. Київ, вул. Кудрявська, 26/28, факт. адреса: 61031, м. Харків, вул. Драгомирівська, 3	
7	Товариство з обмеженою відповідальністю «ТУТКОВСЬКИЙ СВЕРДЛОВИНИЙ СЕРВІС»	Юридична адреса: 04114, м. Київ, вул. Дубровицька, 28; Фактична адреса: Харківська обл., Балаклійський р-н, с. Пятигірське, вул. Першотравнева, 15	
8	КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ОНКОЛОГІЇ»	61070, м. Харків, Помірки, 70	

1	2	3	4
9	Державна установа «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва Національної академії медичних наук України»	61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 82	
10	Комунальний заклад охорони здоров'я «Обласний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення»	61166, м. Харків, вул. Новгородська, 85	
11	Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті № 1 Філії «Центр охорони здоров'я» Публічного акціонерного товариства «Українська залізниця»	Юридична адреса: 03608, м. Київ, вул. Тверська, 5 Фактична адреса: 61018, м. Харків, пров. Балакірева, 5	
12	Харківське відділення Публічного акціонерного товариства «САН ІнБев Україна»	Юридична адреса: 03680, м. Київ, вул. Фізкультури, 30-В. Фактична адреса: 61001, м. Харків, вул. Роганська, 161	

Примітка: * – у таблиці вказана інформація про підприємства, які використовують джерела іонізуючого випромінювання у закритому та відкритому вигляді і підлягають ліцензуванню.

Забруднення території техногенними та техногенно-підсиленими джерелами природного походження

Таблиця 63

№ з/п	Назва адміністративно-територіальної одиниці (область, район)	Кількість населення, осіб	Радіаційний фон на території, мкЗв/год	Питома активність забруднюючих радіонуклідів, Бк/кг				
				цезій-137 (техногенний)	стронцій-90 (техногенний)	радій (природний)	торій (природний)	калій (природний)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
За інформацією Східної інспекції з ядерної та радіаційної безпеки (на правах самостійного управління) Державної інспекції з ядерного регулювання України, дані відсутні.								

XV. Моніторинг довкілля

Мережа спостережень за станом довкілля

Таблиця 64

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довкілля	Кількість точок спостережень, од.								
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	морські води	джерела скидів зворотних вод у морські води	підземні води	джерела скидів зворотних вод у глибокі підземні водоносні горизонти	грунти
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Державна служба України з надзвичайних ситуацій	10	–	21	–	–	–	–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2.	Міністерство аграрної політики та продовольства України	–	–	–	–	–	–	–	–	14
3.	Державне агентство водних ресурсів України	–	–	26	–	–	–	–	–	–

Транскордонні системи спостережень*

Таблиця 64.1

№ з/п	Країна-партнер, з якою проводиться спільний моніторинг	Кількість точок спостережень	Показники, за якими проводяться спостереження	Періодичність проведення спостережень
1	2	3	4	5
–	–	–	–	–

Примітка: * – у Харківській області відсутня транскордонна система спостережень.

Доступ до інформації про стан навколишнього природного середовища

Таблиця 65

№ з/п	Орган, відповідальний за підготовку та висвітлення інформації про стан довкілля	Назва публікації, видання	Періодичність підготовки публікації, видання	Інтернет-посилання
1	2	3	4	5
1.	Департамент екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації	Інформація щодо екологічного стану м. Харкова та Харківської області	щомісяця, щороку	http://kharkivoda.gov.ua/oblastna-derzhavna-administratsiya/struktura-administratsiyi/strukturni-pidrozdzili/486/2736
2.		Екологічний паспорт Харківської області	щороку	
3.		Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Харківській області	щороку	

XVI. Міжнародне співробітництво

Таблиця 66

Назва угоди	Дата підписання	Термін дії угоди	Примітка
1	2	3	4
Договір про дружбу та співробітництво між Харківською та Мінською областями	від 22 січня 1996 року	Угода уклалась строком на один рік та продовжується автоматично на наступні роки, якщо жодна з Сторін не заявить про припинення дії Угоди не пізніше ніж за місяць до кінця року	В рамках Договору підписано: - Угоду між Чугуївською районною державною адміністрацією Харківської області (Україна) та Дзержинським районним державним виконавчим комітетом Мінської області (Республіка Білорусь), про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (від 24 вересня 2009 року); - Угоду між Вовчанською районною державною адміністрацією Харківської області (Україна) та Логойським районним виконавчим комітетом Мінської області (Республіка Білорусь) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво (від 19 травня 2009 року)
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Акмолінською областю (Республіка Казахстан) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 01 листопада 1998 року	Угода уклалась строком на п'ять років. Дія Угоди автоматично продовжується на наступні п'ять років, якщо жодна із Сторін не пізніше як за шість місяців до закінчення терміну дії Угоди не заявить шляхом письмового повідомлення про намір припинити її дію	
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хокіміятом Ташкентської області (Республіка Узбекистан) про довгострокове торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	від 01 березня 2001 року	Діє до виповнення шести місяців, зі дня отримання однією із Сторін письмового повідомлення іншої Сторони про її наміри припинити дію цієї Угоди	

1	2	3	4
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Хякімліком Марійського веляяту (Туркменістан) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 13 березня 2012 року	Діє протягом трьох років та автоматично продовжується на кожний наступний трирічний період, якщо жодна зі Сторін не повідомить іншу про свій намір припинити Угоду за три місяці до закінчення відповідного трьохрічного періоду	
Меморандум між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та виконавчим органом державної влади Хатлонської області (Республіка Таджикистан) про торгово-економічне, науково-технічне та гуманітарне співробітництво	вересень 2009 року	Дія Меморандуму може бути припинена однією із Сторін, і він втрачає силу по закінченню шести місяців з дати отримання однією із Сторін письмового повідомлення другою Стороною про своє рішення припинити його дію	
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Адміністрацією Пловдивської області (Республіка Болгарія) про торговельно-економічне, науково-технічне та соціально-культурне співробітництво	від 2 квітня 2001 року	Термін дії Угоди може бути продовжено чи призупинено з ініціативи кожної із Сторін шляхом направлення однією зі Сторін відповідного письмового повідомлення іншій Стороні не менш ніж за шість місяців до закінчення п'ятирічного періоду	
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) і Воєводством Велькопольським (Республіка Польща) про торговельно-економічне, науково-технічне та культурне співробітництво	від 27 лютого 2002 року	Дія Угоди припиняється через шість місяців після отримання однією із Сторін письмового повідомлення іншої Сторони про її намір припинити дію цієї Угоди	
Угода про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво, яку уклали Харківська обласна державна адміністрація (Україна) з одного боку та Трнавський Автономний край (Словацька Республіка) з другого боку	від 17 червня 2011 року	Дія Угоди припиняється за домовленістю сторін або повідомлено однієї зі Сторін відповідного письмового повідомлення	

1	2	3	4
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та губернаторством провінції Ізмір (Турецька Республіка) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 22 серпня 2008 року	Дія угоди припиняється через три місяці після отримання однією з Сторін письмового повідомлення іншої Сторони про її намір припинити дію цієї Угоди	
Угода між Харківською обласною державною адміністрацією (Україна) та Народним Комітетом провінції Кхань Хоа (Соціалістична Республіка В'єтнам) про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво	від 17 грудня 2002 року	Угода уклалась строком на п'ять років. Термін дії угоди автоматично продовжується на наступний період п'ять років, якщо жодна з Сторін не пізніше, ніж за три місяці до закінчення відповідного періоду не заявить шляхом письмового повідомлення іншій Стороні про свій намір припинити дію цієї Угоди	

Перелік проектів міжнародної технічної допомоги

Таблиця 66.1

№ з/п	Назва проекту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проекту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до ТЗ	Досягнуті результати
1	2	3	4	5	6	7	8
–	–	–	–	–	–	–	–

Перелік інвестиційних проектів

Таблиця 66.2

№ з/п	Назва проекту	Термін реалізації	Джерело фінансування	Вартість проекту	Залишок коштів станом на кінець року	Результати, що мали бути досягнуті відповідно до проекту	Наявні експертизи проектної документації
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Інвестиційна пропозиція «Розчищення русла річки Сіверський Донець в межах Печенізького району»	2 роки	Фінансування реалізації інвестиційного проекту за рахунок коштів державного бюджету або іноземного інвестора	3,1 млн. дол. США	–	Поліпшення екологічної ситуації в районі, пониження рівня ґрунтових вод. Створення сприятливих умов для розвитку туризму.	–

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	Інвестиційна пропозиція «Розчистка русла річки Вовча у межах міста Вовчанська з подальшою можливістю облаштування зон рекреації»	2 роки	Прямі зовнішні інвестиції	0,5 млн. дол. США (актуальну суму буде уточнено)	–	<ul style="list-style-type: none"> - Попередження збільшення антропогенного впливу на навколишнє середовище басейну р. Сіверський Донець, сприяння розвитку екологічно безпечних видів діяльності, визначення головних напрямків дій відносно раціонального використання, охорони та відновлення водних ресурсів; - нормалізація діючих санітарно-екологічних, соціальних та техногенних обставин та екологічне оздоровлення водного об'єкту; підтримка екологічної рівноваги та відновлення екосистеми басейну р. Сіверський Донець, відновлення рослинного покриття на березі водного об'єкту, встановлення та облаштування прибережних захисних смуг річок басейну. 	–
3.	Інвестиційна пропозиція «Дренажна система с. Артемівка Печенізького району Харківської області»	1 рік	Державний, обласний бюджет, місцевий бюджет або міжнародні донорські організації	0,5 млн. дол. США (актуальну суму буде уточнено)	–	<ul style="list-style-type: none"> - Захист від підтоплення с. Артемівка, покращення екологічного та санітарно-епідеміологічного стану на території села; - зниження рівня ґрунтових вод на забрудненій території села за рахунок реконструкції дренажної системи; - розчистка русла річки Гнилиця по всій протяжності села; - розчистка та облаштування мережі осушувальних каналів в поймі річки; - реконструкція нагорного каналу по вулиці Камишева від автодорожнього переходу через р. Гнилиця до західної окраїни села, три пішохідних переходи через р. Гнилиця, автодорожні переходи через канали. 	–

XVII. Планування природоохоронної діяльності

Перелік регіональних (місцевих) природоохоронних програм

Таблиця 67

№ з/п	Назва програми	№ та дата прийняття	Кількість коштів у звітному році за програмою		
			виділено, тис. грн	фактично профінансовано, тис. грн	%
1	2	3	4	5	6
1.	Комплексна Програма охорони навколишнього природного середовища в Харківській області на 2009-2013 роки та на перспективу до 2020 року	Рішення Харківської обласної ради від 29 жовтня 2009 №1413-V (із змінами)	80 011,5	71 537,6	89,4%
2.	Програма «Питна вода Харківської області» на 2012-2020 роки	Рішення Харківської обласної ради від 01 березня 2012 № 350-VI	64 916,0	86 800,0	133,7%
3.	Комплексна Програма розвитку водного господарства Харківської області до 2021 року	Рішення Харківської обласної ради від 20 червня 2013 № 746-VI	77 530,0	46 860,0	60,4%

Взаємодія із засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю

Таблиця 68

Показники	Одиниця виміру	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1	2	3	4	5
1. Інформаційно-просвітницькі заходи, у тому числі із залученням:		229	146	204
періодичних видань	од.	40	48	50
телебачення	од.	5	4	4
радіомовлення	од.	5	4	5
мережі Інтернет	од.	178	90	98
виставкових заходів	од.	1	1	1
2. Консультації з громадськістю, у тому числі:		54	30	62
громадські слухання	од.	–	–	–
круглі столи	од.	5	3	4
зустрічі з громадськістю	од.	1	1	1
семінари	од.	–	–	–
громадська приймальня (кількість відвідувачів)	од.	42	20	58
інтернет-конференції	од.	1	1	1
інтерактивне спілкування (теле-, радіодіалоги)	од.	5	5	5

Громадські організації, що діють на території області (загальнодержавні, місцеві)

Таблиця 69

№ з/п	Організації	Юридична адреса
1	2	3
1	Харківське відділення Всеукраїнської громадської організації «До чистих джерел»	м. Харків, вул. Аравійська, 22

1	2	3
2	Асоціація харківського міжотраслевого центру екологічної освіти «Харків-Екоцентр»	м. Харків, пл. Свободи, 4
3	Громадська організація «Екологічна безпека»	м. Харків, вул. Сумська, 39
4	Харківська міська організація «Енергія миру»	м. Харків, вул. Римарська, 8-7
5	Громадська організація «ЕКО»	м. Харків, вул. Клочківська, 224 (школа № 224)
6	Харківська обласна рада Українського товариства мисливців та рибалок	м. Харків, вул. Цюрупы, 27
7	Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи	м. Харків, м. Свободи, 5, 4 під, 7 пов.
8	Харківська міська організація «Незалежна агенція екологічної інформації (Екоінформ)»	61052, а/с 81
9	Харківська обласна організація Всеукраїнської екологічної ліги	м. Харків, вул. Лермонтівська, 3, кв. 1
10	Харківська міська екологічна громадська організація «Мама 86 Харків»	tsgulyova@mama-86.org.ua
11	Міжобласне товариство Екологічна група „Печеніги”	м. Харків, пров. Забайкальський, 13, кв. 6
12	Харківська міська громадська організація «Партнерство»	м. Харків, а/с 11509
13	Громадська організація «Фельдман Еко-Парк»	м. Харків. вул. Сумська, 70

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів державного бюджету у 2015-2017 роках

Таблиця 70

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з Державного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2015 рік							
1.	Реконструкція очисних споруд каналізації Малоданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області	35 474,24	2013-2016	65%	13 345,40	–	<p>По будівлі механічної очистки стоків виконано наступні роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - земляні роботи - 145 м³; - улаштовано залізобетонні фундаменти та балки фундаментні, улаштовано канал КЛМ1 – 43,3 м³; - змонтовано металеві колони та балки, підкранові балки, зв'язки, прогони, фахверки, сходи – 17,63 т; - муровані стіни - 8 м³; - стіни з багат шарових металопрфільних панелей з утеплювачем – 6,27 т; - покрівля з багат шарових панелей з утеплювачем - 115 м²; - встановлено вікна - 21,92 м², ворота - 0,475 т., двері - 2,35 м²; - улаштовано підлоги бетонні – 74 м²; - змонтовано два фільтри з шафами управління; - змонтовано два компресора та 4 біодиски; - улаштовано залізобетонні підземні резервуари мікрофільтрації; - придбано технологічне та електрообладнання у повному обсязі.

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	Будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами в м. Богодухів (коригування)	80 945,50	2014-2016	65%	19 584,06	–	Виконано будівельні роботи по I-му пусковому комплексу, а саме: - облаштовано під'їзну дорогу; - огорожено територію залізобетонними плитами; - завершено будівельні роботи по будівлі виробничого корпусу, зовнішньому електропостачанню, водопостачанню резервуарам збору фільтрату; - виконано улаштування протифільтраційного екрану котловану; - виконано роботи з улаштування бетонних внутрішньо майданчикових доріг та площадок з монолітного бетону; - закінчено роботи по улаштуванню блоку «Септик» та дизбар'єру; - закінчено роботи з благоустрою та озелененню території.
3.	Будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами м. Люботин (коригування)	99 732,91	2015-2016	30%	29 841,07	–	Виконано улаштування котловану та фундаментів виробничого корпусу, переміщено сміття з будівельного майданчику, змонтовано металокаркас виробничого корпусу, стіни, вікна та двері, під'їзні дороги з плит, огорожу території. Частково виконано роботи з рекультивації ділянки раніше накопиченого сміття. Виконано земляні роботи утримаючого насипу на 60 %.
2016 рік							
1.	Будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами м. Люботин	119 088,2	2015-2017	43%	19 987,37	-	Улаштовано котлован для захоронення твердих побутових відходів після сортування

1	2	3	4	5	6	7	8
	(коригування)						(41,184 тис. м ³). Зачищено територію площею 5 га від раніше накопиченого сміття та перевезено на місце складування. Виконано роботи по біоремедіації та рекультивації раніше накопиченого сміття. Улаштовано покриття доріг з залізобетонних плит (648 м ²), дренажну систему каналізації у виробничому корпусі, бетонну підлогу у виробничому корпусі (2 170 м ²). Виконано роботи по улаштуванню системи електропостачання та освітлення, зовнішньому та внутрішньому утепленню стін виробничого корпусу.
2017 рік							
-	-	-	-	-	-	-	-

Перелік природоохоронних заходів, фінансування яких здійснювалось за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2015-2017 роках

Таблиця 71

№ з/п	Назва природоохоронного заходу	Загальна кошторисна вартість (згідно з проектом), тис. грн	Термін реалізації заходу (згідно з проектом)	Ступінь готовності природоохоронного заходу, %	Обсяг фактичних видатків з обласного фонду, тис. грн	Обсяг фактичних видатків з інших джерел, тис. грн	Інформація щодо стану виконання природоохоронного заходу (завершення або введення в експлуатацію)
1	2	3	4	5	6	7	8
2015 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА						

1	2	3	4	5	6	7	8
1	Будівництво каналізаційних мереж по вул. Першотравневій та вул. Дачній в смт Краснокутськ	1 783,13	2013-2015	26,2	843,03	0	Роботи завершені, готуються документи на передачу об'єкта експлуатуючій організації
2	Роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустроєм Комсомольського озера в смт Сахновщина Харківської області	1 194,576	2014-2015	44	655,95	0	Роботи завершені
3	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію системи водовідведення та очисних споруд сел. Рогань Харківського району	0	2015	0	818,867	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
4	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію очисних споруд в с. Гатище Вовчанського району Харківської області та сел. Рогань Харківського району	0	2015	0	958,298	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
5	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію каналізаційних очисних споруд в поймі ріки Берестова в м. Красноград	0	2015	0	968,891	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
Департамент капітального будівництва ХОДА							
1	Реконструкція очисних споруд каналізації Малооданилівської селищної ради Дергачівського району	35 474,24	2013-2016	65	5 000,0	-	По будівлі механічної очистки стоків виконано наступні роботи: - земляні роботи - 145 м ³ ; - улаштовано залізобетонні фундаменти та балки фундаментні, улаштовано канал КЛМ1 – 43,3 м ³ ; - змонтовано металеві колони та балки, підкранові балки, зв'язки, прогони, фахверки, сходи – 17,63 т; - муровані стіни - 8 м ³ ;

1	2	3	4	5	6	7	8
							<ul style="list-style-type: none"> - стіни з багатошарових металопрофільних панелей з утеплювачем – 6,27 т; - покрівля з багатошарових панелей з утеплювачем - 115 м²; - встановлено вікна - 21,92 м², ворота - 0,475 т., двері - 2,35 м²; - улаштовано підлоги бетонні – 74 м²; - змонтовано два фільтри з шафами управління; - змонтовані два компресора та 4 біодиски; - улаштовано залізобетонні підземні резервуари мікрофільтрації; - придбано технологічне та електрообладнання у повному обсязі
2	Будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами в м. Богодухів (коригування)	80 945,5	2014-2016	65	8 654,47	-	<p>Виконано будівельні роботи по I-му пусковому комплексу, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - облаштовано під'їзну дорогу; - огорожено територію залізобетонними плитами; - завершено будівельні роботи по будівлі виробничого корпусу, зовнішньому електропостачанню, водопостачанню резервуарам збору фільтрату; - виконано улаштування протифільтраційного екрану котловану; - виконано роботи з улаштування бетонних внутрішньо майданчикових доріг та площадок з монолітного бетону;

1	2	3	4	5	6	7	8
							- закінчено роботи по улаштуванню блоку «Септик» та дизбар'єру; - закінчено роботи з благоустрою та озелененню території.
	Всього по ОФОНПС:				17 899,506	0,0	
2016 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА						
1	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво каналізаційних очисних споруд в м. Богодухові в с. Семенів Яр продуктивністю 700 м ³ /добу	0	2016	0	349,058	346,513	Проектно-кошторисна документація розроблена
2	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію повітродувної станції та аеротенків каналізаційних очисних споруд м. Первомайська	0	2016	100	308,207	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
3	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво модульних очисних споруд в с. Богуславка Борівського району Харківської області	0	2016	100	120,0	0	Проектно-кошторисна документація розроблена, реалізація проекту заплановано у 2017 році
4	Розробка проектно-кошторисної документації на реконструкцію очисних споруд в м. Валки	0	2016	0	404,945	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
5	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво модульних очисних споруд в с. Нагірне Зачепилівського району Харківської області	0	2016	0	120,0	0	Проектно-кошторисна документація розроблена, реалізація проекту заплановано у 2017 році
6	Будівництво каналізаційних мереж по вул. Першотравневій в смт Краснокутськ Краснокутського району	498,938	2016	100	492,949	0	Роботи завершені

1	2	3	4	5	6	7	8
7	Реконструкція очисних споруд із застосуванням технології «Біоплато» в селі Бірки Зміївського району	7 063,19	2016-2017	66	4 021,194	0	
8	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво очисних споруд в м. Люботин по вул. Шмідта	0	2016	-	439,4	0	Для закінчення розробки необхідно 360 тис. грн
9	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво очисних споруд в смт Мала Рогань	0	2016	100	797,927	0	Проектно-кошторисна документація розроблена
10	Розчищення русла ріки Уди в смт Золочів Золочівського району Харківської області	8 830,47	2016-2017	19	1 213,42	0	
11	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво Комплексу по управлінню відходами у Первомайському районі	0	2016	-	787,221	0	Для закінчення розробки необхідно додаткові кошти в сумі 495,193 тис. грн
12	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво полігону ТПВ в м. Лозова	0	2016	100	599,857	598,544	Проектно-кошторисна документація розроблена
13	Розробка проектно-кошторисної документації на будівництво Комплексу по управлінню ТПВ в м. Красноград	0	2016	-	599,498	438,0	Для закінчення розробки необхідно додаткові кошти у сумі 158,360 тис. грн
14	Реконструкція очисних споруд в с. Феськи, Золочівський район, Харківська область	1 407,04	2016-2017	90	1 066,009	0	Передбачено завершення робіт у 2017 році
15	Придбання обладнання, устаткування для реалізації заходів з водообміну у Краснопавлівському водосховищі	1063,25	2016	100	1063,25	0	Обладнання придбано, готуються рішення сесії передачі на баланс балансоутримувача
Департамент капітального будівництва ХОДА							
1	Реконструкція очисних споруд каналізації Малооданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області (коригування)	4 270,74	2012-2017	64	250,0	-	По будівлі механічної очистки стоків виконано наступні роботи: - земляні роботи – 145 м ³ ; - улаштовано залізобетонні

1	2	3	4	5	6	7	8
							<p>фундаменти та балки фундаментні, улаштовано канал КЛМ1 – 43,3 м³;</p> <p>- змонтовано металеві колони та балки, підкранові балки, зв'язки, прогони, фахверки, сходи – 17,63 т;</p> <p>- муровані стіни – 8 м³;</p> <p>- стіни з багатошарових металопротильних панелей з утеплювачем – 6,27 т;</p> <p>- покрівля з багатошарових панелей з утеплювачем – 115 м²;</p> <p>- встановлено вікна – 21,92 м², ворота – 0,475 т., двері – 2,35 м²;</p> <p>- улаштовано підлоги бетонні – 74 м²;</p> <p>- змонтовано два фільтри з шафами управління;</p> <p>- змонтовані два компресора та 4 біодиски;</p> <p>- улаштовано залізобетонні підземні резервуари мікрофільтрації;</p> <p>- придбано технологічне електрообладнання у повному обсязі.</p>
Балаклійська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу для м. Балаклія	-	-	-	2 096,4	-	Придбано
Близнюківська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для Близнюківського району	-	-	-	1 196,4	-	Придбано
Валківська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу для м. Валки	-	-	-	0,0	-	Придбано
Великобурлуцька райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для	-	-	-	1 196,4	-	Придбано

1	2	3	4	5	6	7	8
	смт Великий Бурлук						
Вовчанська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Старий Салтів	-	-	-	1 219,2	-	Придбано
Дворічанська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Дворічна Дворічанського району	-	-	-	1 100,0	-	Придбано
Дергачівська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Мала Данилівка Дергачівського району	-	-	-	1 217,0	-	Придбано
2	Придбання сміттевозу для Слатинської селищної ради Дергачівського району	-	-	-	918,0	-	
Золочівська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для смт Золочів Золочівського району	-	-	-	1 697,0	-	Придбано
Кегичівська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для смт Кегичівка	-	-	-	1 196,4	-	Придбано
Краснокутська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Краснокутськ	-	-	-	1 242,0	-	Придбано
Лозівська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для Краснопавлівської селищної ради Лозівського району	-	-	-	2 096,4	-	Придбано
Харківська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для Кулиничівської селищної ради Харківського району	-	-	-	2 098,5	-	Придбано
Лозівська міська рада							
1	Придбання сміттевозу для м. Лозова	-	-	-	1 200,0	180,0	Придбано
Первомайська міська рада							
1	Придбання сміттевозу для	-	-	-	2 096,4	-	Придбано

1	2	3	4	5	6	7	8
	м. Первомайський						
Чугуївська міська рада							
1	Придбання сміттєвозу для м. Чугуєва	-	-	-	2 090,4	-	Придбано
	Усього по ФОНПС	-	-	-	35 293,475	1 563,057	-
2017 рік							
	Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури ХОДА						
1	Будівництво модульних очисних споруд в с. Богуславка Борівського району Харківської області	2 924,152	2017	100	2 789,517	-	Завершено
2	Будівництво модульних очисних споруд в с. Нагірне Зачепилівського Харківської області	1 192,294	2017	100	955,029	-	Завершено
3	Реконструкція очисних споруд в с. Феськи, Золочівський район, Харківська область	1 407,041	2016-2017	100	258,827	-	Завершено
4	Реконструкція очисних споруд із застосуванням технології «Біоплато» в селі Бірки Зміївського району	7 063,189	2016-2017	100	2 078,728	-	Завершено
5	Будівництво комплексу по управлінню комунальними відходами на території Симонівської (колишньої Першої Червоноармійської) сільської ради Вовчанського району (по за межами населеного пункту)	99 262,060	2016-2019	7,7	6 926,703	-	Перехідний об'єкт
	Департамент капітального будівництва ХОДА						
1	Реконструкція очисних споруд каналізації Малоданилівської селищної ради Дергачівського району Харківської області (коригування)	42 470,74	2012-2018	80	2 200,54	-	По будівлі механічної очистки стоків виконано наступні роботи: земляні роботи (145 м3); улаштовано залізобетонні фундаменти та балки фундаментні, улаштовано канал КЛМ1 (43,3 м3); змонтовано металеві

1	2	3	4	5	6	7	8
							колони та балки, підкранові балки, зв'язки, прогони, фахверки, сходи (17,63 т); муровані стіни (8 м3); стіни з багатошарових металопрофільних панелей з утеплювачем (6,27 т); покрівля з багатошарових панелей з утеплювачем (115 м2); встановлено вікна (21,92 м2), ворота (0,475 т), двері (2,35 м2); улаштовано підлоги бетонні (74 м2); змонтовано два фільтри з шафами управління; змонтовані два компресора та 4 біодиски; улаштовано залізобетонні підземні резервуари мікрофільтрації; придбано технологічне та електрообладнання у повному обсязі. Збудовано блок механічного обезводження опадів та блок ультрафіолетової стабілізації очищення стічних вод, змонтовано обладнання блоків.
Балаклійська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу порталного на базі шасі МАЗ для м. Балаклія	-	2017	100	1 180,890	-	Придбано
Барвінківська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу з відвалом для м. Барвінкове Харківської області	-	2017	100	1 647,6	-	Придбано
Валківська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу для Валківського району	-	2017	100	1 630	-	Придбано
Великобурлуцька райдержадміністрація							
1	Придбання сміттєвозу для смт Приколотне Великобурлуцького району	-	2017	100	1 608	-	Придбано
Дворічанська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для	-	2017	100	1 389	-	Придбано

1	2	3	4	5	6	7	8
	смт Дворічна Дворічанського району						
Дергачівська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для м. Дергачі	-	2017	100	2 497,8	-	Придбано
Зачепилівська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для смт Зачепилівка	-	2017	100	1 389	-	Придбано
Зміївська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для м. Зміїв	-	2017	100	2 497,8	-	Придбано
2	Придбання сміттевозу для Зміївського району	-	2017	100	2 484	-	Придбано
Золочівська райдержадміністрація							
1	Реконструкція очисних споруд по вул. Комарова в смт Золочів Золочівський район, Харківська область	4 751,566	2017	100	4 728,257	-	Завершено
2	Реконструкція каналізаційного колектора Д-160 мм по вулиці Корольова в смт Золочів Харківської області	1 489,3	2017	100	1 481,208	-	Завершено
Кегичівська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу з боковим завантаженням СБМ для смт Кегичівка	-	2017	100	1 445,7	-	Придбано
Красноградська райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для м. Красноград	-	2017	100	2 399,5	-	Придбано
Краснокутська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для смт Краснокутськ	-	2017	100	1 300	-	Придбано
Нововодолазька райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Нова Водолага	-	2017	100	1 499,97	-	Придбано
Печенізька райдержадміністрація							
1	Придбання сміттевозу для смт Печеніги з відвалом	-	2017	100	1 650	-	Придбано

1	2	3	4	5	6	7	8
Сахновщинська райдержадміністрація							
1	Придбання вакуумної машини для смт Сахновщина	-	2017	100	1 638	-	Придбано
Лозівська міська рада							
1	Реконструкція самопливного каналізаційного колектору по вул. Карла Маркса до каналізаційної насосної станції № 2	18 103,73	2017-2018	21	3 763,509	-	Перехідний об'єкт
2	Придбання гідродинамічної машини з мулососом для м. Лозова	-	2017	100	4 389	-	Придбано
Мереф'янська міська рада							
1	Придбання сміттєвозу для м. Мерефа	-	2017	100	1 547	-	Придбано
2	Придбання вакуумної машини для міста Мерефа	-	2017	100	950	295,7	Придбано
Первомайська міська рада							
1	Реконструкція каналізаційного колектору К4 Ду800 протяжністю 869 м в м. Первомайський Харківської області	9 230,170	2017-2018	22	2 000	-	Перехідний об'єкт
2	Придбання каналопромивочної машини для м. Первомайський	-	2017	100	2 872,2	-	Придбано
Чкаловська об'єднана територіальна громада							
1	Придбання сміттєвозу для смт Чкаловське	-	2017	100	2 498,7	-	Придбано
Чугуївська міська рада							
1	Придбання вакуумної машини для м. Чугуїва	-	2017	100	1 380	-	Придбано
Усього по ФОНПС		-	-	-	67 076,44	295,7	-

XVIII. Основні екологічні проблеми Харківської області

18.1. Основні чинники та критерії для визначення екологічних проблем:

1) забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту

За даними Головного управління статистики в Харківській області основними стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря у 2017 році у Харківській області є підприємства теплоенергетичної та нафтогазовидобувної промисловості. Це такі підприємства, як ПАТ «Харківська ТЕЦ-5» (обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2017 році становить 2,802 тис.т), Зміївська тепла електрична станція ПАТ «Центренерго» (обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2017 році становить 34,085 тис.т), філія «Теплоелектроцентрально» ТОВ «ДВ Нафтогазовидобувна компанія» (обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2017 році становить 3,095 тис.т).

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 796 «Про Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок» виконання робіт з реконструкції енергоблоку № 1 Зміївської теплової електричної станції ПАТ «Центренерго» перенесено на 2020 рік.

2) забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства

Харківська область розташована на вододілі двох річкових басейнів – Дона (Сіверського Дінця) та Дніпра.

Загальна кількість очисних споруд з очистки стічних вод, які розташовані на території області складає біля 170 од, значна кількість яких знаходиться у незадовільному технічному стані.

Нормативну очистку зворотних вод повністю забезпечують очисні споруди у м. Куп'янськ (100%).

На території області частково забезпечується нормативна очистка зворотних вод на очисних спорудах 7 районів та 4 міст обласного значення, зокрема:

- на 50% та більше у Балаклійському, Барвінківському, Вовчанському, районах та м. Лозова, м. Первомайський;

- менше ніж 50% – в Зміївському, Нововодолазькому, Харківському, Чугуївському районах та м. Ізюм, м. Люботин.

Причинами незадовільної роботи очисних споруд є фізична зношеність їх обладнання, недостатнє фінансування реконструкції та капремонту, незадовільне обслуговування очисних споруд або обслуговування некваліфікованими спеціалістами, що призводить до аварій та недостатньої очистки зворотних вод.

3) проблеми щодо умов скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти у Харківській області відсутні.

4) забруднення підземних водоносних горизонтів

Сучасний екологічний стан підземних вод можна охарактеризувати як напружений. В м. Харків та районних центрах техногенний вплив та проникнення забруднення розповсюджується на глибину залягання основних експлуатаційних водоносних горизонтів. Грунтові води першого від поверхні водоносного горизонту значно забруднені. Підвищені показники по загальному вмісту солей, жорсткості, нормативів по сульфатах, нітратах, незадовільний бактеріологічний стан.

Великою проблемою для м. Харкова є значне забруднення підземних вод верхньокрейдяного водоносного горизонту. В м. Харкові в підтопленому стані знаходиться більш 5 тис. га забудованих територій. Ситуація може бути поліпшена тільки з відновленням відкачки з верхньокрейдяного та вищезалеглих водоносних горизонтів з використанням вод на виробничі потреби підприємствами міста.

Оскільки недіючі свердловини є потенційними джерелами забруднення підземних вод, дуже актуальним є питання проведення тампонажу свердловин. Але, роботи по тампонажу свердловин виконуються повільно у зв'язку зі скрутним фінансовим становищем підприємств, на балансі яких знаходяться дані свердловини, а також після розпаювання земель неможливо встановити власника свердловин.

5) порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону

В області налічується 165 малих річок, довжиною більше 10 км загальною протяжністю – 3 581,6 км.

Одним з найвагоміших чинників антропогенного впливу на річки є надходження до них неочищеного поверхневого стоку з території міст, що призводить до замулювання русел, забруднення вод, порушення гідрологічного режиму та технічного стану річок.

Гідрохімічний стан малих річок регіону знаходиться в межах середньорічних концентрацій з незначним коливанням в період повені. Екстремально-високих рівнів забруднення за останні роки не відмічалось.

б) підтоплення земель та населених пунктів регіону

Підтоплення територій і окремих об'єктів має широке розповсюдження на території області.

Підтопленню території сприяє збільшення орних земель, що обумовлює замулення річок, знищення лісів в басейнах, засипання балок. Крім того, природно високі рівні ґрунтових вод мають тенденцію до підвищення через розораність схилів і заплавної ділянок, що активізує замулення річок. Активне замулювання характерно для річок Уди, Лопань, Берека, Оріль та їхніх приток. Помітний вплив на коливання рівнів ґрунтових вод чинять атмосферні опади. Найчастіше засипання ярів призводить не тільки до підтоплення, але і до розвитку ерозійних і зсувних процесів. Так, підтоплення, як фактор активізації зсувних процесів має місце в містах Чугуїв, Куп'янськ, Красноград, Валки, Первомайськ і у багатьох сільських населених пунктах області.

Особливо схильні до підтоплення м. Харків (найбільш небезпечними є райони Основи, Журавлівки, Центрального ринку, дамби по пр. Леніна через

Саржин Яр, схилів річкової долини вздовж вул. Ключківської, Журавлівських схилів), м. Валки, м. Ізюм, смт Печеніги, м. Первомайський, м. Барвінкове, с. Краснопавлівка Лозівського району.

7) проблеми щодо поводження з відходами I-III класів небезпеки

Основними критеріями проблеми поводження з відходами є забезпечення мінімального утворення відходів, розширення їх використання у господарській діяльності, запобігання шкідливому впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.

У Харківській області проблема поводження з твердими побутовими відходами залишається однією з найактуальніших.

На території Харківської області розташовано 78 організованих місць видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ). Документи, що посвідчують право користування земельною ділянкою, отримано на 14 об'єктів поводження з відходами (18%). Паспортизацію місць видалення відходів проведено для 49 об'єктів (63%). Проектно-кошторисну документацію розроблено на 25 місць видалення відходів (32%) та отримано 18 позитивних висновків державної екологічної експертизи (23%). В більшості випадків, під час експлуатації місць видалення відходів, проектні рішення не дотримуються. Таким чином, розміщення відходів здійснюється без належного контролю.

Однією з передумов виникнення порушень у даній сфері є низький рівень фінансування, а також низький рівень уваги та контролю з боку місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

З метою покращення ситуації у сфері поводження з відходами, на території області реалізується ряд природоохоронних заходів.

Заплановано продовження робіт з будівництва комплексу по управлінню комунальними відходами в м. Люботин.

Реалізується проект будівництва комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електричної енергії в м. Дергачі Харківської області (потужністю 30-40 тис. тонн/рік), замовником якого є комунальне підприємство «Муніципальна компанія поводження з відходами» Харківської міської ради. Будівництво об'єкту розпочато у 2017 році. Термін реалізації проекту будівництва – два роки.

Розпочато будівництво Комплексу по управлінню комунальними відходами на території Симонівської сільської ради Вовчанського району (поза межами населених пунктів). Замовником робіт і головним розпорядником коштів виступає Департамент житлово-комунального господарства та розвитку інфраструктури Харківської обласної державної адміністрації. Кошторисна вартість будівництва вказаного комплексу становить 99 262,1 тис. грн. У 2017 році з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища було профінансовано робіт з будівництва об'єкту на загальну суму 6 968,1 тис. грн.

Проводиться робота щодо збільшення частки населених пунктів Харківської області, охопленої роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів.

Пріоритетні напрямки у сфері поводження з відходами:

- забезпечення виконання проектних рішень, проведення рекультивації місць видалення побутових відходів, які вичерпали свій ресурс;
- розроблення паспортів місць видалення твердих побутових відходів;
- будівництво комплексу з переробки твердих побутових відходів з системою збору, утилізації полігонного газу та виробництва електроенергії в м. Дергачі Харківської області;
- завершення будівництва комплексу по управлінню комунальними відходами у м.Люботин;
- будівництво комплексу по управлінню комунальними відходами на території Симонівської сільської ради Вовчанського району.

8) проблеми щодо утилізації відходів гірничодобувної, металургійної, енергетичної та інших галузей промисловості

У Харківській області найбільшу питому вагу в утворенні промислових відходів IV класу небезпеки енергетичної галузі займає Зміївська ТЕС ПАТ «Центренерго». Обсяг видалених відходів у 2017 році по даному підприємству склав 257,1 тис. тонн.

Відходи шлаку паливного, які утворюються зазначеним підприємством, розміщуються на золошлаковідвалі.

Згідно зі ст. 246 Податкового Кодексу України, ставка податку за розміщення відходів IV класу небезпеки становить лише 5,0 гривень за тону. У зв'язку з чим, підприємствам економічно вигідно залишати на зберіганні відходи, а не шукати шляхи їх утилізації та впроваджувати у виробництво нові технології використання відходів.

З метою поліпшення ситуації у сфері утилізації відходів енергетичної галузі доцільно на законодавчому рівні створити ефективний економічний механізм зобов'язання підприємств щодо необхідності утилізації відходів.

9) організація контролю радіаційної безпеки за впливом на навколишнє природне середовище: АЕС, об'єктів з радіоактивними відходами, при ліквідації накопичувачів (хвостосховищ) відходів виробництва з підвищеними рівнями радіоактивності та рекультивації земель, що мають радіоактивне забруднення

На території Харківській області знаходиться пункт захоронення радіоактивних відходів Харківського державного міжобласного спецкомбінату УкрДО «Радон», на території якого здійснюється постійний контроль радіаційної безпеки за впливом на навколишнє природне середовище.

10) поширення екзогенних геологічних процесів.

В результаті впливу на довкілля як природних, та і антропогенних факторів відбувається порушення стану природних компонентів, зокрема еродованість ґрунтів та зсуви.

В області спостерігається еродування орних земель, розташованих на схилах із крутизною до 2°. У Близнюківському і Куп'янському районах на таких схилах еродовано більше третини ріллі.

Основними типами зсувів на території області є зсуви витикання та зсуви течії. Основні фактори утворення зсувів: рельєф (крутизна схилів), геологічна

будова, гідрокліматичні особливості (характер і кількість опадів, модуль стоку) та інженерно-господарська діяльність людини. На території області зсуви, в основному, віднесені до крутих схилів річкових долин, балок та ярів. Уражені ділянки в містах: Харкові, Куп'янську, Краснограді, Чугуєві, Первомайську та селищі міського типу Кочеток Чугуївського району.

11) охороною, використанням та відтворенням дикої фауни і флори

З метою забезпечення збереження біорізноманіття в регіоні, в рамках виконання Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385, в Харківській області проводиться робота з розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На сьогоднішній день заповідний фонд Харківської області налічує 243 об'єкти (в т.ч. 13 – загальнодержавного значення, 230 – місцевого значення) загальною площею 74,437 тис. га, що становить 2,37% від загальної площі області (по Україні – 6,6%).

У 2017 році рішенням Харківської обласної ради від 07.12.2017 № 606-VII «Про створення ландшафтного заказника місцевого значення «Синичинський» на території Ізюмського району Харківської області створено ландшафтний заказник місцевого значення «Синичинський» орієнтовною площею 285,6 га, який розташовано в межах Студеноцького лісництва ДП «Ізюмське лісове господарство».

Науково-дослідною установою «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» (далі – НДУ «УкрНДІЕП») було проведено дослідження та підготовку матеріалів з розширення мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Харківської області на період до 2021 року, та складено Звіт про зазначену науково-дослідну роботу (далі – Звіт), який надіслано до районних державних адміністрацій для опрацювання.

З метою виконання Указу Президента України від 21 листопада 2017 року № 381/2017 «Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства, раціонального природокористування та збереження об'єктів природно-заповідного фонду» в області підписано відповідне доручення голови обласної державної адміністрації від 16.01.2018 № 01-28/535 (далі - Доручення).

На виконання п.1.2. вказаного Доручення в районах було визначено відповідальних осіб за організацію роботи з розширення природно-заповідного фонду на рівні заступників голів районних державних адміністрацій.

Наразі районними державними адміністраціями проводиться робота з визначення землевласників і землекористувачів, в межах рекомендованої науковцями для заповідання території, та узгодження з ними питання включення їх земельних ділянок до природно-заповідного фонду.

Зокрема, з Борівською і Золочівською районними державними адміністраціями відпрацьовуються питання створення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення «Гаврилівський» та «Малорогозянський». Також, для розгляду питання можливості створення об'єктів природно-заповідного фонду в межах Державного підприємства

«Балаклійське лісове господарство» направлено листи Харківському обласному управлінню лісового та мисливського господарства і зазначеному лісгоспу.

З метою забезпечення виконання Указу Президента України від 11.12.2009 № 1044 «Про створення національного природного парку «Дворічанський», на підставі наукового обґрунтування Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна щодо зміни меж (розширення) території вказаного національного природного парку, проводиться робота щодо погодження із землевласниками та землекористувачами запланованих до заповідання площ. На теперішній час, отримано погодження ДП «Куп'янське лісове господарство» на включення земельних лісових ділянок загальною площею 831,2 га до території парку.

12) проблемами природно-заповідного фонду

У 2013 році були ліквідовані територіальні підрозділи Мінприроди України в областях. Водночас, не було внесено зміни до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» в частині передачі повноважень від територіальних органів Мінприроди України до обласних державних адміністрацій.

У зв'язку із цим, протягом 2013-2017 років не проводилось погодження лімітів та видання дозволів на спеціальне використання природних ресурсів в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду (далі - ПЗФ) загальнодержавного значення; затвердження лімітів на використання природних ресурсів та погодження дозволів на спеціальне використання природних ресурсів в межах територій та об'єктів ПЗФ місцевого значення; затвердження положень про територій та об'єкти ПЗФ місцевого значення; оформлення охоронних зобов'язань на території та об'єкти ПЗФ; ведення державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Крім цього, через обмеження у користуванні природними ресурсами, робота зі створення об'єктів ПЗФ затримується. Більшість зацікавлених сторін, а саме – органи місцевого самоврядування, підприємства лісового господарства, землевласники та землекористувачі тощо, не дають згоду на створення нових або розширення існуючих об'єктів природно-заповідного фонду на території області, аргументуючи свою позицію обмеженнями в природокористуванні, відвідуванні території в певний період року, діяльності користувачів мисливських угідь, заборонаю випасання худоби та інше, що встановлено чинним законодавством в межах заповідних територій.

Законодавство України у сфері заповідної справи потребує змін та наближення (імплементації) до Європейського законодавства, а саме відносно зацікавленості землевласників та землекористувачів щодо включення їх земельних ділянок до природно-заповідного фонду.

18.2. Аналіз основних екологічних проблем:

1) що вимагають вирішення на міжнародному рівні

Багато екологічних законів і підзаконних актів застаріло і не відповідають світовому рівню. Необхідно суттєво удосконалити екологічне законодавство України, гармонізуючи його з екологічним законодавством Європейського

Союзу (ЄС), впровадити на національному рівні відповідні міжнародно-правові акти, учасником яких є Україна.

2) загальнодержавного значення

В значній мірі це обумовлено недосконалістю екологічного законодавства, неефективними системами моніторингу, відсутністю сучасного програмного забезпечення та аналітичного обладнання. Нормативно-правові акти, які в нашій країні відносять до сфери екологічного законодавства, потребують докорінних змін з урахуванням необхідності їх адаптації до найбільш досконалого на даний час законодавства ЄС.

До конкретних недоліків чинного законодавства України можна віднести:

1) Відсутність затвердженої постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового положення про регіональні центри моніторингу довкілля», що унеможливило подальші дії стосовно створення регіональних центрів моніторингу.

2) Відсутність механізму економічного стимулювання землевласників та землекористувачів земельних ділянок, віднесених до заповідних територій та зарезервованих до наступного заповідання.

З метою вирішення питання економічного стимулювання землевласників та землекористувачів щодо включення їх земельних ділянок до заповідних територій було направлено звернення до Міністерства екології та природних ресурсів України (далі – Мінприроди). За інформацією зазначеного міністерства на розгляді Верховної Ради України знаходиться відповідний законопроект № 1850-1 «Про внесення змін до Податкового кодексу України», прийняття якого вирішить питання зацікавленості землевласників та землекористувачів у розширенні природно-заповідних територій. Також, з приводу підтримки вказаного законопроекту Департаментом було направлено лист до Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. До цього часу законопроект не прийнято.

Водночас, Мінприроди звернулося до Кабінету Міністрів України та до Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи з проханням врегулювати питання звільнення від сплати земельного податку шляхом внесення змін до Податкового кодексу України, а саме, внести зміни до статті 283 Податкового кодексу України, включивши землі природно-заповідного фонду, надані у постійне користування для збереження та використання біосферних та природних заповідників, національних природних парків, регіональних ландшафтних парків, ботанічних садів, дендрологічних і зоологічних парків та парків-пам'яток садово-паркового мистецтва до таких, за які не сплачується земельний податок.

3) Відсутність порядку одержання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

Проблемним залишається питання щодо отримання суб'єктами господарювання області дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами. У зв'язку з відсутністю відповідного порядку, затвердженого

Кабінетом Міністрів України, значна кількість суб'єктів господарювання Харківської області не може отримати передбачений законодавством дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з відходами. Зазначений фактор може спричинити безконтрольне поводження з відходами, несвоєчасну їх передачу, несанкціоноване розміщення в навколишньому середовищі тощо. Вищезазначене може призвести до надання недостовірних даних під час нарахування та сплати екологічного податку.

Обласною державною адміністрацією неодноразово направлялися звернення до Міністерства екології та природних ресурсів України з проханням прискорити вирішення вказаного питання. Крім того, розглянуто проекти постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження документів дозвільного характеру у сфері поводження з відходами» та «Про затвердження Порядку надання дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами та подання декларацій про відходи» і надано до них відповідні пропозиції.

Шляхом вирішення даного проблемного питання є прийняття Кабінетом Міністрів України нормативного акту, який визначить форму та порядок одержання дозволу на здійснення операцій у сфері поводження з відходами.

4) Відсутність форми дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, затвердженої в установленому порядку.

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень в галузі охорони навколишнього природного середовища» від 22 березня 2018 року № 2362-VIII, внесено зміни до Закону України «Про природно-заповідний фонд України» (далі – Закон) в частині передачі повноважень територіальних органів центрального органу виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища до обласних державних адміністрацій. Відповідно до вимог статті 9-1 Закону спеціальне використання природних ресурсів в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду здійснюється в межах затверджених лімітів, а також на підставі дозволів.

Від національних природних парків області постійно надходять звернення щодо надання зазначених дозволів для наукових досліджень, на які надаються відмови, і що унеможливує здійснення парками повноважень. Дане питання не було врегульовано з 2013 року.

Департаментом екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації направлено звернення до Мінприроди України з проханням вирішити питання розробки та затвердження форми дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Шляхом вирішення даного проблемного питання є прийняття Мінприроди України нормативного акту щодо затвердження форми дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Основним із пріоритетних заходів Харківської області є **проведення водообміну Краснопавлівського водосховища.**

Фінансування заходів з проведення водообміну у Краснопавлівському водосховищі здійснювалося за рахунок коштів державного бюджету. Останній водообмін було проведено у листопаді-грудні 2016 року, а попередній - у листопаді-грудні 2013 року (у 2014 та 2015 роках зазначені заходи не проводились).

Захід з проведення водообміну у Краснопавлівському водосховищі має міжрегіональне значення, вказане водосховище є складовою частиною водогосподарської системи Східної України та знаходиться на балансі Управління каналу Дніпро-Донбас.

3) місцевого значення

Централізованими послугами зі збирання та вивезення ТПВ охоплено 65-95 % населення, що мешкає в містах обласного підпорядкування, та 40-70 % населення районних центрів. Централізований збір та вивезення ТПВ в сільській місцевості практично не здійснюється.

Наповненість звалищ по районах Харківської області складає переважно 60-85%.

Для досягнення високого рівня захисту навколишнього природного середовища на підприємствах регіону *існує проблема* зношення технологічного устаткування та малоефективні технологічні процеси.

Практично на всіх підприємствах є *проблеми*, пов'язані з розробкою та впровадженням заходів по зменшенню викидів забруднюючих речовин, а також експлуатацією, реконструкцією або будівництвом установок і апаратів очищення газу.

Проблемою місцевого значення є розвиток зсувів та еродованість ґрунтів. В Харківській області спостерігається певна ритмічність у спокійний період в середньому 1-2 зсуви на рік, активний: 4-9 зсувів. У м. Харкові визначені зсувні ділянки, що потребують негайного втручання. На Харківщині необхідне широке застосування системи протиерозійних заходів шляхом проведення ґрунтоохоронних заходів на агроландшафтах (лісостепова частина) і повсюдне застосування ґрунтоохоронних протиерозійних агротехнологій.

4) вирішення яких не потребує залучення значних матеріальних (фінансових) ресурсів

В області проблемними залишаються такі питання, що не потребують значних матеріальних ресурсів, та для вирішення яких постійно вживаються заходи, зокерма у сфері поводження з відходами:

- відсутність та недосконалість схем санітарного очищення населених пунктів області;

- низький відсоток отримання суб'єктами господарювання області дозвільно-погоджувальної документації у сфері поводження з відходами;

- недостатня кількість в районах області техніки та обладнання для збору твердих побутових відходів.

Так, Законом України «Про відходи» з 1 січня 2018 року введено в дію норму щодо заборони захоронення неперероблених (необроблених) побутових відходів.

Роздільне збирання побутових відходів запроваджується з метою зменшення їх кількості, що захоронюється на полігонах побутових відходів, одержання вторинної сировини та вилучення небезпечних відходів, що є у складі побутових відходів, поліпшення екологічного стану довкілля.

Внаслідок вжитих обласною державною адміністрацією організаційних заходів у 2017 році, кількість населених пунктів, в яких запроваджено роздільне збирання корисних компонентів твердих побутових відходів, збільшилася з 119 до 191 одиниці. Частка населених пунктів, у яких запроваджено роздільне збирання становить 10,9% від загальної кількості населених пунктів Харківської області.

Санітарне очищення територій населених пунктів повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення відходів. Відсутність та недосконалість схем санітарного очищення населених пунктів, недостатня кількість обладнання та техніки для вивезення твердих побутових відходів може призвести до утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Згідно з наявними даними, в області встановлено 9433 контейнери для збирання твердих побутових відходів, потребує додаткового придбання та встановлення контейнерів, у кількості 3690 одиниць. Також, в районах області в наявності 173 одиниці техніки для вивезення сміття, необхідність додаткового придбання становить 69 спецавтомобілів.

Щороку на зазначені цілі виділяються кошти з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища. Так, у 2017 році за розділом «Раціональне використання, зберігання або знищення відходів виробництва та побутових відходів» використано коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища на загальну суму – 48,9 млн. грн., в тому числі: придбано 22 одиниці різної спецтехніки для збору, транспортування та складування побутових відходів з території районів Харківської області на загальну суму 42 млн. грн.

Пріоритетними напрямками роботи у сфері екології та природних ресурсів є:

- забезпечення виконання проектних рішень, проведення рекультивації місць видалення побутових відходів, які вичерпали свій ресурс;
- збільшення частки населених пнктів, охоплених роздільним збиранням корисних компонентів твердих побутових відходів;
- впровадження електронного документообігу у сфері поводження з відходами;
- збільшення площі природно-заповідного фонду області.

№	Назва розділу	Відповідний	Телефон
1	2	3	4
1	Загальна характеристика	Михайличенко Т.О. – заступник начальника управління-начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи управління економіки природокористування та поводження з відходами.	(057) 705 56 57
2	Чисельність населення		
3	Фізико-географічна характеристика		
4	Перелік екологічно небезпечних об'єктів	Теребило О.М. – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами; Топчій Д.В. – заступник начальника управління-начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля.	(057) 705 06 63 (057) 705 06 73
5	Атмосферне повітря	Топчій Д.В. – заступник начальника управління-начальник відділу раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля.	(057) 705 06 73
6	Водні ресурси		
7	Земельні ресурси		
8	Лісові ресурси	Михайличенко Т.О. – заступник начальника управління-начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи управління економіки природокористування та поводження з відходами.	(057) 705 56 57
9	Рослинний світ		
10	Тваринний світ		
11	Природно-заповідний фонд		
12	Формування екологічної мережі		
13	Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами	Теребило О.М. – начальник відділу поводження з відходами управління економіки природокористування та поводження з відходами.	(057) 705 06 63
14	Радіаційна безпека		
15	Моніторинг довкілля	Варвянський В.Ю. – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля.	(057) 705 06 66
16	Міжнародне співробітництво		
17	Планування природоохоронної діяльності	Михайличенко Т.О. – заступник начальника управління-начальник відділу координації екологічних програм, економіки природокористування, біоресурсів та заповідної справи управління економіки природокористування та поводження з відходами; Варвянський В.Ю. – начальник відділу оцінки впливу на довкілля, моніторингу та зв'язків з громадськістю управління раціонального використання природних ресурсів та оцінки впливу на довкілля.	(057) 705 56 57 (057) 705 06 66

1	2	3	4
18	Найважливіші екологічні проблеми регіону	Начальники структурних підрозділів Департаменту екології та природних ресурсів Харківської обласної державної адміністрації	(057) 705 56 57 (057) 705 06 63 (057) 705 06 73 (057) 705 06 66
	18.1. Основні чинники та критерії для визначення найважливіших екологічних проблем		
	18.2. Аналіз найважливіших екологічних проблем		